

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. Заснований у 2005 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Чуприна, канд. наук із соц. комунікацій. Упорядник О. Натаров. Адреса редакції: НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, <http://nbuviar.gov.ua/>. Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 1390 від 11.06.2003 р.

Шляхи розвитку української науки

Інформаційно-аналітичний бюлетень
Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

№ 2 (151) лютий 2019

У номері:

- *Уряд спростив процедуру реєстрації технологій*
- *Конкурс CERIC-ERIC на отримання доступу до сучасного обладнання*
- *Пілотний проект МОН України зі створення центрів трансферу технологій*
- *Цифрові інструменти для наукових здобутків*
- *Наукові дослідження для досягнення Україною енергонезалежності*

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2019

Київ 2019

ЗМІСТ

Наукові здобутки як фундамент програми урядових звершень.....	3
Міжнародне співробітництво	3
Наука – виробництву	5
Наукові конференції, наради та інші організаційні заходи	7
Наукова діяльність у ЗВО	13
До річниці Національної академії наук України: віхи історії і сьогодення....	16
Перспективні напрями наукових досліджень	18
Проблеми стратегії розвитку України	19
Наука і влада	21
Суспільні виклики і потреби	24
Українська наука і проблеми формування інформаційного суспільства..	24
Міжнародний досвід	26
Формування та впровадження інноваційної моделі економіки	27
Міжнародний досвід	30
Проблеми енергозбереження	30
Міжнародний досвід	33
Зарубіжний досвід організації наукової діяльності.....	34
Нові надходження до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	36
ДОДАТКИ.....	40

Орфографія та стилістика матеріалів – авторські

Наукові здобутки як фундамент програми урядових звершень

Міжнародне співробітництво

14.02.2019

Консорціум науково-дослідницької інфраструктури Центральної Європи (CERIC-ERIC) оголошує відкритий конкурс на отримання доступу до сучасного обладнання

Відкриття нового конкурсу CERIC-ERIC (Консорціуму науково-дослідницької інфраструктури Центральної Європи) щодо доступу до сучасного обладнання для здійснення комплексних, у тому числі міждисциплінарних, досліджень у галузі матеріалознавства та досліджень біоматеріалів.

[Докладніше див. додаток 1](#)

***

05.02.2019

Конкурс заявок у рамках програми «Joint Excellence in Science and Humanities» (JESH) від Австрійської академії наук

Австрійська академія наук оголошує конкурс заявок у рамках програми «Joint Excellence in Science and Humanities» (JESH) ([Національна академія наук України](#)).

JESH – програма мобільності Австрійської академії наук, що надає можливість заявникам із окремих країн проводити дослідження в Австрії у співпраці з австрійською партнерською установою. Заявки приймаються від докторантів, строк закінчення докторантури яких не перевищує 10 років. Фінансування досліджень здійснюватиметься протягом двох-шести місяців.

Кінцевий термін подання заявок (JESH приймає до розгляду лише індивідуальні заявки) – 15 квітня 2019 р.

Із детальною інформацією про конкурс можна ознайомитися за посиланням: <https://stipendien.oew.ac.at/en/stipendien/jesh/>.

***

06.02.2019

Відтепер НАНЦ вивчатиме Антарктиду з космосу – підписано відповідний меморандум

В Україні планують створити карту Антарктиди на основі космічних знімків у просторово-часовій динаміці. Це передбачає Меморандум, підписаний між Національним антарктичним науковим центром (НАНЦ) МОН та міжнародною компанією EOS DATA ANALYTICS, INC, що займається комплексним аналізом даних з космічних систем.

[Докладніше див. додаток 2](#)

***

25.02.2019

Конкурс на здобуття премії за видатні результати, одержані українськими та польськими вченими при проведенні спільних досліджень

Національна академія наук України і Польська академія наук відповідно оголошують черговий конкурс на здобуття премії за видатні результати, одержані польськими та українськими вченими при проведенні спільних досліджень у галузі природничих, технічних, гуманітарних і суспільних наук, які мають важливе наукове і практичне значення.

[Докладніше див. додаток 4](#)

***

25.02.2019

Результати конкурсу спільних українсько-угорських дослідницьких проектів на 2019–2021 рр.

Розпорядженням Президії НАН України від 11.02.2019 р. № 80 затверджено перелік спільних українсько-угорських дослідницьких проектів, що реалізуються в рамках Протоколу про наукове співробітництво між Угорською академією наук і Національною академією наук України на 2019–2021 рр. ([Національна академія наук України](#)).

[Завантажити](#)

***

08.02.2019

Ярослав Гадзало: Ізраїльський досвід ведення сільського господарства – приклад симбіозу науки і виробництва

Делегація Національної академії аграрних наук України відвідала з робочим візитом Ізраїль з метою ознайомлення з напрямками науково-інноваційного розвитку.

[Докладніше див. додаток 3](#)

***

26.02.2019

Молодим науковцям пропонують стипендію та базу для досліджень у виші Коїмбрської групи – подати заявку можна до 31 березня

Університети Коїмбрської групи запрошують молодих науковців з України пройти короткострокове стажування на базі закордонного вишу. В межах програми дослідники отримуватимуть стипендію, а також зможуть

продовжити наукову роботу, розпочату у своєму закладі ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Термін подачі заявки – до 31 березня 2019 р. Претенденти мають працювати у закладі вищої освіти та мати постдокторський або еквівалентний рівень (деякі установи можуть надавати можливості для докторантів) <...> Докладна інформація про програму, розмір стипендій та термін стажування [за посиланням](#).

Наука – виробництву

01.03.2019

За підсумками року

Інтерв'ю з Президентом НАН України академіком Б. Є. Патонем. Джерело: журнал «Вісник Національної академії наук України» (№ 1, 2019 р.).

Б. Патон, президент НАН України, академік:

«...Особливо хочу наголосити на тому, що з 2015 року вчені Академії створили чимало прикладних розробок, спрямованих на зміцнення безпеки й оборони держави. Більшість цих результатів отримано у межах виконання цільової науково-технічної програми НАН України «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави».

[Докладніше див. додаток 34](#)

***

12.02.2019

НАН України: розробки світового рівня. Водночас мінімальне фінансування і кадрове провалля

Стаття Першого віце-президента Національної академії наук України, Голови Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академіка А. Наумовця. Джерело: газета Верховної Ради України «Голос України» (№ 28 (7034), 12 лютого 2019 р.) ([Національна академія наук України](#)).

А. Наумовець, перший віце-президент НАН України, голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України, академік:

«НАН України – це вища наукова організація в державі, яка об'єднує колектив висококваліфікованих учених і інженерів, здатних отримувати нові фундаментальні знання і розв'язувати на цій основі складні неординарні проблеми. При цьому науковці академії неухильно дотримуються принципу «знання – у практику», що від самого початку був проголошений її засновниками 100 років тому».

[Читати](#)

***

Конкурентні переваги промислового сектора економіки України: регіональний вимір : монографія / наук. ред. С. О. Ішук ; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». – Львів, 2018. – 246 с.

Незважаючи на уповільнення промислового розвитку в Україні внаслідок впливу багатьох чинників, промисловість залишається провідним видом економічної діяльності. Запровадження зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом (ЄС), з одного боку, мало позитивний вплив на динамічний розвиток зовнішньої торгівлі, а з іншого – посилило конкуренцію між європейською та українською промисловістю як важливою ланкою процесу формування товарного експорту. За таких економічних умов актуалізується необхідність розширення присутності продукції вітчизняних товаровиробників на світових ринках...

[Докладніше див. додаток 9](#)

***

01.02.2019

Над виконанням програми «Сільськогосподарська мікробіологія» працювали 5 наукових установ, – НААН

Програма наукових досліджень «Сільськогосподарська мікробіологія» згуртувала фахівців п'ятих наукових установ Національної академії аграрних наук ([Національна академія аграрних наук України](#)).

Зокрема, протягом 2018 р. над виконанням заходів працювали Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва, Інститут зрошуваного землеробства, Інститут кормів та сільського господарства Поділля, Інститут сільського господарства Північного Сходу, Інститут сільського господарства Степу. Загалом 79 фахівців, з них 29 докторів і кандидатів наук. Виконано 23 завдання. Науковці обґрунтували умови оптимізації мікробіологічних процесів мінералізації-синтезу органічної речовини в ґрунтах агроценозів. Дослідили спрямованість процесів біологічної трансформації сполук азоту в ґрунтах за впливу технологічних чинників вирощування сільськогосподарських культур та запропонували шляхи оптимізації їх перебігу. Також обґрунтовано принципи і ефективні шляхи корекції складу угруповань мікроорганізмів у ґрунтах. Отримано нові дані щодо властивостей збудників хвороб рослин і тварин та запропоновано шляхи боротьби з ними. Досліджено пробіотичний потенціал нових штамів бактерій, створено експериментальні препарати для консервування кормів, профілактики і лікування тварин.

Наукові конференції, наради та інші організаційні заходи

13.02.2019

Національна академія наук України, присудження премій імені видатних учених України за підсумками конкурсу 2018 р.

Оприлюднена Постанова Президії НАН України від 13 лютого 2019 р. про присудження Національною академією наук України премій імені видатних учених України за підсумками конкурсу 2018 р. ([Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України](#)).

Детальніше [тут](#).

***

14.02.2019

Конкурс на краще книжкове видання НАН України 2019 року

До 1 березня 2019 р. Науково-видавнича рада НАН України приймає заявки на участь у Конкурсі на краще книжкове видання НАН України 2019 р. ([Національна академія наук України](#)).

На конкурс номінуються книжкові видання, авторами, співавторами або відповідальними редакторами яких є працівники НАН України. До участі у Конкурсі допускаються видання (незалежно від тематичного спрямування), які вийшли під грифом Національної академії наук України протягом останніх трьох календарних років до року проведення Конкурсу.

Книжкові видання подаються у чотирьох номінаціях: 1) монографічні; 2) довідкові; 3) навчальні; 4) науково-популярні. Кожна номінація визначається окремо за напрямками наук (фізико-математичні, хіміко-біологічні, суспільно-гуманітарні). Детальніше з умовами Конкурсу та переліком документів можна ознайомитися в інформаційному повідомленні на сторінці Науково-видавничої ради НАН України: <https://cutt.ly/m6jTR>.

***

14.02.2019

Конкурс на здобуття премій НАМН України та Асоціації працівників медичних вузів України для студентів

Президія Національної академії медичних наук України та Асоціація працівників медичних вузів України оголошують конкурс на здобуття премій для студентів за 2019 навчальний рік ([Національна академія медичних наук України](#)).

На конкурс направляються науково-дослідні роботи, а також серії опублікованих робіт з єдиної тематики, відкриття та винаходи. Термін подання документів до 20 червня 2019 р. Необхідні матеріали направляти за адресою: 04050 м. Київ, вул. Герцена, 12, науково-координаційне управління НАМН України; контактний телефон: (044) 486 31 64.

[Детальніше про конкурс](#)

***

26.02.2019

Засідання Національного номінаційного комітету України з премії Нобелівського фонду сталого розвитку

20 лютого 2019 р. під головуванням академіка Б. Патона відбулося засідання Національного номінаційного комітету України з премії Нобелівського фонду сталого розвитку ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»](#)).

Комітет розглянув результати експертизи робіт, висунутих від організацій і вчених України для участі в національному етапі першого конкурсу 2018–2019 рр. на премію Нобелівського фонду сталого розвитку, зокрема від Інституту кібернетики НАН України, від Харківського національного університету радіоелектроніки та ін.

Після розгляду та обговорення результатів експертизи Комітет ухвалив висунути від України для участі в наступному етапі експертного розгляду конкурсу проект Світового центру даних «Геоінформатика та сталий розвиток» Міжнародної наукової ради: «Розробка он-лайн платформи системного аналізу і сценарного планування сталого розвитку країн і регіонів світу в контексті якості та безпеки життя людей».

Інформація про засідання Національного номінаційного комітету України буде доступною також на його сайті за адресою <https://nobelsd.kpi.ua>.

***

27.02.2018

Засідання Президії НАН України

На черговому засіданні Президії НАН України члени Президії НАН України та запрошені заслухали і обговорили наукові повідомлення молодих учених установ НАН України.

[Докладніше див. додаток 23](#)

***

04.03.2019

Про результати роботи круглого столу «Розвиток ринку інноваційних товарів як один із засобів подолання деіндустріалізації економіки України»

27 лютого 2019 р. в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України за підтримки Українського союзу промисловців і підприємців відбулося засідання круглого столу, присвяченого проблемним

питанням розвитку ринку інноваційних товарів як одного із засобів подолання деіндустріалізації економіки України.

[Докладніше див. додаток 35](#)

***

04.03.2019

Спільний науковий семінар Національної академії наук України та Національної академії медичних наук України «Проблеми захисту здоров'я населення від впливу електромагнітних випромінювань промислової частоти та шляхи їх вирішення»

27 лютого 2019 р. в Інституті громадського здоров'я імені О. М. Марзєєва НАМН України було проведено спільний науковий семінар Національної академії наук України та Національної академії медичних наук України «Проблеми захисту здоров'я населення від впливу електромагнітних випромінювань промислової частоти та шляхи їх вирішення».

[Докладніше див. додаток 36](#)

***

05.03.2019

Спільний семінар НАН України й IIASA «Інтегроване робастне управління взаємозв'язками в системі продовольство-вода-землекористування для сталого розвитку»

25–27 лютого 2019 р. на базі Міжнародного інституту прикладного системного аналізу (International Institute for Applied System Analysis, IIASA, м. Лаксенбург, Австрія) відбувся спільний семінар Національної академії наук України та IIASA на тему «Інтегроване робастне управління взаємозв'язками в системі продовольство-вода-землекористування для сталого розвитку».

[Докладніше див. додаток 37](#)

***

26.02.2019

Про результати роботи круглого столу «Мова і культура», присвяченого Міжнародному дню рідної мови

Український мовно-інформаційний фонд НАН України та Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського виступили організаторами круглого столу «Мова і культура», присвяченого Міжнародному дню рідної мови. Захід зібрав вітчизняних учених, чия наукова творчість є вагомим внеском у розвиток українського та світового мовознавства, мовленнєвої

культури, технологій комп'ютерного опрацювання природної мови, лексикографії, правопису, бібліографії.

[Докладніше див. додаток 25](#)

***

01.03.2019

21-22.02.2019 Інформаційні дні-тренінги «Горизонт 2020: від ідеї проекту до фінального звіту» (Рівне |Луцьк)

21-22 лютого 2019 р. Національні контактні пункти (НКП) програми Горизонт 2020 МОН України за напрямками «Інформаційні та комунікаційні технології», «Дії Марії Кюрі для розвитку навичок, навчання та кар'єри» на базі НУ «Львівська Політехніка»; «Інклюзивні, інноваційні та розумні суспільства», «Майбутні і нові технології» на базі ЛНУ ім. Івана Франка; «Харчова безпека, стале сільське господарство, морські дослідження та біоекономіка», «Здоров'я, демографічні зміни та добробут» на базі УжНУ; «Безпечна, чиста та ефективна енергетика» на базі ІФНТУНГ, НКП «Нанотехнології, сучасні матеріали та передові промислові виробництва» на базі ПНУ ім. В. Стефаника, НКП «Дослідницькі інфраструктури» на базі НАН України провели Інформаційні дні-тренінги «Горизонт 2020: від ідеї проекту до фінального звіту», які включали інформаційні сесії з представлення тематик конкурсів Програми Горизонт 2020, які заплановані на період 2019-2020, а також у практичні тренінги з пояснення основних процедур пошуку партнерів і підготовки проектів ([Інновації в ІФНТУНГ](#)).

Матеріали та презентації доступні за посиланням: <https://goo.gl/r2jTa6>.

Читайте також: [Інформаційні дні та тренінг за Програмою «Горизонт 2020» \(АНОНС\)](#)

***

25.02.2019

Типові помилки при підготовці та оформленні дисертаційної роботи

22 лютого 2019 р. пройшов черговий відкритий науково-методологічний семінар на тему «Типові помилки при підготовці та оформленні дисертаційної роботи» у рамках циклу семінарів «Технологія проведення наукових досліджень» (2018–2019 навчальний рік), започаткованих Науково-дослідним Центром індустріальних проблем розвитку НАН України ([Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України](#)).

[ЗАВАНТАЖИТИ ПРЕЗЕНТАЦІЮ](#)

***

18.02.2019

У Всесвітній день боротьби проти раку молоді вчені обговорили найгостріші проблеми сучасної онкології та обмінялися знаннями щодо новітніх наукових досягнень із їх розв'язання

В Інституті експериментальної патології, онкології і радіобіології імені Р. Є. Кавецького НАН України пройшла науково-практична конференція молодих вчених «Фундаментальна медицина: інтегральні підходи до терапії хворих з онкопатологією» ([Національна академія наук України](#)).

Детальніше читайте на [сайті ІЕПОР ім. Р.Є. Кавецького НАН України](#)

***

19.02.2019

Як удосконалити стандарти бібліотечної діяльності

15 лютого 2019 р. в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відбувся семінар «Стандартизація бібліотечної діяльності», організований у рамках підвищення кваліфікації працівників технічних бібліотек та бібліотек наукових установ НАН України ([Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)).

У роботі семінару взяло участь понад 40 фахівців бібліотечної галузі, в тому числі й представники національних та державних бібліотек України, Книжкової палати України ім. Івана Федорова. Програмою заходу до обговорення було запропоновано низку питань, пов'язаних з розробленням та оновленням стандартів з бібліотечно-бібліографічної діяльності.

***

14.02.2019

Як усунути гендерний дисбаланс у науці: МАН провела зустріч у циклі цілей сталого розвитку ЮНЕСКО

Для жінок та дівчат, які працюють у сфері інновацій та досліджень, Національний центр «Мала академія наук України» провів у Києві круглий стіл «Українські жінки в науці». Захід став першим у циклі «17 цілей сталого розвитку ЮНЕСКО», які планують реалізувати у 2019 р. ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Учасниками заходу стали жінки-науковці з МАН, НАНУ, Інституту обдарованої дитини, низки київських вишів. Вони обговорили проблеми гендерного дисбалансу в науці та шляхи забезпечення рівних прав і можливостей жінок у науковій сфері.

***

08.02.2019

Відбувся науково-практичний семінар присвячений територіальному плануванню

У рамках Програми консультативної допомоги в області охорони навколишнього середовища в країнах Центральної та Східної Європи, Кавказу і Центральної Азії, а також в інших країнах, що межують з ЄС, відбувся науково-практичний семінар присвячений проблемі інтеграції екологічних вимог в систему територіального планування.

[Докладніше див. додаток 8](#)

***

06.02.2019

В Інституті біоорганічної хімії та нафтохімії імені В. П. Кухаря НАН України відбулася I Українська наукова конференція «Кухарівські хімічні читання»

Захід проходив уперше і присвячувався пам'яті академіка Валерія Павловича Кухаря.

[Докладніше див. додаток 11](#)

***

05.02.2019

Семінар «Архітектурні рішення для мережі GÉANT»

Представницька делегація пан'європейської науково-освітньої інтернет-мережі GÉANT у співпраці з Асоціацією УРАН провела на базі КПІ імені Ігоря Сікорського семінар для ІТ-фахівців країн-учасниць проекту EaRConnect (Eastern Partnership Connect) на тему «Архітектурні рішення для мережі GÉANT».

[Докладніше див. додаток 12](#)

***

Делегація НАПрН України відвідала з робочим візитом Університет Миколаса Ромеріса (Литва)

1 лютого 2019 р. у м. Вільнюс (Литва) відбувся перший науковий захід Балтійсько-Українського центру освіти, досліджень та інновацій – круглий стіл «Розвиток конституційних прав. Зміни в джерелах права» ([Національна академія правових наук України](#)).

Організаторами заходу виступили Університет Миколаса Ромеріса, Конституційний Суд Литви, Національна академія правових наук України та Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Литовські та українські експерти обговорили зміни в конституційних правах

і джерелах права, їх зв'язок з консолідацією демократичних реформ і впровадженням принципів верховенства права в правовій системі.

Наукова діяльність у ЗВО

12.02.2019

У Київському університеті права НАН України відбулася зустріч із професором Токійського університету (Японія) К. Мацузата

Під час переговорів між представниками КУП НАН України й іноземним гостем порушувалися питання можливих напрямів співпраці у сфері освіти і науки.

[Докладніше див. додаток 13](#)

***

15.02.2019

Підсумки міжнародної діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського у 2018 р. та завдання на 2019 р. Зі звіту проректора з міжнародних зв'язків С. І. Сидоренка

У 2018 р. міжнародна діяльність університету здійснювалась відповідно до Стратегії розвитку міжнародної сфери і Плану дій по її виконанню на період до 2020 р. і в цілому забезпечила певні позитивні результати ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»](#)).

[Читати](#)

***

21.02.2019

На базі ВНТУ створили інноваційний тренінговий центр, де надаватимуть менторську допомогу винахідникам

У Вінницькому національному технічному університеті відкрили інноваційний тренінговий центр. У ньому кожен винахідник зможе отримати консультацію досвідченого тренера, а також скласти план реалізації стартапу від ідеї до прибуткового бізнес-проекту. Презентація

платформи відбулась у 20 лютого 2019 р. ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

На базі інноваційного центру проводитимуть заняття стартап-школи «Sikorsky Challenge. Вінниці». Нині там виявили бажання навчатися студенти різних вишів області та учні однієї з вінницьких гімназій. Вони обговорюватимуть свої ідеї з тренерами, працюватимуть з прототипами та їхнім впровадженням у широке виробництво. Важливо, що тренери не обмежують учасників у тематиці розробок. Заняття у центрі триватимуть з лютого до червня. Далі учасники зможуть долучитися до конкурсу проектів, де переможці отримають гроші на реалізацію розробок. Призовий фонд конкурсу складає 100 тис. грн.

***

08.02.2019

Горизонт 2020: у межах ініціативи Clean Sky 2 науковці ХАІ отримали 1 млн євро під проект зі зменшення шкідливих викидів в авіаційних двигунах

Проект науковців Національного аерокосмічного університету ім. М. Жуковського «ХАІ» отримав близько 1 млн євро в конкурсі авіаційної ініціативи Clean Sky 2 програми Горизонт 2020. У найближчі 4 роки вчені мають втілити технологію для радикального зменшення викидів оксидів азоту в авіаційних газотурбінних двигунах. Українські дослідники є єдиними виконавцями науково-технічних робіт у проекті ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Це вже другий проект ХАІ у програмі Clean Sky 2. [У 2018 році вони увійшли до українського консорціуму, який вперше в країні розпочав роботу у цій ініціативі над проектом АМВЕС](#). У ньому науковці досліджують складні фізичні явища, що відбуваються у камері підшипника авіадвигуна.

***

07.02.2019

Інститут геології налагоджує співпрацю з компанією Baker Hughes

В ННІ «Інститут геології» відбулася зустріч викладачів, співробітників та студентів з провідною сервісною компанією Baker Hughes (GE). Вона є розробником програмного забезпечення з тривимірного геологічного моделювання, геомеханічного та структурного моделювання, а також моделювання гідророзриву пластів. Baker Hughes – третя за величиною нафтогазова сервісна компанія в світі після Schlumberger і Halliburton ([Київський національний університет імені Тараса Шевченка](#)).

Baker Hughes є провідним постачальником вискоєфективних технологій, що дозволяють підвищити цінність вуглеводневих і

геотермальних ресурсів. Продукція та послуги компанії дозволяють операторам знизити витрати, зменшити ризики і підвищити продуктивність видобутку вуглеводнів, а також підвищити ефективність розробки родовищ.

***

19.02.2019

Сучасна техніка, локація для майстер-класів та роботи над стартапами: в ЛНУ відкрили новітню ІТ-лабораторію

На факультеті електроніки та комп'ютерних технологій Львівського національного університету ім. І. Франка створили сучасну ІТ-лабораторію, де студенти зможуть працювати над інноваційними проектами та проходити додаткове навчання. Це підвищить рівень їхньої практичної підготовки і допоможе вже під час навчання опанувати особливості фаху ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Лабораторію обладнали 15 робочими станціями та потужним сервером для проведення обчислень, опрацювання великих масивів даних. Використовуючи ці ресурси, студенти зможуть працювати над власними або командними проектами. Крім того, лабораторія стане платформою для лекцій та майстер-класів, спікерами на яких будуть ІТ-експерти. «Облаштування лабораторії проходило з урахуванням вимог потенційних роботодавців. Вони, зокрема, будуть долучатися до навчального процесу та спільних наукових досліджень на базі лабораторії. Разом з компаніями ми працюємо над тим, щоб підготовка студентів була не тільки на професійному рівні, але і світоглядно широкою. Людина не має бути обмеженою вузькими рамками вузької професії», – зазначив ректор ЛНУ ім. І. Франка В. Мельник.

***

06.02.2019

У ХНЕУ відкрили Українсько-болгарський центр, де працюватимуть над науковими дослідженнями, розвитком культури і туризму обох країн

На базі Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця відкрили Українсько-Болгарський центр. Він стане платформою для спільних наукових досліджень, конференцій, семінарів та освітніх проектів. Презентація закладу відбулась 5 лютого 2019 р. ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#))

До річниці Національної академії наук України: віхи історії і сьогодення

01.03.2019

Золоту медаль імені В. І. Вернадського НАН України присуджено академікові Олексію Онищенку та професорові Міхаелю Мозеру

27 лютого 2019 р. Президія НАН України під час свого чергового засідання постановила присудити Золоту медаль імені В. І. Вернадського НАН України за результатами конкурсу 2018 р. академікові НАН України Олексію Семеновичу Онищенку – за видатні досягнення в галузі дослідження і популяризації національної наукової спадщини та професорові Міхаелю Мозеру (Австрія) – за видатні досягнення у галузі україністики і соціолінгвістики ([Національна академія наук України](#)).

Золоту медаль імені В. І. Вернадського було засновано Національною академією наук України з метою відзначення вчених за видатні досягнення в галузі природничих, технічних та соціогуманітарних наук, на честь першого президента Української академії наук – видатного вченого, академіка Володимира Івановича Вернадського, а також з нагоди 85-річчя створення Академії.

Щорічно до дня народження академіка В. І. Вернадського (12 березня) присуджуються дві золоті медалі – одна вітчизняному і одна зарубіжному вченому. Медаль присуджується як за окремі наукові досягнення, так і за сукупність наукових праць.

***

04.03.2019

Служіння державі. До 80-річчя академіка НАН України В. П. Горбуліна

У рубриці «Люди науки» журналу «Вісник Національної академії наук України» (№ 1, 2019 р.) опубліковано статтю Президента Національної академії наук України академіка Б. Є. Патона, присвячену Першому віцепрезиденту НАН України академіку Володимиру Павловичу Горбуліну ([Національна академія наук України](#)).

[Завантажити](#)

***

Лобанов Л., академік НАН України, академік-секретар Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, заступник директора Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України

Розвиток наукових досліджень у відділенні фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України // Вісник НАН України. – 2019. – № 1. – С.19–29.

Статтю підготовлено за матеріалами виступу академіка-секретаря на Загальних зборах Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, присвячених 100-й річниці від часу заснування Української академії наук. В історичній ретроспективі розглянуто основні етапи становлення Відділення, головні віхи у розвитку в Академії фізико-матеріалознавчого напрямку науки, проаналізовано найвизначніші досягнення вчених-матеріалознавців, а також окреслено перспективи подальшого розвитку цієї наукової галузі.

[Завантажити](#)

***

27.02.2019

Наукове товариство імені Шевченка: історія, сьогодення, майбутнє

У статті голови НТШ в Україні, директора Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України академіка Р. Кушніра і дійсного члена НТШ в Україні, старшого наукового співробітника Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України кандидата історичних наук А. Фелонюка розглянуто історію 145-річної діяльності найдавнішої української наукової організації – Наукового товариства імені Шевченка (Джерело: журнал «Вісник НАН України», № 1, 2019 р.)

[\(Національна академія наук України\).](#)

[Завантажити](#)

***

11.02.2019

Поza зоною комфорту: наука та науковці в Україні

Інтерв'ю співкоординатора науково-популярного проекту «Дні науки», молодшого наукового співробітника відділу загальної та молекулярної патофізіології Інституту фізіології імені О. О. Богомольця НАН України С. Гончарова програмі «Сьогодні. Вдень» радіостанції «UA: Українське радіо»

[Докладніше див. додаток 7](#)

***

08.02.2019

Українська наука: як вийти з крутого піке

На сторінках четвертого випуску міжнародного громадсько-політичного тижневика «Дзеркало тижня» (2–8 лютого 2019 р.) вийшла стаття вченого секретаря Інституту економіки та прогнозування НАН

України кандидата технічних наук В. Хаустова під назвою «Українська наука: як вийти з крутого піке» ([Національна академія наук України](#)).

Чи можливі зміни на краще у вітчизняній науковій сфері? Які рекомендації дає автор статті з цього приводу? Про це та інше читайте у публікації за посиланням: <https://cutt.ly/W6msG>.

Перспективні напрями наукових досліджень

22.02.2019

Академія представила результати виконання нової бюджетної програми у 2018 році

12 лютого 2019 р. у Великому конференц-залі НАН України відбулася презентація результатів виконання бюджетної програми КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень», започаткованої з 2018 р. ([Національна академія наук України](#)).

[Докладніше див. додаток 38](#)

***

13.02.2018

Засідання Президії НАН України

На черговому засіданні Президії НАН України члени Президії НАН України та запрошені заслухали і обговорили доповідь директора Інституту гідробіології НАН України члена-кореспондента НАН України С. Афанасьєва «Біоіндикація екологічного стану річкових систем України в аспекті імплементації Директив ЄС у галузі довкілля». У доповіді було порушено важливі питання біологічних досліджень річкових систем.

[Докладніше див. додаток 6](#)

***

08.02.2019

Теплове мікрокартування міської території за результатами аналізу довготривалих часових серій інфрачервоних супутникових зображень

Упродовж 2017–2018 років молоді науковці Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук (ІГН) НАН України виконали науково-дослідну роботу за грантом Національної академії наук України для молодих учених. Дослідження присвячувалося вдосконаленню наявних підходів до оцінки теплового режиму міста за допомогою залучення супутникових даних в інфрачервоному діапазоні ([Національна академія наук України](#)).

[Читати](#)

***

08.02.2019

Світло з незвичайними властивостями

Про лазер і напрями його практичного застосування, а також про наукові здобутки, відзначені Нобелівською премією в галузі фізики 2018 р., науково-популярній передачі «Академія наук» із Д. Сімоновим та Ю. Пустовітом, яка виходить в ефір на хвилях радіостанції «Радіо НВ», розповів завідувач відділу лазерної спектроскопії Інституту фізики НАН України член-кореспондент НАН України А. Негрійко ([Національна академія наук України](#)).

[Читати](#)

***

11.02.2019

Вітчизняні сенсори. Нові результати та перспективи

Стаття завідувача відділу напівпровідникових гетероструктур Інституту фізики напівпровідників імені В. Є. Лашкарьова НАН України, голови науково-технічної ради цільової програми НАН України «Напівпровідникові матеріали, технології і датчики для технічних систем діагностики, контролю та управління» члена-кореспондента НАН України Є. Венгера. Джерело: газета Верховної Ради України «Голос України» (№ 27 (7033), 9 лютого 2019 р.) ([Національна академія наук України](#)).

[Читати](#)

Проблеми стратегії розвитку України

09.02.2019

Креативна індустрія України має відкрити ринки Європи – Президент про розвиток ІТ-сектору та інших високотехнологічних галузей

Президент П. Порошенко наголошує на важливості розвитку українського ІТ-сектору та інших високотехнологічних галузей з високою доданою вартістю як стратегічного напрямку економіки, який має суттєвий потенціал для розвитку в нашій країні і на європейському та світовому ринках.

[Докладніше див. додаток 15](#)

***

26.02.2019

Верховна Рада підсилює свій вплив на реалізацію Цілей сталого розвитку

25 лютого 2019 р. в конференц-залі Верховної Ради України був проведений Парламентський круглий стіл «Роль парламентів в досягненні Цілей Сталого Розвитку (ЦСР). Які механізми може використати Верховна

Рада України для досягнення ЦСР?» Участь в роботі цього важливого зібрання взяв директор Інституту економіко-правових досліджень НАН України В. Устименко ([Інститут економіко-правових досліджень НАН України](#)).

Надзвичайний і Повноважний посол Швеції в Україні Мартін Хагстрьом у своєму виступі зазначив важливість для Європи і людства загалом впровадження елементів досягнення ЦСР в українському суспільстві. Його підтримав заступник посла Німеччини в Україні Вольфганг Біндсеїл, зазначивши плідну співпрацю з широким колом спеціалістів. Високо була оцінена, зокрема, Оснат Лубрані, Координаторкою системи ООН в Україні, роль у впровадженні ЦСР в нашій країні науковців. Доповідачі, народні депутати України і присутні провели плідну дискусію, що дозволить активізувати роботу Верховної Ради України щодо локалізації ЦСР в країні.

***

05.02.2019

Зайнятість в Індустрії 4.0: визначаємо національні пріоритети

Міжнародний громадсько-політичний тижневик «Дзеркало тижня» опублікував статтю вчених-економістів – І. Новак (Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України) і Р. Покотиленка (Інститут економіки промисловості НАН України) «Зайнятість в Індустрії 4.0: визначаємо національні пріоритети».

[Докладніше див. додаток 16](#)

***

Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. ред. В. С. Кравців. – Львів, 2018. – 157 с.

Сучасний етап розвитку України як держави характеризується зміщенням акцентів державного регулювання регіонального розвитку в напрямку децентралізації адміністративно-фінансового ресурсу та передачі повноважень і відповідальності на місця. Перехід на траєкторію сталого розвитку за нинішнього рівня централізації управління та фінансових потоків є неможливим і тому на порядку денному – модернізація адміністративно-територіального устрою, децентралізація влади і реформа місцевого самоврядування, що дасть можливість сформулювати організаційно-економічні засади розвитку регіонів України на засадах ефективного використання ендogenous потенціалу усіх, без винятку, регіонів держави...

[Докладніше див. додаток 17](#)

***

26.02.2019

Моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів України станом на 01.02.2019 (за січень-грудень 2018 р., попередні дані)

Відділом макроекономічної політики та регіонального розвитку Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України виконано щомісячний моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів України за січень-грудень 2018 р. (попередні дані) ([Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України](#)).

Оперативна рейтингова оцінка (наростаючим підсумком) проводиться на основі 50-ти щомісячних та квартальних показників за 9-ма напрямками: I. Економічний розвиток; II. Зовнішньоекономічна діяльність; III. Інвестиційна діяльність; IV. Фінанси; V. Споживчий ринок; VI. Житлово-комунальне господарство; VII. Платоспроможний попит населення; VIII. Ринок праці; IX. Населення.

[ЗАВАНТАЖИТИ ПРЕЗЕНТАЦІЮ](#)

Наука і влада

11.02.2019

Триває конкурс щодо обрання членів Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій

Документи щодо висунення кандидатів у члени Наукового комітету надсилаються не пізніше 14 березня 2019 р.

[Докладніше див. додаток 18](#)

***

27.02.2019

Уряд спростив процедуру реєстрації технологій – вона буде в електронному форматі та з меншою кількістю документів – постанова КМУ

Відтепер реєстрація технологій, що створені чи придбані за кошти бюджету або державними підприємствами, відбуватиметься через електронну систему. Тож науковцям не треба буде подавати до Міністерства освіти і науки низку документів у паперовій формі.

[Докладніше див. додаток 39](#)

***

26.02.2019

МОН пропонує до громадського обговорення проект наказу щодо конкурсу науково-технічних проектів, що здійснюються українськими

науковими установами або ЗВО разом з підприємствами, які брали участь в «Горизонт 2020»

Міністерство освіти і науки України пропонує для громадського обговорення проект наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про конкурсний відбір науково-технічних проектів українських наукових установ або закладів вищої освіти, що спрямовані на реалізацію результатів дослідження і здійснюються разом з українськими підприємствами, які брали участь в Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», залученими як співвиконавці».

[Докладніше див. додаток 26](#)

***

01.03.2019

Підписано Договір про співробітництво між НАПрН України та Міністерством юстиції України

Національна академія правових наук України, Міністерство юстиції України та Інститут права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України підписали договір про співпрацю. Договір передбачає співпрацю у сфері науково-дослідницької діяльності, проведення спільних наукових заходів (семінарів, конференцій) з пріоритетних наукових напрямів, організацію та реалізацію стажувань і програм професійного розвитку, тощо. Під час підписання договору міністр юстиції України П. Петренко наголосив на важливості такої співпраці та висловив сподівання на тривалу й результативну співпрацю ([Національна академія правових наук України](#)).

***

04.02.2019

Робота з формування міжрегіональних наукових центрів триватиме до 1 березня, – Ярослав Гадзало

Національна академія аграрних наук України фіналізує створення мережі міжрегіональних наукових центрів. Про це йшлося під час робочої наради, яка відбулася під головуванням Президента НААН Я. Гадзала ([Національна академія аграрних наук України](#)).

Він нагадав, що такі центри створюються в рамках реформування аграрної науки та відповідають засадам децентралізації, коли держава делегує функції і повноваження місцевим органам влади. П'ять центрів утворюються на базі національних наукових установ, де працюють досвідчені науковці. «Ми не створюємо жодних нових підрозділів чи відділень, відповідно не витрачаємо на це державні кошти. Завдання центрів – стати координаторами наукових досліджень, інноваційної діяльності, налагодження партнерства з бізнесом», – наголосив Я. Гадзало. За

підсумками наради доручено завершити створення міжрегіональних наукових центрів до 1 березня поточного року, підготувати та узгодити програми співробітництва центрів з обласними державними адміністраціями на 2019-2020 – до 1 квітня.

***

07.02.2019

Михайло Гладій: Держава потребує оновленої аграрної політики

Вирішення сучасних проблем аграрної сфери і науки, зокрема, неможливе без суттєвої модернізації державної аграрної політики. Таку думку висловив Перший віце-президент Національної академії аграрних наук України М. Гладій.

[Докладніше див. додаток 19](#)

***

14.02.2019

ДКА України і асоціація «Космос» підписали меморандум про співробітництво

13 лютого 2019 р. Голова Державного космічного агентства України П. Дегтяренко і Директор Української асоціації високотехнологічних підприємств та організацій «Космос» В. Васильєв підписали Меморандум про співробітництво ([Державне космічне агентство України](#)).

В рамках підписаного Меморандуму сторони вирішили: співпрацювати у розробленні та обговоренні проектів програмних документів, а також законодавчих і нормативно-правових актів; обмінюватися інформацією стосовно перспективних проектів і програм в космічній сфері та обговорювати шляхи їх реалізації; сприяти залученню фінансового, технологічного та інтелектуального потенціалу підприємств космічної галузі та учасників Асоціації для реалізації заходів, спрямованих на розвиток космічної діяльності України.

***

05.03.2019

Спільне засідання Комітету підприємців з питань природокористування та охорони довкілля при Торгово-промисловій палаті України та Комітету з питань зміни клімату та захисту озонового шару Громадської ради при Мінприроди України

26 лютого 2019 р. на спільному засіданні Комітету підприємців з питань природокористування та охорони довкілля при ТПП України та Комітету з питань зміни клімату та захисту озонового шару Громадської ради при Мінприроди України обговорено рішення 24-ї Конференції РКЗК

ООН і 14-ї зустрічі сторін Кіотського протоколу ([Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України](#)).

Йшлося перш за все про реалізацію основних положень Кіотського протоколу щодо рекомендацій Паризької кліматичної угоди стосовно ринкових і неринкових механізмів внеску у пом'якшення викидів парникових газів, підтримки сталого розвитку і впровадження системи торгівлі квотами.

У заході брали участь більше ніж 60 представників різних відомств, установ та організацій, зокрема: Міністерства екології та природних ресурсів України, «Нафтогаз України», Донецької обласної державної адміністрації, Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України та багатьох інших.

Детальніше на [сайті Торгово-промислової палати України](#)

Суспільні виклики і потреби

Українська наука і проблеми формування інформаційного суспільства

06.02.2019

Оголошується конкурс науково-технічних проектів з Програми інформатизації НАН України на 2019 рік

Проведення конкурсу спрямоване на виконання Програми інформатизації на 2015-2019 рр. за основними її напрямками.

[Докладніше див. додаток 20](#)

***

07.02.2019

323 українських виші увійшли до світового рейтингу Webometrics

Оприлюднено черговий рейтинг університетів світу за рівнем їх присутності в мережі станом на січень 2019 р. Ranking Web of Universities від Webometrics, Edition 2019.1.0. Webometrics оцінює понад 24 тис. ЗВО з усього світу (в тому числі й 323 українських).

[Докладніше див. додаток 21](#)

***

12.02.2019

Кулик Є., керівник Центру інформаційної підтримки освіти та досліджень, канд. наук із соц. комунікацій

Цифрові інструменти для наукових здобутків

Уже другий рік поспіль КПІ ім. Ігоря Сікорського, успішно пройшовши конкурсний відбір серед ЗВО та наукових установ МОН на передплату за

кошти держбюджету доступу до міжнародних реферативних та наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, надає можливість усім дослідникам університету здійснювати оперативний пошук наукової інформації, обирати видання за потрібною тематикою, знаходити партнерів для спільних проєктів, розглядати грантову підтримку досліджень тощо.

[Докладніше див. додаток 22](#)

***

Ляшенко, В. І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку [Текст] : монографія / Ляшенко В. І., Вишневський О. С. ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ : НАН України, Ін-т економіки пром-сті, 2018. – С. 5.

Ляшко С., член-кореспондент НАН України:

«Протягом останніх десятиріч ми маємо можливість спостерігати справжню інформаційну революцію, докорінну трансформацію суспільства, коли змінюються не лише технічні характеристики товарів та послуг, а також моделі взаємодії та відносин між людьми, а також формуються нові цінності та патерни їх поведінки. Головною цінністю замість природних ресурсів все далі стає інформація, яка, на відміну від корисних копалин, обсяг яких обмежений та постійно зменшується, має унікальні характеристики щодо власного збереження та примноження. Чим більше суспільство працює з інформацією, використовує її, тим скоріше вона нагромаджується, й тим більшу цінність отримує людство, яке під впливом та завдяки накопиченню цієї інформації все далі перетворюється з індустріального на інформаційне суспільство.

Економічним базисом формування цього інформаційного суспільства стає цифровий капітал уособлений у відповідних технологіях, людських навичках, базах даних, обчислювальних потужностях, розрахункових алгоритмах. В Україні все це є, але водночас існує невирішена проблема його ефективного використання, що й потребує відповідно осмислення з боку вчених-економістів у тісній співпраці з експертним середовищем «цифрової сфери», яке розуміється на сучасних технологічних трендах, а також соціологами, політологами та філософами, які орієнтуються у сучасних суспільних трансформаціях. Це дуже важливо, якщо врахувати, що революція, це не лише широкі можливості, але й також різноманітні ризики та загрози, як техногенного, так й гуманітарного характеру. Тому їх своєчасна ідентифікація та локалізація можливі лише через плідну співпрацю всієї науково-експертної спільноти.

Загалом слід подякувати авторам за своєчасне дослідження можливостей проривного розвитку України через цифрову модернізацію економіки, бо хто не встигне своєчасно опанувати цифрові технології сьогодні, завтра ризикує відстати вже назавжди».

Прокопенко Л. Конференція директорів європейських національних бібліотек (CENL): організаційні засади створення та функціонування // Бібліотечний вісник. – 2018. – № 6. – С. 7–14.

Висвітлюється діяльність Конференції директорів європейських національних бібліотек (CENL). Охарактеризовано її структуру, цілі, візію, місію, ключові завдання, пріоритетні напрями роботи. Розглядається внесок CENL у створення цифрових бібліотек, зокрема, у реалізацію проекту Європейської бібліотеки (TEL). Наголошується на необхідності участі України у роботі CENL і використанні її рекомендацій щодо удосконалення діяльності вітчизняних національних бібліотек.

[Завантажити](#)

***

21.02.2019

Kupferschmidt K. Deal reveals what scientists in Germany are paying for open access

«...В середине января этого года консорциум немецких университетов DEAL и издательство Wiley договорились опробовать новую издательскую модель, которая должна помочь исследователям более эффективно распространять научные знания через журналы Wiley, параллельно предоставляя немецким университетам доступ к этим журналам. По условиям нового соглашения, все ученые из 700 научно-исследовательских институтов Германии, входящих в DEAL, смогут публиковать свои научные статьи в гибридных журналах Wiley в открытом доступе, сохраняя свои авторские права ([Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері](#)).

Эта издательская модель известна как «Публикуй и читай» и полностью соответствует целям инициативы Open Access 2020. Помимо возможности публиковать статьи в открытом доступе, соглашение также гарантирует студентам и сотрудникам немецких научно-исследовательских институтов доступ к полному портфолио журналов Wiley, включая архив с 1997 года...»

***

08.02.2018

New online resource brings science outreach to a broader audience

«...Портал RockEDU Online был создан с учетом того, что наукой трудно заниматься за пределами классических лабораторий. Материалы, выложенные на ресурсе, позволяют проводить научные опыты без специального оборудования, и их легко ввести в учебный процесс для учащихся любого уровня. Предполагается, что ресурс должен помочь

преподавателям естественных наук заинтересовать своих учеников, а ученым и их институтам – разработать стратегию популяризации науки... ([Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері](#)).

Среди прочего, на RockEDU Online можно найти коллекцию интересных опытов и экспериментов, а также руководства по популяризации науки»

***

19.02.2019

Состоялось заседание в связи с вопросом усовершенствования деятельности научных изданий Академии наук

19 февраля в Главном здании академии состоялось заседание Научно-издательского совета, в ходе которого был обсужден вопрос исполнения решения Президиума НАН Азербайджана «О мониторинге научных журналов и изданий НАНА и усовершенствовании их деятельности» от 14 декабря 2018 г. ([Национальная академия наук Азербайджана](#)).

В своей вступительной речи президент НАНА, академик А. Ализаде отметил значимость научных публикаций в донесении до мировой общественности информации об интеграции и развитии азербайджанской науки, а также о современном уровне развития и потенциале нашей страны. Академик отметил, что в центре внимания Президиума Академии наук стоит вопрос усовершенствования качества научных публикаций, и в этом направлении дан ряд поручений Совету.

Президент сказал, что качество научных журналов НАНА находится на низком уровне, и они не принимаются такими международными базами, как «Web of Science», «Scopus» и др. В то же время среди них четыре журнала добавлены в платформу «Web of Science», а одно издание в научную базу «Scopus», и этим журналам предполагается выделить материальную помощь для их дальнейшей деятельности.

Формування та впровадження інноваційної моделі економіки

28.02.2019

Як розвинути власний інноваційний проект – стартує другий навчальний курс, найкращі учасники якого отримують підтримку

Стартує другий навчальний курс для тих, хто хоче створити та запустити власний інноваційний проект. Під час тренінгів йтиметься про управління інноваційною діяльністю, трансфер технологій, інтелектуальну власність. Учасники матимуть не тільки нові знання та навички, а й підготують свій проект – найкращі з них отримують підтримку від менторів та організаторів.

[Докладніше див. додаток 40](#)

***

01.02.2019

Тренінги з трансферу технологій та підтримка у впровадженні досліджень – МОН ініціює розширення співпраці з німецькими партнерами у сфері інновацій

Україна та Німеччина планують активізувати співпрацю в сфері інновацій. Про це сторони домовилися під час 12-го засідання українсько-німецької Робочої групи з науково-технологічного співробітництва.

[Докладніше див. додаток 5](#)

***

19.02.2019

У Києві, Одесі та Харкові планують створити пілотні центри трансферу технологій, де вчені отримають підтримку своїх розробок, а бізнес – нові ідеї

Міністерство освіти і науки України запускає пілотний проект зі створення центрів трансферу технологій, за допомогою яких дослідники зможуть впроваджувати в життя свої розробки, а бізнес знаходити нові ідеї. Планується, що Міжрегіональний офіс трансферу технологій буде в Києві, а регіональні мережі – в Одесі та Харкові.

[Докладніше див. додаток 27](#)

***

26.02.2019

Зустріч керівництва Національної академії наук України та Державної інноваційної фінансово кредитної установи – КОНКУРС ПРОЕКТІВ

Відбулася зустріч керівництва Національної академії наук України та Державної інноваційної фінансово-кредитної установи з метою обговорення питання участі наукових установ НАН України у конкурсі проектів, пов'язаних із створенням та/або використанням винаходів, корисних моделей, промислових зразків, ноу-хау та інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

[Докладніше див. додаток 28](#)

***

04.02.2019

Розширене засідання загальних зборів Відділення наукового забезпечення інноваційного розвитку

Відбулось розширене засідання загальних зборів Відділення наукового забезпечення інноваційного розвитку, на якому розглянуто звіт Інституту інноваційної біоекономіки про виконання програми наукових досліджень № 44 «Наукові основи ефективного функціонування та інноваційно-інвестиційного розвитку аграрної науки в конкурентних умовах міжнародної інтеграції» (Інноваційний розвиток) ([Національна академія аграрних наук України](#)).

<...> За підсумками засідання прийнято рішення, в якому наголошується на необхідності практичної реалізації положень Програми інноваційно-інвестиційного розвитку НААН, затвердженої рішенням Президії НААН від 22.12.2016 р. (протокол № 22) та завдань постанови НААН від 28.11.2018 р. (протокол № 11) «Кластерна система трансферу інновацій із захистом інтелектуальних прав наукових установ на засадах комерційної концесії».

***

25.02.2019

Продовження термінів подачі заявок на конкурс іноваційних розробок

У зв'язку з великою кількістю заявок, що надійшли на Конкурс «Сходи в Майбутнє: відзнака молодих науковців у сфері охорони здоров'я та фармацевтики», що проводиться Громадською спілкою «Центр інновацій «Сходи в Майбутнє» у партнерстві з Національною академією медичних наук України, та на численні прохання щодо продовження термінів подачі заявок, команда організаторів Конкурсу прийняла рішення про продовження термінів подачі заявок до 7 березня включно ([Національна академія медичних наук України](#)).

Переваги участі у Конкурсі: 1. Учасники отримають унікальну консультативно-навчальну он-лайн програму з таких блоків: Методологія створення успішної інвестиційної презентації та представлення проекту потенційному інвестору; Стратегічне та бізнес-планування в стартапах; Особливості українського та міжнародного патентування у сфері охорони здоров'я, зокрема фармацевтики та медичних виробів; Доклінічні та клінічні випробування і реєстрація лікарських засобів та виробів медичного призначення. 2. Презентація проекту для журі під час фіналу конкурсу – можливість отримати зворотній зв'язок від професіоналів. 3. Три переможці отримають грошовий приз на розвиток власних проектів на загальну суму 180 000 грн. 4. Усі учасники отримають сертифікати про участь у конкурсі від організаторів (Національна академія медичних наук та Центру інновацій «Сходи в Майбутнє»).

26.02.2019

LIAA вновь открывает портал технологий и инноваций Labs of Latvia

Латвийское агентство инвестиций и развития (LIAA) вновь открыло портал технологий и инноваций Magnetic Latvia | Labs of Latvia – платформу, где смогут найти информацию и вдохновение нынешние и будущие предприниматели, ученые, разработчики идей, потенциальные инвесторы и каждый энтузиаст технологий и инноваций.

[Докладніше див. додаток 29](#)

***

28.02.2019

Китай намерен создать на юге страны зону ускоренного развития

Госсовет КНР обнародовал план по созданию на юге страны, в дельте реки Жемчужная, зоны ускоренного экономического и инновационного развития. Ставится задача превратить к 2035 г. регион «Большого залива», который включает Гонконг, Макао и девять городов провинции Гуандун, в высокоразвитый центр технологий, инноваций и экономической активности.

[Докладніше див. додаток 33](#)

***

10.02.2019

Китайские компании лидируют по темпам роста расходов на инновации – PwC

Расходы китайских компаний на инновации за 2018 финансовый год выросли на 34,4 %, что почти в три раза выше среднего уровня по 1000 мировым инновационным компаниям из списка, составленного PricewaterhouseCoopers /PwC/. Об этом говорится в последнем докладе этой международной консультационно-аудиторской сети ([СИНЬХУА Новости](#)).

[Читати](#)

Проблеми енергозбереження

21.02.2019

Оголошується конкурс проектів за цільовою програмою наукових досліджень НАН України «Інтелектуальна екологічно безпечна енергетика з традиційними та відновлюваними джерелами енергії» («Нова енергетика») на 2019-2021 роки

Президія НАН України та Наукова рада цільової програми наукових досліджень НАН України «Інтелектуальна екологічно безпечна енергетика з

традиційними та відновлюваними джерелами енергії» повідомляють, що на виконання постанови Президії НАН України від 13.02.2019 № 34 «Про виконання Цільової програми наукових досліджень НАН України «Інтелектуальна екологічно безпечна енергетика з традиційними та відновлюваними джерелами енергії» оголошується конкурс проектів за цільовою програмою наукових досліджень НАН України «Інтелектуальна екологічно безпечна енергетика з традиційними та відновлюваними джерелами енергії» («Нова енергетика») на 2019–2021 рр. ([Національна академія наук України](#)).

Метою Програми є проведення прикладних досліджень спрямованих на реалізацію «Енергетичної стратегії України на період до 2035 року» і розробка заходів та засобів для створення науково-технічних основ перетворення енергетики України на інтелектуальну екологічно безпечну енергетичну систему, яка здатна працювати паралельно з об'єднанням енергосистем європейських країн.

Детальніше читайте на [сайті НАН України](#)

***

27.02.2018

Засідання Президії НАН України

На засіданні Президії НАН України заслухано і обговорено доповідь директора Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України академіка НАН України, голови наукової ради цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Фундаментальні аспекти відновлювано-водневої енергетики і паливно-комірчанних технологій» Ю. Солоніна про виконання зазначеної програми.

[Докладніше див. додаток 24](#)

***

13.02.2018

Засідання Президії НАН України

Для паливно-енергетичного комплексу України характерною є недостатність власних ресурсів, недосконала структура цього комплексу, що залишилася ще з часів СРСР. Все це заважає Україні швидко увійти до єдиного енергетичного простору Європи. Вирішення цих та інших складних науково-технічних проблем у галузі енергетики потребує поєднання зусиль фахівців енергетичної галузі та науковців НАН України.

[Докладніше див. додаток 14](#)

***

07.02.2019

Круглий стіл за участі міжнародних експертів «Про наукові дослідження впливу підводних газопроводів на довкілля і сталий розвиток»

НАН України завжди приділяла велику увагу проведенню наукових досліджень для досягнення Україною енергонезалежності й на сьогодні вивчення впливу будівництва підводних газопроводів на довкілля і сталий розвиток є особливо актуальним.

[Докладніше див. додаток 30](#)

***

15.02.2019

Внесок молодих учених у розвиток моделювання інтелектуальних енергетичних мереж України

Завершилась науково-дослідна робота «Розробка моделі оптимального функціонування енергетичних хабів в інтелектуальних системах енергопостачання України», виконана за грантом Президента України за конкурсним проектом (Ф75/223-2018) Державного фонду фундаментальних досліджень ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»](#)).

Мета роботи полягала в аналізі процесу створення, розвитку та функціонування енергетичних хабів як складових елементів інтелектуальних систем енергопостачання відповідно до положень концепції Smart Grid. Результати роботи сприяють підвищенню безпеки, надійності й економічності процесу комплексного забезпечення споживачів енергоресурсами. У перспективі отримані результати будуть корисні при вирішенні широкого кола різноманітних завдань, пов'язаних з оптимізацією структур та режимів роботи мікросистем та енергетичних хабів, визначенні найбільш ефективних умов комплексного використання відновлюваних джерел енергії та їх паралельної роботи з енергосистемами у процесі лібералізації ринку електроенергії.

***

01.02.2018

Яковлєва Н.

Українські науковці пропонують вирощувати павловнію для виробництва біопалива

В Україні павловнію – унікальне швидкозростаюче дерево – можна використовувати для виробництва паливних брикетів та пелет ([EcoTown.com.ua](#)).

Про це заявляють науковці Інституту біоенергетичних культур та цукрових буряків НААН та Асоціації «Енергетичні культури».

[Читати](#)

***

Лукін О., академік НАН України, головний науковий співробітник Інституту геологічних наук НАН України; Крижанівський Є., академік НАН України, ректор Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу; Гесць В., академік НАН України, директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Про перспективи нарощування видобутку нафти і газу в Україні (Стенограма наукової співповіді на засіданні Президії НАН України 7 листопада 2018 року) // Вісник НАН України. – 2019. – № 1. – С. 31– 47.

Доповідь присвячено актуальному для України питанню нарощування власного видобутку вуглеводнів для зміцнення енергетичної безпеки держави. Зазначено, що для вирішення цієї проблеми в Україні є всі передумови та реальні можливості — наявність природно-ресурсного потенціалу надр, фонду свердловин на старих родовищах, науково-технічного потенціалу в галузі пошуку, розвідки, видобування нафти і газу та багаторічний успішний досвід роботи в цій сфері вітчизняних наукових установ і виробничих підприємств.

Міжнародний досвід

19.02.2019

11 країн ЄС вже досягли національних цілей у відновлюваній енергетиці

За даними Євростату, у понад 2 рази зросла частка «зеленої» енергії у кінцевому енергоспоживанні ЄС: із 8,5 % у 2004 р. до 17,5 % у 2017 р. ([Держенергоефективності України](#)).

Загалом, ЄС має досить амбітні цілі – отримати: 20% «зеленої» енергії до 2020 р.; не менше 32 % до 2030 р. Першість у використанні «чистих» джерел енергії тримає Швеція, де станом на кінець 2017 р. більше половини енергії, а саме – 54,5 %, надходить із відновлюваних джерел. До п'ятірки лідерів у «зеленій» енергетиці увійшли ще 4 країни: Фінляндія – 41 % «зеленої» енергії; Латвія – 39 %; Данія – 35,8 %; Австрія – 32,6 %.

Важливо, що кожна держава-член ЄС має свою власну мету в стратегії 2020. Так, серед 28 держав-членів ЄС національної мети до 2020 р. вже досягли 11 країн: Болгарія, Чехія, Данія, Естонія, Хорватія, Італія, Литва, Угорщина, Румунія, Фінляндія та Швеція.

***

15.02.2019

Федосенко Н.

Інвестиції у відновлювану енергетику у 2018 році перевищили \$300 млрд – Bloomberg

За інформацією аналітичного агентства Bloomberg NEF, 2018-й став 5-м роком поспіль, коли світові інвестиції у відновлювану енергетику перевищили позначку в 300 млрд доларів і склали більше 332 млрд дол. (на 8 % менше, ніж у 2017 р.). При цьому різні галузі «зеленої» енергетики показували мають не однакові результати.

[Докладніше див. додаток 31](#)

***

18.02.2019

Федосенко Н.

Чому Австрія обрала гідроенергетику: статистика та цікаві факти

Австрійці переконані: розумний підхід до будівництва гідроелектростанцій дозволяє не тільки досягти вигоди для громад, але й зберегти природу.

[Докладніше див. додаток 32](#)

***

22.02.2019

Сармакешян Г.

Энергетическая безопасность, технологическое развитие: да или нет?

Для стран, не имеющих серьезных запасов энергоносителей, обеспечение энергетической безопасности – одна из первостепенных задач. То, насколько успешно она решается, зависит от многих факторов: географического положения, политической ситуации, наличия научно-технического потенциала, умения его эффективно использовать и управлять государством.

[Докладніше див. додаток 44](#)

Зарубіжний досвід організації наукової діяльності

Світовий досвід організації наукової діяльності

Національна академія наук України: статистичний і наукометричний аналіз ефективності наукового потенціалу [Текст] / НАН України, ДУ «Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва» ; [Б. А. Маліцький та ін. ; голов. ред. акад. НАН України В. Л. Богданов]. – Київ : Фенікс, 2018. – 343 с.

Розвиток сучасної науки характеризується інтернаціоналізацією і міждисциплінарністю, що досягається активною співпрацею учених і

фахівців різних країн, які спрямовують свою діяльність у різноманітних науково-технічних галузях. Важливу роль в інтеграційних процесах формування загального наукового простору відіграють міжнародні академічні організації, що об'єднують національні академії наук або видатних учених та фахівців з різних країн світу. У цьому розділі узагальнені відомості щодо діяльності Міжнародних академічних організацій, що підтримуються в межах програм, пов'язаних з ЮНЕСКО, та/або входять до складу Всесвітнього (глобального) співтовариства академії наук (The Global Network of Science Academies – IAP). Абревіатура IAP залишилась від попередньої назви – International Academic Panel – IAP.

[Докладніше див. додаток 41](#)

***

11.02.2019

Міжнародний день жінок та дівчат у науці

Наука і гендерна рівність – невід'ємні елементи процесу досягнення цілей розвитку, включаючи ті, які викладені в Порядку денному сталого розвитку до 2030 р. Водночас дослідження, проведені в 14 країнах, показали певний дисбаланс в участі у науковій сфері між чоловіками і жінками.

[Докладніше див. додаток 10](#)

Республіка Білорусь

11.02.2019

11 февраля Международный День женщин и девочек в науке

По мнению женщин, занимающих руководящие должности (директора, заместителя директора, ученого секретаря) в структурных подразделениях НАН Беларуси, которые были опрошены в ходе 40 социологических интервью, показателем успешности является, прежде всего, профессионализм. В качестве его составляющих были названы: сформированная научная школа, собственное научное направление, ученики и последователи, аспиранты, подготовленные специалисты и кандидаты наук.

[Докладніше див. додаток 43](#)

Республіка Вірменія

06.02.2019

Алавердян Р., доктор физ.-мат. наук, профессор, заведующий кафедрой оптики Ереванского государственного университета, директор Физического института факультета физики ЕГУ

Министерство науки молчит

Правительственное решение о переводе базового финансирования на конкурсную основу вызвало возмущение научной общественности.

Министерство финансов, которое стало инициатором перевода базового финансирования на конкурсную основу, – структура, далекая от науки. Очевидно, что люди, которые там работают, совершенно не понимают специфики научно-образовательной деятельности.

[Докладніше див. додаток 42](#)

Нові надходження до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Бутенко В. М. Стратегічні пріоритети та інституційне забезпечення розвитку біоекономіки в Україні [Текст] : [монографія] / Бутенко В. М. – Київ : Наукова Столиця, 2018. – 520 с.

Монографія присвячена комплексному дослідженню формування та розвитку біоекономіки як сукупності галузей, які забезпечують стале використання відновлюваних ресурсів, спираючись на використання біотехнологій для переробки біомаси та виробництва різноманітних продуктів, знижуючи при цьому потенційну шкоду навколишньому середовищу та забезпечуючи позитивні аспекти соціально-економічного розвитку. Базуючись на вивченні вітчизняного та зарубіжного досвіду визначено стратегічні пріоритети та розроблено концептуальні засади розвитку біоекономіки. Запропоновано для більш ефективної імплементації біоекономіки використовувати інститут соціального партнерства.

Для науковців, працівників центральних та регіональних органів виконавчої влади, викладачів, аспірантів, студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Шифр зберігання: ВА829179

***

Валіулліна З. В. Концептуалізація діяльності корпорацій в інформаційно-інституційному середовищі [Текст] : монографія / З. В. Валіулліна. – Рівне : Волинські обереги, 2018. – 231 с.

В поданій монографії розглянуто методологічні питання розвитку інститутів в інформаційну епоху, досліджено еволюцію інформаційних систем в управлінських інститутах, виявлено пріоритетні форми та напрями діяльності корпорацій в інформаційному середовищі, визначено вплив інституціоналізації на науково-технологічний розвиток корпорацій в Україні та запропоновано перспективні напрями розвитку інформаційної безпеки в діяльності корпорацій в умовах інституціоналізації.

Монографія стане у нагоді економістам, фахівцям з питань міжнародних економічних відносин, менеджерам та всім спеціалістам, які роблять реальні кроки в дослідженнях процесів діяльності національних та міжнародних корпорацій.

Шифр зберігання: ВА827770

***

Інноваційне промислове підприємство у формуванні сталого розвитку [Текст] : [колект.] монографія / [Амоша О. І. та ін. ; редкол.: Амоша О. І., Джвігол Х., Мішкєвіч Р.] ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті, Акад. екон. наук України. – Київ : ІЕП НАН України, 2018. – 295 с.

У монографії опрацьовано тенденції інноваційного розвитку підприємств в умовах формування сучасних тенденцій сталого розвитку в країнах Центральної та Східної Європи на прикладі Польщі та України.

Монографію підготовлено відповідно з планом реалізації проекту Горизонт 2020 «EIT RAW MATERIALS KAVA Project number 17111 – Inclusion of the ESEE region and Ukraine in innovative exploration developments».

Для керівників і фахівців центральних і місцевих органів влади, науковців, виробничників, представників бізнесу, профспілок, викладачів, аспірантів, студентів.

Шифр зберігання: ВА824489

***

Корнівська, В. О. Інститути фінансового посередництва в процесі формування формаційно-мережевої економіки [Текст] : монографія / В. О. Корнівська. – Київ : [б. в.], 2018. – 436 с.

У монографії представлено результати дослідження трансформацій інститутів фінансового посередництва у процесі впровадження нових принципів економічної діяльності в умовах формування інформаційно-мережевої економіки та транзиції капіталізму. Розкрито історичні умови інституціоналізації фінансового посередництва: дефіцит інформації та ліквідності, і на цій основі визначено первісне історичне економічне призначення фінансового посередництва, що полягає в оптимізації інформаційної асиметрії та забезпеченні ліквідності. Трансформації умов діяльності фінансових посередників у процесі становлення інформаційно-мережевої економіки через інформаційний профіцит та профіцит ліквідності вплинули на мотивації їх функціонування, спричинили кризу фінансового посередництва як такого та призвели до зміни його місця в системі економічних зв'язків. Інформаційно-мережева економіка кардинальним чином перетворює глибинні основи капіталістичного суспільства. В умовах інформаційного профіциту інституційно-ціннісні засади економічної діяльності відходять на другий план, при цьому базовими структуруючими елементами стають патерни – моделі поведінки. Новітні технології зумовлюють нівелювання ринкових механізмів економічної взаємодії та стають частиною нових організаційних засад, що звужують простір економічної свободи та відповідальності економічних суб'єктів, роблять їх

операційну діяльність безальтернативною в рамках загальноприйнятих патернів.

Для фахівців у галузі економіки, викладачів і студентів економічного і соціально-гуманітарного спрямування.

Шифр зберігання: ВА828224

***

Матеріали Третьої Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Актуальні проблеми сучасної енергетики», 23-25 травня 2018 р., м. Херсон [Текст] / Херсон. нац. техн. ун-т. – Херсон : ХНТУ, 2018. – 184 с.

У матеріалах конференції викладені результати досліджень, які присвячені актуальним проблемам сучасної традиційної та альтернативної енергетики: питанням електроенергетики та теплоенергетики, дослідженню, впровадженню та оптимізації систем нетрадиційної та відновлюваної енергетики, енергозбереженню та автоматизації енергетичних процесів, а також їх економічним та екологічним аспектам.

Шифр зберігання: ВА827896

***

Мистецтвознавство. Соціальні комунікації. Медіапедагогіка [Текст] : кол. монографія / [наук. ред. О. В. Безручко ; упоряд. І. А. Гавран] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т кіно і телебачення. – Київ : КНУКіМ, 2016. – (Нова енергія професіоналів) (Світ кіно і ТБ). – Т. 6 / [О. В. Безручко та ін.]. – 2018. – 204 с.

Коллективна монографія, підготовлена професорсько-викладацьким складом факультету кіно і телебачення Київського національного університету культури і мистецтв, кафедри кіно-, телемистецтва Київського університету культури за участю українських і закордонних фахівців, розкриває комплекс найактуальніших загальнотеоретичних, історичних, практичних питань з мистецтвознавства, соціальних комунікацій та медіапедагогіки.

Для викладачів екранних мистецтв і студентів, що навчаються за спеціальностями «Кінотелемистецтво», «Театральне мистецтво», «Тележурналістика», «Культурологія», «Педагогіка».

Шифр зберігання: В356712/6

***

Новальська Т. В. Бібліотечне читачезнавство в Україні: історія, теорія, практика [Текст] : монографія / Т. В. Новальська ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Ліра-К, 2018. – 350 с.

Монографію присвячено історії, теорії та практиці вивчення читачів і читання в бібліотеках, що узагальнюється поняттям бібліотечне читачезнавство, яке репрезентує самостійну галузь знань бібліотечної науки.

На основі узагальнення досвіду діяльності бібліотек із вивчення читачів визначено передумови та етапи розвитку бібліотечного читачезнавства. Подано концепцію бібліотечного читачезнавства як однієї із складових спеціального бібліотекознавства.

Накреслено шляхи розвитку українського бібліотечного читачезнавства в контексті бібліотекознавства.

Видання розраховане на бібліотекознавців, книгознавців, бібліографів, істориків української науки та культури, аспірантів, студентів.

Шифр зберігання: ВА827623

***

Почепцов Г. Г. Пропаганда 2.0 [Текст] / Георгий Почепцов. – Харьков : Фолио, 2018. – 791, [1] с.

Пропаганда присутствует в любом обществе и во все времена. Она может быть политической, а может продвигать здоровый образ жизни, правильное питание или моду. В разные исторические периоды пропаганда приходит вместе с религией или идеологией.

Чаще всего мы сталкиваемся с политической пропагандой, например, внутри СССР или во времена «холодной войны», когда пропаганда становится основным оружием. Информационные войны, о которых сегодня заговорил весь мир, также используют инструментарий пропаганды. Она присутствует и в избирательных технологиях, то есть всюду, где большие массы людей подвергаются влиянию. Информационные операции, психологические, операции влияния – все это входит в арсенал действий современных государств, организующих собственную атаку или защиту от чужой атаки.

Об этом и многом другом рассказывается в нашей книге, которая предназначена для студентов и преподавателей гуманитарных дисциплин, также ее можно использовать при обучении медиа грамотности в средней школе.

Шифр зберігання: ВА829169

ДОДАТКИ

Додаток 1

14.02.2019

Консорціум науково-дослідницької інфраструктури Центральної Європи (CERIC-ERIC) оголошує відкритий конкурс на отримання доступу до сучасного обладнання

Відкриття нового конкурсу CERIC-ERIC (Консорціуму науково-дослідницької інфраструктури Центральної Європи) щодо доступу до сучасного обладнання для здійснення комплексних, у тому числі міждисциплінарних, досліджень у галузі матеріалознавства та досліджень біоматеріалів ([Національна академія наук України](#)).

CERIC об'єднує в собі сучасну науково-дослідницьку інфраструктуру країн Центральної та Східної Європи задля забезпечення розвитку науки та промисловості в галузі дослідження матеріалів, біоматеріалів і нанотехнологій та надає відкритий доступ до цієї інфраструктури. Спільне використання провідних національних дослідницьких інфраструктур європейських країн дозволяє знаходити інноваційні рішення суспільних проблем у сферах енергетики, охорони здоров'я, харчування, культурної спадщини тощо. CERIC-ERIC надає доступ через єдину точку входу до понад 50 зразків сучасного складного технологічного обладнання, розташованого в 9-ти країнах Європи. Детальний опис можливостей CERIC шукайте за посиланням: <https://www.ceric-eric.eu/users/labs-and-instruments/>.

Консорціум CERIC-ERIC оголошує відкритий конкурс пропозицій на доступ до сучасного обладнання двох лабораторій для проведення міждисциплінарних досліджень у галузі матеріалознавства, нано- й біотехнологій. Для надання безкоштовного доступу до такого обладнання слід подавати заявки за посиланням: <https://vuo.elettra.trieste.it/> – за умови, що результати досліджень буде опубліковано відповідно до правил CERIC. Окрім доступу до інструментів і лабораторій, CERIC пропонує підтримку мобільності вчених, публікацій із відкритим доступом тощо.

Граничний термін подання пропозицій:

- 1 березня 2019 р. – для попередньої оцінки подання з можливістю внесення поправок і покращення вашої заявки.
- 1 квітня 2019 р. – рекомендовано тільки для досвідчених користувачів.

Дослідники з України можуть подати заявку на пільговий відкритий доступ (promotional open access): <https://www.ceric-eric.eu/users/open-access/#anchor-2https://www.ceric-eric.eu/users/open-access/#anchor-2> – у рамках проекту [ACCELERATE](#) програми «Горизонт 2020» з персональної підтримки

підготовки пропозицій, виконання вимірювань, а також аналізу та публікації результатів.

Докладнішу інформацію шукайте за посиланням: <https://www.ceric-eric.eu/users/call-for-proposals/> – або звертайтеся безпосередньо на електронну пошту: useroffice@ceric-eric.eu.

(вгору)

Додаток 2

06.02.2019

Відтепер НАНЦ вивчатиме Антарктиду з космосу – підписано відповідний меморандум

В Україні планують створити карту Антарктиди на основі космічних знімків у просторово-часовій динаміці. Це передбачає Меморандум, підписаний між Національним антарктичним науковим центром (НАНЦ) МОН та міжнародною компанією EOS DATA ANALYTICS, INC, що займається комплексним аналізом даних з космічних систем ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Проект включатиме моніторинг льодового покриву Антарктиди, «цвітіння» моря, поширення рослинності на континенті тощо. Підписаний меморандум є прикладом першого в Україні державно-приватного партнерства щодо вивченні Землі з космосу.

«На станції «Академік Вернадський» ми вже в партнерстві з бізнесом досліджуємо океан, нам бракувало лише погляду згори, звідки можна моніторити процеси великого просторового масштабу. Тепер завдяки EOS ми отримали можливість бачити Антарктиду одночасно ще й з космосу. Тож наше розуміння Антарктики та через неї загалом планети Земля стане значно глибшим та повнішим. Я дуже радий, що в Україні народжуються та працюють такі високотехнологічні сучасні компанії, саме за ними майбутнє країни», – розказав в. о. директора НАНЦ Є. Дикий.

Він окремо зауважив, що досить знаковим є підписання Меморандуму саме до «дня народження» станції – якраз [6 лютого 1996 року британська антарктична станція Фарадей стала українською та отримала назву «Академік Вернадський»](#).

«Антарктида має величезний потенціал, який на сьогодні все ще недостатньо вивчений, але вже зрозуміло, що там зберігається стратегічний ресурс нашої планети. Діяльність EOS як соціально-відповідальної компанії співпадає з екологічною спрямованістю дослідницьких проектів, які ведуть українські науковці в Антарктиді. Ми доповнимо поточні та перспективні дослідження даними супутникового моніторингу, що розширить можливості та додасть новий, «космічний», вимір науковим проектам. Ну і тепер ми з впевненістю можемо сказати, що технології EOS працюють на усіх без винятку континентах», – зазначив CEO та засновник компанії EOS М. Поляков

Очікується, що перші результати співпраці можна буде побачити вже у березні цього року.

Нагадуємо, що [2019-го зимувати на станцію «Академік Вернадський» вирушать 10 чоловіків та 2 жінки – конкурсна комісія визначила основний склад 24-ої річної Української антарктичної експедиції.](#)

[\(вгору\)](#)

Додаток 3

08.02.2019

Ярослав Гадзало: Ізраїльський досвід ведення сільського господарства – приклад симбіозу науки і виробництва

Делегація Національної академії аграрних наук України відвідала з робочим візитом Ізраїль з метою ознайомлення з напрямками науково-інноваційного розвитку. Про це повідомив Президент НААН Я. Гадзало ([Національна академія аграрних наук України](#)).

Українська делегація відвідала Ізраїль на запрошення Асоціації підприємств промисловості. «Ми мали можливість ознайомитися з передовими технологіями в рослинництві, тваринництві, землеробстві у закритому ґрунті тощо. Звісно, нам є чому вчитися в ізраїльських колег, вони активно використовують наукові дослідження у виробництві, впроваджують ІТ-технології. Площа Ізраїля дорівнює Львівській області і тим не менш держава повністю забезпечує власний 9-мільйонний народ продуктами харчування та ще реалізує продукцію в світі на рівні 2-3 мільярдів», – повідомив Я.Гадзало.

Зокрема, українські науковці відвідали інтенсивні сади, середні та міні-комплекси для переробки молока, тваринницькі комплекси. Ознайомилися з вирощуванням полуниці у відкритому та захищеному ґрунті, винограду, технологіями інтенсивного риборозведення, технологією вирощування овочів і зелені у теплицях з використанням аеропоніки. Відвідали також міжнародний центр з підвищення кваліфікації фахівців сільського господарства (МАТС) Міністерства закордонних справ Ізраїля. Крім того, ми взяли участь у семінарі «Консультативна служба та її вплив на розвиток агропромислового комплексу».

Сторони обговорили можливість започаткувати в центрах міжнародного співробітництва Ізраїля спеціалізоване навчання і стажування спеціалістів і представників бізнесу, зокрема фахівців з молочного скотарства, рослинництва закритого і відкритого ґрунту, промислової очистки стічних вод, організації сільських територій тощо.

«Багато нюансів потрібно вивчати і брати за приклад – підходи до виробництва, пріоритети, жорстко дотримуватися технологій, які пропонують науковці, і тоді буде результат», – наголосив Я. Гадзало.

[\(вгору\)](#)

25.02.2019

Конкурс на здобуття премії за видатні результати, одержані українськими та польськими вченими при проведенні спільних досліджень

Національна академія наук (НАН) України і Польська академія наук (ПАН) відповідно до укладеної між ними у 2013 р. Угоди про премії ([додається](#)) оголошують черговий конкурс на здобуття премії за видатні результати, одержані польськими та українськими вченими при проведенні спільних досліджень у галузі природничих, технічних, гуманітарних і суспільних наук, які мають важливе наукове і практичне значення ([Національна академія наук України](#)).

Присудження премії буде здійснено в 2019 р.

У конкурсі на здобуття премії можуть брати участь лише польські та українські вчені, які працюють у наукових установах ПАН і НАН України.

На конкурс цього року можуть бути представлені роботи або серії спільних робіт єдиної тематики, виконані колективами вчених наукових установ ПАН і НАН України протягом останніх п'яти років. Число учасників спільних проєктів, висунутих на конкурс, не повинно перевищувати п'яти осіб з кожного боку, при цьому кількість учасників спільних досліджень з польського та українського боку може бути неоднаковою.

Право висунення робіт на здобуття премії надається науковим установам ПАН і НАН України, а також дійсним членам та членам-кореспондентам обох академій з їхньої спеціальності.

Заявки на конкурс повинні одночасно направлятися в обидві Академії з поміткою «На здобуття премії НАН України та ПАН»: з української сторони до Відділу міжнародного зв'язків НАН України (016001 Київ-30, вул. Володимирська, 54), а з польської сторони – до Бюро міжнародного співробітництва ПАН (Pałac Kultury i Nauki, Plac Defilad 1, 00-901 Warszawa).

Заявки (подаються в трьох екземплярах: 1 у паперовому вигляді та 2 на CD дисках у форматі pdf) повинні містити:

- аргументований відгук про роботу, що включає оцінку результатів спільних досліджень, їх значення для науки і практики;
- копії наукових публікацій, технічну документацію та інші матеріали, що свідчать про важливість отриманих результатів;
- відомості про іноземну організацію-партнера та умови співпраці;
- відомості про авторів: прізвище, ім'я, по батькові, коротка наукова біографія (CV), місце роботи, посада, інформація про внесок кожного з авторів у спільну роботу.

Термін подання заявок на конкурс закінчується 31 серпня 2019 р.

([вгору](#))

01.02.2019

Тренінги з трансферу технологій та підтримка у впровадженні досліджень – МОН ініціює розширення співпраці з німецькими партнерами у сфері інновацій

Україна та Німеччина планують активізувати співпрацю в сфері інновацій. Про це сторони домовилися під час 12-го засідання українсько-німецької Робочої групи з науково-технологічного співробітництва, що відбулася 31 січня 2018 р. ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

«Німеччина надає Україні відчутну підтримку в науково-технологічній сфері. Тож ми зацікавлені, щоб межі нашої взаємодії розширювалися, насамперед у сфері інновацій», – зазначила під зустрічі генеральний директор директорату інновацій та трансферу технологій МОН України Д. Чайка.

Серед напрямів можливої співпраці – менторська підтримка українським науковцям, яка допоможе підвищити їхню спроможність до впровадження досліджень. Вона стосуватиметься менеджменту інноваційної діяльності, розвитку інфраструктури, оцінки рівня наявних розробок тощо.

Представники МОН також запропонували залучити німецьких експертів до розробки методичних рекомендацій для українських вишів. У них йтиметься про комерціалізацію наукових розробок, створення інноваційних структур, залучення приватного капіталу до венчурного інвестування, а також визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності.

Окремо сторони домовилися розглянути можливість участі фахівців з Німеччини як спікерів на семінарах та тренінгах з питань інновацій та трансферу технологій, які ініціюватиме МОН.

«Українські розробники зможуть перейняти досвід німецьких колег у створенні на базі вишів та наукових установ технологічних бізнес-інкубаторів та центрів трансферу технологій. Не менш важливим буде й досвід з фінансової грамотності та охорони інтелектуальної власності», – зауважила Д. Чайка.

Вона підкреслила, що сьогодні Україна та Німеччина уже мають успішний досвід реалізації спільних проектів в сфері інновацій. Одним із них є структурний проект, що впроваджувався у 2017-2018 рр. Його учасники запропонували ті зміни, які потрібні для реформування структури та системи трансферу технологій в університетах. Важливий досвід співпраці українські та німецькі винахідники також мають в межах програми «EUREKA» – провідної відкритої платформи для міжнародного співробітництва в сфері інновацій.

([вгору](#))

13.02.2018**Засідання Президії НАН України**

На черговому засіданні Президії НАН України 13 лютого 2019 р. члени Президії НАН України та запрошені заслухали і обговорили доповідь директора Інституту гідробіології НАН України члена-кореспондента НАН України С. Афанасьєва «Біоіндикація екологічного стану річкових систем України в аспекті імплементації Директив ЄС у галузі довкілля» ([Національна академія наук України](#)).

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б. Патон, голова Державного агентства водних ресурсів України І. Овчаренко, директор Українського гідрометеорологічного інституту Державної служби України з надзвичайних ситуацій та НАН України член-кореспондент НАН України В. Осадчий, заступник академіка-секретаря Відділення загальної біології НАН України, директор Державної установи «Інститут еволюційної екології НАН України» академік НАН України В. Радченко, директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» академік НАН України В. Геєць, Віце-президент НАН України, голова Секції хімічних і біологічних наук НАН України академік НАН України В. Кошечко, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В. Локтев, академік-секретар Відділення інформатики НАН України, директор Інституту проблем реєстрації інформації НАН України академік НАН України П. Андон.

У доповіді, виголошеній на засіданні, було порушено важливі питання біологічних досліджень річкових систем. Подальший розвиток цих досліджень є перспективним напрямом для отримання нових фундаментальних та прикладних знань про особливості організації та функціонування річкових біосистем. Дуже важливо, що вже отримано низку прикладних результатів. Це, зокрема, розробка комплексної системи діагностики, контролю і прогнозу екологічного стану та біорізноманіття водних екосистем. Успішно апробовано розроблену в Інституті гідробіології НАН України оригінальну систему екологічного моніторингу української частини басейну Дунаю, створено систему гідроекологічної оцінки стану річок Карпат, підготовлено плани управління річковими басейнами річок Прип'ять, Тиса, Південний Буг та Дніпро. Також відзначалася тісна співпраця Інституту гідробіології НАН України з Державним агентством водних ресурсів України щодо використання досвіду створення регіональної системи контролю та оцінювання стану водних екосистем в контексті Водної рамкової директиви ЄС.

Водночас, беручи до уваги угоду про асоціацію України з Європейським Союзом і значну кількість нормативних документів у галузі охорони довкілля, раціонального природокористування та управління природними ресурсами, які України має імплементувати у національне

законодавство, зараз треба зосередитися на розробленні наукових засад для підготовки проектів цих документів.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

([вгору](#))

Додаток 7

11.02.2019

Поza зоною комфорту: наука та науковці в Україні

Гостем програми «Сьогодні. Вдень» радіостанції «UA: Українське радіо» став співкоординатор науково-популярного проекту «Дні науки», молодший науковий співробітник відділу загальної та молекулярної патофізіології Інституту фізіології імені О. О. Богомольця НАН України С. Гончаров ([Національна академія наук України](#)).

«Національна академія наук України – досить велика організація, до складу якої входять близько 170 наукових установ, розташованих по всій території нашої держави. Про всю Академію не скажу, але в галузі медико-біологічних досліджень, у якій я працюю, ситуація дещо поліпшилася. Все далеко не ідеально, водночас з'явилося більше можливостей для отримання додаткового фінансування (у соціогуманітаріїв, наскільки мені відомо, справи з цим значно гірші).

З іншого боку, експериментальні дослідження завжди були дорожчими, ніж певні теоретичні розробки (хоча, скажімо, Великий адронний колайдер, за допомогою якого проводять фундаментальні дослідження, результати яких опрацьовуватимуться впродовж десятиліть, є надзвичайно коштовною установкою), адже для проведення дослідів потрібні прилади, витратні матеріали, модельні тварини тощо. Все це потребує великих грошей і найчастіше закуповується за кордоном. Звичайно, не за гривню. Якщо держава й виділяє гроші на такі видатки, їх «з'їдає» інфляція. Якщо науковці отримують закордонні гранти – виникають бюрократичні труднощі з їх витрачанням. Адже, за правилами, встановленими Національним банком України, ці гроші необхідно конвертувати в гривню. А оскільки, як я вже сказав, реактиви доводиться закуповувати за кордоном, грантові кошти знову конвертуються у валюту (долари чи євро), при цьому частина їх втрачається. До того ж, зарубіжні гранти не так просто отримати. Заявник повинен показати, що володіє науковими методиками, має доступ до відповідної матеріально-технічної бази й уміє нею користуватися, а також – що дуже важливо – вже отримав валідні дані та опублікував наукові статті у рецензованих фахових виданнях.

Але і це ще не все. Гранти нерідко надаються дослідникам, які працюють за «популярними» напрямками. Отже, хочеш зацікавити грантодавця – або проведи дослідження у «модній» галузі, або роби свої ідеї популярними.

Ще одна можливість отримати додаткове фінансування – діяти в колаборації з вітчизняними університетськими дослідницькими групами.

На жаль, поки що не доводиться розраховувати на збільшення державного фінансування науки, але є надія, що ефективніше почнуть використовуватися бодай уже наявні кошти. Для цього вже зроблено конкретні кроки. Функціонує Національна рада України з питань розвитку науки і технологій. Створено Національний фонд досліджень України, який розподілятиме бюджетні кошти на конкурсних засадах», – говорить учений.

За його словами, українські науковці не занепали духом через глибоку кризу у своїй сфері – навпаки, багатьох із них вона змусила мобілізуватись і «вийти в люди»: «Науковці хоч і консервативні, але дуже наполегливі. Потрапляючи у скрутну ситуацію, вони починають діяти. Вийти зі свого кабінету чи лабораторії – відчутний дискомфорт для них. Але це потрібно робити. Бо суспільство часто не здогадується не тільки про те, чим ми займаємось, а й про те, що ми взагалі існуємо. Про нас згадують, у кращому випадку, тільки раз на рік – коли ухвалюють закон про держбюджет.

У цьому плані науково-популярні заходи, які проводять молоді вчені Академії – «Дні науки», а також дружня для нас ініціатива – «Наукові пікніки», в яких ми постійно беремо участь, несподівано – навіть для нас самих – дали великий позитивний результат. Ми сподіваємося, що вони матимуть і відтермінований ефект: можливо, хтось із наших відвідувачів зацікавиться наукою та вибере її своїм фахом. А можливо, хтось із них у майбутньому стане юристом, журналістом, депутатом і пам'ятатиме, що в Україні існує наука і її потрібно підтримувати.

Проекти «Дні науки» та «Наукові пікніки», яким восени 2018 року виповнилося по 5 років, започатковувалися для того, щоб зробити науковців «видимими». Ми хотіли показати, що існують, умовно кажучи, не тільки британські вчені, а й українські. Вони проводять цікаві дослідження, вирішують важливі проблеми. І водночас, вони ходять тими ж вулицями, що й усі решта, та є такими ж нашими співгромадянами, як і будь-хто інший.

Звичайно, не кожен учений може бути талановитим і яскравим популяризатором науки. Але кожному вченому потрібно себе в цій діяльності випробувати. Потрібно працювати над собою, розвиватися, вчитися пояснювати суть своєї роботи так, щоб було зрозуміло навіть п'ятирічній дитині», – вважає С. Гончаров.

Він також коротко розповів про головні напрями діяльності Ради молодих вчених НАН України, співпрацю між науковцями й освітянами, а також про нещодавно створений Київський академічний університет НАН України та МОН України, студенти якого вже з молодших курсів активно залучаються до наукової роботи. Причому викладають їм найкращі вчені Академії.

Докладніше дізнавайтесь з відеозапису радіопередачі за участі С. Гончарова: <https://cutt.ly/D6QyM>.

Аудіозапис доступний за посиланням: <https://cutt.ly/J6Quc>.
([вгору](#))

08.02.2019

Відбувся науково-практичний семінар присвячений територіальному плануванню

4-5 лютого 2019 р. в рамках Програми консультативної допомоги в області охорони навколишнього середовища в країнах Центральної та Східної Європи, Кавказу і Центральної Азії, а також в інших країнах, що межують з ЄС, відбувся науково-практичний семінар присвячений проблемі інтеграції екологічних вимог в систему територіального планування ([Інститут географії НАН України](#)).

Учасниками семінару з української сторони стали науковці Інституту географії НАН України, фахівці в сфері планування розвитку територій – співробітники «Українського державного науково-дослідного інституту проектування міст «ДІПРОМІСТО» імені Ю. М. Білокозя та установи «УКРНПЦІВІЛЬБУД», представник Степанецької ОТГ (Черкаська область).

З німецької сторони участь у семінарі взяли фахівці Берлінського технічного університету, проф. Ш.Хайланд та А. Май, та проф. К. Якобі (Бюро територіального та екологічного планування «JRU JACOBY RAUM-UNDUMWELTPLANUNG»).

Основну увагу в обговоренні було приділено питанням планування на місцевому рівні. У доповідях представлено німецький досвід щодо правових механізмів та методичних підходів до інтеграції ландшафтних та територіальних планів, проведення стратегічної екологічної оцінки. Також увагу було приділено методичним проблемам впровадження екологічно-орієнтованого планування та екологічної оцінки в Україні, прикладам планів, розроблених для створених об'єднаних територіальних громад.

У підсумках відзначено важливість змін та доповнень українського законодавства, посилення методичного забезпечення планувальних робіт у відповідності з кращими європейськими практиками, підготовки фахівців у сфері ландшафтного планування. Також заплановано апробацію методичних підходів до інтеграції екологічних вимог в територіальні плани місцевого рівня у Степанецькій ОТГ, що сприятиме встановленню балансу між економічним зростанням та забезпеченням невиснажливого використання екосистем, а також досягненню цілей сталого розвитку громади.

([вгору](#))

Конкурентні переваги промислового сектора економіки України: регіональний вимір : монографія / наук. ред. С. О. Іщук ; ДУ «Інститут

регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». – Львів, 2018. – С. 4–5.

Незважаючи на уповільнення промислового розвитку в Україні внаслідок впливу багатьох чинників, промисловість залишається провідним видом економічної діяльності. Запровадження зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом (ЄС), з одного боку, мало позитивний вплив на динамічний розвиток зовнішньої торгівлі, а з іншого – посилило конкуренцію між європейською та українською промисловістю як важливою ланкою процесу формування товарного експорту. За таких економічних умов актуалізується необхідність розширення присутності продукції вітчизняних товаровиробників на світових ринках. Це, своєю чергою, вимагає підвищення їх конкурентності до рівня держав-членів ЄС.

Для визначення конкурентоспроможності промислового сектора економіки розроблено методологічний підхід, який дозволяє системно оцінити спеціалізацію промисловості (за видами промислової діяльності і переробних виробництв), а також її внутрішню і зовнішню ефективність. На основі цього інструментарію проведено порівняльний аналіз структурних переваг промисловості України і держав-членів ЄС за показниками частки промисловості у: випуску економіки, валовій доданій вартості (ВДВ) економіки, експорті ВДВ, а також за показником ефективності (частки ВДВ у випуску промисловості). Аналогічний аналіз здійснено у розрізі видів промислової діяльності (добувної промисловості і розроблення кар'єрів; переробної промисловості; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; водопостачання, каналізації, поводження з відходами). Окрім того, проведено рейтингову оцінку структури та ефективності переробної промисловості України і держав-членів ЄС у розрізі 16-ти виробництв за відносними та абсолютними показниками.

За результатами діагностики структурних трансформацій у промисловому секторі регіонів України визначено рівень індустріальності їх економіки та промислової спеціалізацію. Проведено аналіз структури ВДВ, створеної вітчизняною промисловістю на макро- і мезорівнях. Побудовано матрицю рангів областей за значеннями ключових структурних показників. Здійснено комплексну оцінку ефективності функціонування промисловості регіонів України з урахуванням структури їх переробної промисловості та динаміки її змін. На основі вивчення досвіду Польщі у проведенні структурної перебудови промисловості обґрунтовано умови та напрямки оптимізації промислового сектора національної економіки (за видами промислової діяльності) з метою переходу від сировинного типу економіки до інноваційного. За допомогою розроблених економіко-математичних моделей побудовано оптимізовані структури випуску промисловості України та її регіонів за критеріями підвищення рівня дохідності та технологічності виробництв. Розроблено схему комплексної оптимізації структури промислового сектора економіки України, яка передбачає модернізацію основного капіталу, зниження собівартості продукції і

удосконалення структури ВДВ у розрізі її елементів. Запропоновано низку організаційно-економічних механізмів, реалізація яких сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників в умовах глобалізації світових економічних процесів.

([вгору](#))

Додаток 10

11.02.2019

Міжнародний день жінок та дівчат у науці

Свято «засновано для того, щоб досягти повного і рівного доступу жінок і дівчаток до науки, а також забезпечити гендерну рівність і розширення прав і можливостей жінок і дівчат» (з резолюції 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН від 22 грудня 2015 р.). ([Національна академія медичних наук України](#)).

Щорічно 11 лютого за рішенням ООН відзначається Міжнародний день жінок і дівчат у науці (International Day of Women and Girls in Science).

20 грудня 2013 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію «Наука, техніка та інновації в цілях розвитку», в якій зізнавався рівний доступ жінок і дівчат будь-якого віку до досягнень і розвитку науки, техніки і інновацій як запорука забезпечення гендерної рівноправності в даній сфері.

Через 2 роки на черговому пленарному засіданні Генасамблеї була прийнята резолюція (70/212), яка проголосила 11 лютого Міжнародним днем жінок і дівчат у науці.

Варто відзначити, що це стало новим етапом реалізації плану розвитку суспільства до 2030 р., відомого як Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний у галузі сталого розвитку на період до 2030 року».

Головна мета Резолюції – досягнення якісних змін у процесі залучення жінок і дівчат у науку. Останнім часом світове співтовариство досягло значних успіхів у цій справі, але чомусь жінки і дівчата досі стикаються з обмеженнями у цій діяльності.

Дослідження, проведені в 14 країнах, показали певний дисбаланс в участі у науковій сфері між чоловіками і жінками. Так, можливість отримання ступеня бакалавра, магістра та доктора для жінок у сфері науки становить 18 %, 8 % і 2 % відповідно, в той час як для чоловіків ці показники становлять 37 %, 18 % та 6 %.

Резолюція закликає країни світу звернути увагу на проблему, постаратися визначити причини гендерного дисбалансу в області науки, техніки та інновацій, а також організувати програми заходів по залученню жінок і дівчат у наукову діяльність.

Примітний той факт, що згадка в назві свята не тільки жінок, але і дівчат не випадкова. Адже вона спрямована на актуалізацію теми участі в

наукових спільнотах шкільного періоду навчання не тільки хлопчиків, але і дівчат, чия участь у них набагато нижча.

Крім того, учасники заходів у рамках святкування нового Міжнародного дня звертають увагу на роботу вихователів та викладачів у закладах шкільної та дошкільної освіти, де повинні враховуватися принципи гендерної рівноправності.

В Україні статистика доволі непогана: 46 % жінок-науковиць. Українки гучно зарекомендували себе в молекулярній біофізиці, психології, наноматеріалознавстві та комп'ютерній інженерії у тому числі і за кордоном.

Відсоток жінок, що задіяні у НДДКР (Науково-дослідних та дослідно-конструкторських роботах), у кожному регіоні світу, як і раніше, невисокий. У середньому цей показник у Центральній та Східній Європі становить 40 %. Лише одна з п'яти країн досягла гендерного паритету, згідно з яким від 45 % до 55 % наукових працівників складають жінки.

Наука і гендерна рівність – невід'ємні елементи процесу досягнення цілей розвитку, включаючи ті, які викладені в Порядку денному сталого розвитку до 2030 р. За останні 15 років світове співтовариство досягло значних успіхів у справі залучення жінок і дівчат у науку. Незважаючи на це, вони досі стикаються з обмеженнями у цій сфері. Згідно з дослідженнями, проведеними в 14 країнах, можливість отримання ступеня бакалавра, магістра та доктора для жінок у сфері науки становить 18 %, 8 % і 2 % відповідно, натомість для чоловіків ці показники становлять 37 %, 18 % і 6 %.

([вгору](#))

Додаток 11

06.02.2019

В Інституті біоорганічної хімії та нафтохімії імені В. П. Кухаря НАН України відбулася I Українська наукова конференція «Кухарівські хімічні читання»

25 січня 2019 р. в Інституті біоорганічної хімії та нафтохімії (ІБОНХ) імені В. П. Кухаря НАН України відбулася I Українська наукова конференція «Кухарівські хімічні читання», присвячена пам'яті академіка Валерія Павловича Кухаря ([Національна академія наук України](#)).

Зі вступним словом до учасників і гостей конференції звернувся директор ІБОНХ імені В. П. Кухаря НАН України член-кореспондент НАН України А. Вовк. Він відзначив, що в 2019 р. започатковується проведення Української конференції, присвяченої пам'яті академіка В. П. Кухаря.

Зі словами вшанування пам'яті В. П. Кухаря також виступили:

– заступник академіка-секретаря Відділення хімії НАН України, директор Інституту органічної хімії НАН України академік В. Кальченко;

- директор Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії імені Л. М. Литвиненка НАН України академік А. Попов;
- директор Інституту біологічної хімії імені Ф. Д. Овчаренка НАН України доктор технічних наук В. Прокопенко;
- директор Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України доктор хімічних наук О. Бровко.

Вони підкреслили заслуги В. П. Кухаря – вченого з багатогранними науковими інтересами, талановитого дослідника, ефективного організатора науки, творця наукової школи, засновника Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України.

На конференції було виголошено 8 пленарних доповідей, присвячених актуальним проблемам синтезу, реакційної здатності й біологічної активності органічних та елементоорганічних сполук. У роботі конференції взяли участь понад 110 науковців із вітчизняних наукових установ і закладів вищої освіти, зокрема з Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії імені В.П. Кухаря НАН України, Інституту органічної хімії НАН України, Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України, Інституту сорбції і проблем екології НАН України, Інституту фізико-органічної хімії та вуглехімії імені Л. М. Литвиненка НАН України, Інституту біологічної хімії імені Ф. Д. Овчаренка НАН України, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Інституту ендокринології та обміну речовин імені В. П. Комісаренка Національної академії медичних наук (НАМН) України.

([вгору](#))

Додаток 12

05.02.2019

Семінар «Архітектурні рішення для мережі GÉANT»

29–31 січня 2019 р. представницька делегація пан'європейської науково-освітньої інтернет-мережі GÉANT, яка об'єднує освітні заклади більш як 30 країн, у співпраці з Асоціацією УРАН провела на базі КПІ імені Ігоря Сікорського семінар для IT-фахівців країн-учасниць проекту EaRConnect (Eastern Partnership Connect) на тему «Архітектурні рішення для мережі GÉANT» ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»](#)).

Учасники обговорили особливості побудови мереж у кожній з країн Східного партнерства, експерти з GÉANT поділилися своїм досвідом та провели майстер-класи за низкою вузькофахових тем.

У європейській мережі GÉANT Україну представляє науково-освітня телекомунікаційна мережа УРАН. Таке представництво потребує забезпечення відповідних показників потужності, надійності і якості, які відповідають європейським вимогам. Саме для пошуку оптимальних та перспективних шляхів вдосконалення мережі УРАН і аналогічних мереж у

країнах Східного партнерства і було проведено цей семінар. Ухвалені рішення матимуть серйозне значення для реалізації європейського проекту EaRConnect, особливо в плані вибору оптимальної географії каналів, типів і видів фотонного телекомунікаційного обладнання, протокольних рішень, а також організації тендерів на ринку цифрових технологій.

На завершення семінару відбулися конструктивні переговори між представниками GÉANT та УРАН щодо участі України в проекті EaRConnect. У нараді також взяли участь представники академічної мережі Уарнет, як потенційного партнера мережі УРАН в реалізації проекту.

([вгору](#))

Додаток 13

12.02.2019

У Київському університеті права НАН України відбулася зустріч із професором Токійського університету (Японія) К. Мацузато

6 лютого 2019 р. на запрошення ректора Київського університету права (КУП) НАН України професора Юрія Бошицького університет відвідав викладач порівняльної політології Токійського університету (Японія) професор Кімітака Мацузато ([Національна академія наук України](#)).

На зустрічі був присутній Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Корея (2011–2017 рр.), а нині – професор КУП НАН України Василь Мармазов, який і сприяв організації цієї зустрічі.

Під час переговорів у центрі уваги перебували можливі напрями співпраці в сфері освіти, в тому числі, проведення спільних наукових і науково-практичних заходів КУП НАН України із Токійським університетом.

Крім того, у рамках нового університетського проекту «Діалоги відомих особистостей світу зі студентами», професор К. Мацузато мав нагоду виступити з майстер-класом перед студентами та професорсько-викладацьким складом університету, під час якого розповів про значний інтерес японських дослідників до пострадянських країн, зокрема й України.

Зацікавленість у студентів викликала розповідь професора про систему вищої освіти в Японії, специфіку складання іспитів, а також особливості професійної культури та світогляду японців.

Під час дискусії між студентами і паном Мацузато порушувалося багато тем, у тому числі, актуальні питання міжнародної політики та права.

Враховуючи зацікавленість японського професора канонічним правом, ректор КУП НАН України презентував іноземному гостеві «Малу енциклопедію канонічного права», підготовлену авторським колективом вишу, й інші пам'ятні подарунки, а також висловив сподівання на подальшу плідну співпрацю.

([вгору](#))

13.02.2018

Засідання Президії НАН України

Учасники чергового засідання Президії НАН України заслухали і обговорили доповідь академіка-секретаря Відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України академіка НАН України, голови Наукової ради цільової програми наукових досліджень НАН України «Науково-технічні основи енергетичного співробітництва між Україною та Європейським Союзом» («Об'єднання-3») О. Кириленка про виконання зазначеної програми ([Національна академія наук України](#)).

У доповіді відзначалося, що для паливно-енергетичного комплексу України характерною є недостатність власних ресурсів, недосконала структура цього комплексу, що залишилася ще з часів СРСР. Все це заважає Україні швидко увійти до єдиного енергетичного простору Європи.

Вирішення цих та інших складних науково-технічних проблем у галузі енергетики потребує поєднання зусиль фахівців енергетичної галузі та науковців Академії. Одним з прикладів такої співпраці стала програма «Науково-технічні основи енергетичного співробітництва між Україною та Європейським Союзом».

Було зауважено, що ціла низка наукових результатів програми знайшла практичне застосування. Але питання забезпечення необхідного рівня управління об'єктами об'єднаної енергетичної системи України, а також удосконалення нормативної бази відповідно до чинних у Європі стандартів потребують подальшої проробки.

Тому необхідно продовжити дослідження в інтересах розвитку вітчизняної енергосистеми в рамках нової цільової програми. При цьому при її виконанні необхідно спрямувати основні інтелектуальні та фінансові ресурси на питання наукового забезпечення необхідного рівня контролю та керованості об'єднаною енергетичною системою України, ширшого використання відновлюваних джерел енергії, що дозволить покращити екологічні показники.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

([вгору](#))

09.02.2019

Креативна індустрія України має відкрити ринки Європи – Президент про розвиток ІТ-сектору та інших високотехнологічних галузей

Президент П. Порошенко наголошує на важливості розвитку українського ІТ-сектору та інших високотехнологічних галузей з високою доданою вартістю як стратегічного напрямку економіки, який має суттєвий

потенціал для розвитку в нашій країні і на європейському та світовому ринках ([Офіційне інтернет-представництво Президента України](#)).

«ІТ-сектор вже зараз дає 4 % ВВП, дає роботу близько ста п'ятдесяти тисячам українців. Очікується, що в найближчі півтора-два роки ця цифра зросте до двохсот тисяч. Що вкрай важливо – йдеться про робочі місця з високим рівнем доходу», – Президент підкреслив розвиток цієї нової галузі економіки, яка протягом останніх років стрімко пішла вгору. Він наголосив, що саме ІТ-сектор зможе допомогти Україні збільшити частку середнього класу. «Середній клас є надважливим для стабільності, стійкості економіки і країни загалом», – додав П. Порошенко.

«Але, незважаючи на дуже динамічні темпи зростання українського ІТ-сектору – більше 20 % на рік, на нас, на жаль, припадає поки що менше 1 % світового ринку ІТ-послуг. Ми маємо вийти на лідерські позиції. Ми маємо для цього усі умови», – наголосив Президент.

«Говорячи про ІТ-сектор, Україна має перейти від ІТ-аутсорсингу до креативного розвитку Інтернету. У нас для цього є усі умови. І школа, і талановиті фахівці ІТ-сектора, і ринок», – сказав П. Порошенко. При цьому він підкреслив, що на сьогоднішній день створені усі умови для цього і відповідний законопроект, підготовлений його командою, вже у Верховній Раді України, для того, «щоб відкрити ринки Європи для креативної індустрії України».

Глава держави також підкреслив важливість впровадження такої сучасної технології як телемедицина для потреб сільського населення. «Ми вивчили досвід передових країн. Ця технологія дозволить забезпечувати медичні консультації у віддалених населених пунктах із використанням сучасних інформаційних технологій», – зазначив П. Порошенко та додав, щоб втілити цей проект у життя, «ми маємо забезпечити якісній швидкісний ширококутний Інтернет у кожному селі». «Запам'ятайте – там, де є електрика, в Україні буде Інтернет», – підсумував він.

Глава держави також акцентував на традиційно сильних для України галузях, таких як авіабудування і космічна галузь, суднобудування, військово-промисловий комплекс.

«Україна також традиційно входить до десятки найбільших світових експортерів зброї. Кожне робоче місце в цих галузях забезпечує мінімум 10-15 робочих місць в суміжних. Нам є що запропонувати в сфері стратегічних авіаційних перевезень, як-от літаки «Антонов». Потужності «Південмашу» та інших підприємств дають можливість в разі збільшити кількість запусків ракет і супутників з українськими компонентами», – підкреслив Президент.

([вгору](#))

05.02.2019**Зайнятість в Індустрії 4.0: визначаємо національні пріоритети**

У третьому випуску міжнародного громадсько-політичного тижневика «Дзеркало тижня» (25 січня – 1 лютого 2019 р.) вийшла друком стаття провідного наукового співробітника відділу досліджень людського розвитку Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України кандидата економічних наук І. Новак і старшого наукового співробітника відділу економічних проблем соціальної політики, завідувача відділу інформатизації наукової діяльності Інституту економіки промисловості НАН України кандидата економічних наук Р. Покотиленка «Зайнятість в Індустрії 4.0: визначаємо національні пріоритети» ([Національна академія наук України](#)).

Як зазначається на початку публікації, сформульована в середині минулого століття теорія трьох секторів доводить, що підвищення продуктивності праці зумовлює поступовий перерозподіл виробництва і зайнятості від першого, аграрного, та другого, промислового, секторів економіки на користь третього – сфери послуг.

З останнього у сучасному світі вже виокремлюють четвертий сектор – інформаційні технології, дослідження, торгівлю, страхування, операції з нерухомістю, фінансові послуги, та п'ятий – охорону здоров'я, освіту, відпочинок, державне управління. Але проста зміна пропорцій у виробництві ВВП і зайнятості на користь сфери послуг на тлі зменшення аграрного й індустріального секторів, що не супроводжується зростанням продуктивності та якісними змінами зайнятості, як це сьогодні відбувається в Україні, є ознакою негативного процесу деіндустріалізації. І навпаки, збільшення сфери послуг за умов сталого зростання продуктивності високорозвиненої промисловості й доходів населення – позитив для економіки.

Фахівці звертають увагу на те, що стратегія промислової політики Євросоюзу визнає промисловість наріжним каменем економічного процвітання, оскільки вона забезпечує зайнятість у суміжних сферах, передусім у транспорті та торгівлі. Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) наголошує, що країни із сучасною промисловістю демонструють меншу вразливість до глобальних потрясінь і здатні успішніше долати випробування. Вони зберігатимуть значні можливості для промислового зростання й технологічного прогресу протягом наступних десятиліть.

Підписання Угоди про асоціацію з ЄС поставило на порядок денний питання забезпечення відповідності України критеріям європейського соціального й економічного простору. З огляду на це Планом пріоритетних дій Уряду було передбачено розроблення і подання Кабінету Міністрів України в травні минулого року проекту Стратегії розвитку промислового

комплексу, що мала визначати середньострокові цілі та завдання із забезпечення сталого розвитку промисловості країни. На офіційному веб-сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 17 квітня 2018 р. було оприлюднено проект розпорядження Кабміну «Про схвалення Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року». Втім, станом на кінець 2018 року цей документ так і не було затверджено Урядом.

Детально про основні пріоритети промислового розвитку України та перспективипереходу на принципи та засади концепції Індустрії 4.0 читайте у повній версії статті вчених-економістів Академії за посиланням: <https://cutt.ly/e6Qij>.

(вгору)

Додаток 17

Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. ред. В. С. Кравців. – Львів, 2018. – С. 4.

Сучасний етап розвитку України як держави характеризується зміщенням акцентів державного регулювання регіонального розвитку в напрямку децентралізації адміністративно-фінансового ресурсу та передачі повноважень і відповідальності на місця. Перехід на траєкторію сталого розвитку за нинішнього рівня централізації управління та фінансових потоків є неможливим і тому на порядку денному – модернізація адміністративно-територіального устрою, децентралізація влади і реформа місцевого самоврядування, що дасть можливість сформулювати організаційно-економічні засади розвитку регіонів України на засадах ефективного використання ендogenous потенціалу усіх, без винятку, регіонів держави. Синхронно має відбуватися фінансова децентралізація для подолання міжрегіональних та внутрішньорегіональних диспропорцій соціально-економічного розвитку. Принципово нового організаційно-ресурсного забезпечення потребує система заходів щодо використання соціального та економічного потенціалу ризикогенних територій, а також формування сучасних систем управління природно-техногенною та екологічною безпекою.

Зазначене підвищує відповідальність самих регіонів за ефективність територіальної організації суспільно-економічного життя, раціональне використання внутрішнього потенціалу і залучення незадіяних джерел розвитку. Реалізація цих завдань вимагає розробки наукових засад формування моделі ендogenous зростання регіонів України на засадах сталого розвитку та забезпечення фінансово-економічної стійкості. Така модель має відповідати стратегічним пріоритетам регіонального розвитку в Україні та реалізації сучасних реформ.

У науковій доповіді розглянуто тенденції соціально-економічного розвитку регіонів України, які формуються під впливом реалізації сучасних реформ, що дозволило виявити потенційні ризики та перспективи переходу України до моделі сталого ендегенного зростання. Наголошено на ролі міст, як центрів генерування імпульсів економічної активності у забезпеченні ендегенного розвитку регіонів, та окреслено детермінанти розвитку сільської економіки в сучасних умовах.

Встановлено пріоритети та проаналізовано механізми забезпечення сталого ендегенного зростання національного, регіонального та локального характеру. Зокрема, здійснено оцінку впливу реформи адміністративно-територіального устрою та фінансової децентралізації на соціально-економічний розвиток регіонів України. Особливу вагу приділено питанню ефективності функціонування механізмів регулювання раціонального природокористування на місцевому рівні та управління земельними ресурсами в умовах децентралізації влади.

Доповідь виконано згідно рішення Бюро Відділення економіки НАН України щодо визначення напрямів фундаментальних та прикладних досліджень наукових установ Відділення на 2014-2018 рр.

([вгору](#))

Додаток 18

11.02.2019

Триває конкурс щодо обрання членів Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій

Ідентифікаційний комітет з питань науки (далі – Ідентифікаційний комітет) оголосив конкурс щодо обрання членів Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій. Метою конкурсу є обрання на строк повноважень 4 роки 12 членів Наукового комітету замість тих, чий повноваження закінчуються 09.08.2019 р. і визначення 10 нових осіб з метою забезпечення у період між проведенням конкурсів заміщення членів Наукового комітету, які достроково припинили свої повноваження, на заміну тих, що були обрані до складу резерву 30 травня 2017 р. ([Національна академія наук України](#)).

Склад Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій формується з учених, які представляють наукову спільноту, є науковими лідерами, мають визначні наукові здобутки, бездоганну наукову репутацію та довіру в науковому середовищі. Члени Наукового комітету мають представляти основні напрями наукової і науково-технічної діяльності в Україні.

Строк подання документів щодо висунення кандидатів у члени Наукового комітету – сорок п'ять календарних днів з дня оприлюднення оголошення на офіційних веб-сайтах Кабінету Міністрів

України та Міністерства освіти і науки України. Тривалість конкурсу становить 90 календарних днів.

Датою початку конкурсу вважається дата його оголошення (в даному випадку – 29 січня 2019 р.). Конкурс вважається таким, що закінчився, з дня прийняття Ідентифікаційним комітетом рішення про схвалення результатів конкурсного відбору кандидатів у члени Наукового комітету.

Результати конкурсу оприлюднюються протягом трьох робочих днів з дня схвалення результатів конкурсного відбору на офіційних веб-сайтах Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України.

Орієнтовна дата оприлюднення результатів конкурсу – 6 травня 2019 року.

Документи щодо висунення кандидатів у члени Наукового комітету надсилаються суб'єктами подання в електронному вигляді на електронну пошту Міністерства освіти і науки України (E-mail: identcom@mon.gov.ua, не пізніше 23 год. 59 хв. 14 березня 2019 р., тобто останнього календарного дня через 45 днів з дня оприлюднення оголошення на офіційних веб-сайтах Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України та подані у письмовому вигляді на адресу: Ідентифікаційний комітет з питань науки, бульвар Т. Шевченка, 16, м. Київ–601, 01601 не пізніше цієї ж дати. При відправці документів поштою, поштовий штампель відправлення має бути не пізніше цієї ж дати, а суб'єкти подання, що відправляли, мають контролювати, щоб їх відправлення було доставлене у МОН не пізніше, ніж за 14 діб після відправлення. При порушенні цих вимог документи не приймаються.

E-mail для надання довідок щодо заповнення Анкети кандидата у члени Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технології (Curriculum vitae): anketank@mon.gov.ua, телефон для довідок (044) 287-82-69.

Із умовами участі у конкурсі можна ознайомитися в повному тексті оголошення на сайті Міністерства освіти і науки України: <https://cutt.ly/h6Qoa>.

([вгору](#))

Додаток 19

07.02.2019

Михайло Гладій: Держава потребує оновленої аграрної політики

Вирішення сучасних проблем аграрної сфери і науки, зокрема, неможливе без суттєвої модернізації державної аграрної політики. Таку думку висловив Перший віце-президент Національної академії аграрних наук України М. Гладій ([Національна академія аграрних наук України](#)).

Як відомо, раніше аграрну політику визначав закон, який припинив дію ще у 2015 р. Отже сьогодні необхідно конкретизувати й законодавчо закріпити сучасні пріоритети, визначити мету політики і шляхи її

досягнення, застосувати чіткі заборони, обмеження, стимули та інші базові правила функціонування аграрної сфери. «При цьому, безумовно, необхідно чітко конкретизувати завдання і пріоритети наукових досліджень, з одночасним створенням сприятливих умов для розвитку аграрної науки, як важливої інституційної складової державної аграрної політики. Це об'єктивно взаємопов'язані і нерозривні питання, які є ланками одного ланцюга», – заявив М. Гладій.

На його думку, такий підхід не лише структурує та встановить єдині для всіх пріоритети, але й усуне численні протиріччя у законодавстві, які наразі є суттєвою перешкодою для розвитку аграрної науки. Наприклад, стаття 60 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» з метою комерціалізації діяльності дозволяє науковим установам виступати засновниками господарських товариств, але виключно інтелектуальною власністю. Разом з тим, така інтелектуальна власність не визначена і не включена до майнових прав наукових установ. Ще один приклад – визначення галузевих академій одночасно самоврядними, державними, неприбутковими та бюджетними установами. На думку Першого віце-президента НААН, ці суперечності «консервують» ініціативу і підприємливість, що нелогічно і шкідливо в умовах дефіциту бюджетної підтримки.

«Особливо це стосується НААН, де поряд із науковими установами ще збереглася потужна науково-експериментальна база, яка тісно пов'язана із дослідженнями, вирощуванням і поширенням прогресивних сортів рослин та порід тварин, що бажано розвивати, на бізнесових засадах», – наголосив М. Гладій.

([вгору](#))

Додаток 20

06.02.2019

Оголошується конкурс науково-технічних проектів з Програми інформатизації НАН України на 2019 рік

Проведення конкурсу спрямоване на виконання Програми інформатизації на 2015-2019 рр. за основними її напрямками (див. Додаток) ([Національна академія наук України](#)).

1. У конкурсі можуть брати участь проекти, виконавцями яких є установи НАН України. Установи, що не підпорядковані НАН України, можуть бути тільки співвиконавцями проекту.

2. До участі в конкурсі допускаються лише проекти, що спрямовані на виконання завдань Програми. Перелік конкурсних завдань наведено в Додатку.

3. Проект має бути спрямованим на виконання одного або кількох з переліку конкурсних завдань (їх частин).

4. Фінансування проекту визначається замовником Програми (НАН України) лише на поточний рік.

5. Для участі в конкурсі виконавець у зазначений в оголошенні термін має подати запит на виконання проекту, оформлений відповідно до форми запиту, затвердженої Постановою Президії НАН України від 19.12.2018 р. № 339 «Про затвердження Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в НАН України»: <http://www.nas.gov.ua/legaltexts/Pages/regulation.aspx?ffn1=ActID&fft1=Eq&ff v1=P-181219-339>.

6. Пріоритетними роботами на 2019 р.є такі:

- закінчення проектів, розпочатих у попередні роки виконання Програми;

- супроводження та доопрацювання згідно зі змінами законодавства функціонуючих систем, розроблених у рамках Програми інформатизації НАН України;

- перенесення баз даних та обробку даних систем, розроблених у рамках Програми, до хмарного середовища НАН України;

- проекти щодо підвищення інформаційної безпеки баз даних функціонуючих систем, розроблених в рамках Програми інформатизації НАН України.

1. Термін проведення конкурсу 24.01.2019 – 12.02.2019.

2. Заповнені форми запитів подаються Перконосу Петру Івановичу (вул. Академіка Глушкова, 40, корпус 5, кімната 321) та електронні копії на E-mail: peter@protoka.kiev.ua

Додаток

Завдання Програми інформатизації НАН України на 2015-2019 роки за напрямками

Розвиток телекомунікаційної інфраструктури та хмарних технологій НАН України.

1. Підтримка та розбудова АМОД НАН України.

2. Підтримка та розбудова сервісів на базі АМОД, впровадження їх в установах НАН України.

3. Створення, підтримка та розвиток хмарної інфраструктури НАН України.

4. Створення інтегрованого середовища обробки та зберігання інформації в НАН України.

5. Створення КСЗІ хмарної інфраструктури НАН України.

6. Легалізація програмного забезпечення в установах НАН України.

Розвиток інтегрованої системи науково-інформаційних ресурсів НАН України.

1. Створення єдиного наукового інформаційного простору (ЄНІП) НАН України.

2. Розробка і розвиток структурованого порталу НАН України «Академічна наука».

3. Підтримка та розвиток Наукової електронної бібліотеки періодичних видань НАН України та Системи інтеграції електронних бібліотек України.

4. Розробка та впровадження корпоративної наукової пошукової (навігаційної) системи НАН України.

Розвиток засобів підтримки наукових досліджень і Грід-технологій в наукових установах НАН України.

1. Підтримка та розвиток грід-інфраструктури в НАН України

- підтримка безперебійної роботи грід-інфраструктури та кореневих сервісів, що надаються Базовим та регіональними координаційними центрами; побудова, відповідно до стандартів ЄС, сервісно-орієнтованої хмарної інфраструктури за моделлю Об'єднаної хмари EGI з урахуванням особливостей побудови Європейської хмари відкритої науки, Європейської інфраструктури даних, розроблених стратегічними групами при Раді міністрів ЄС з розвитку е-інфраструктур – дорожньої карти eIRG 2016 року та з розвитку Європейських дослідницьких інфраструктур – дорожньої карти ESFRI-2018.

- впровадження сервісно-орієнтованої моделі розподілу ресурсів, що надаються ресурсними центрами. Розвиток «хмарних» технологій та створення об'єднаної «хмари» УНГ. Системне інтегрування в об'єднану Європейську хмару для наукових та інноваційних досліджень.

- створення гнучкого віртуального дослідницького середовища зі спрощеним доступом до ресурсів УНГ. Забезпечення функціональної сумісності платформ та робочих процесів у такому середовищі з європейськими платформами для спільного використання розподілених банків даних.

3.2. Розвиток грід-сервісів у грід-інфраструктурі НАН України:

- підтримка розробки та впровадження віртуальними організаціями, що проводять інтенсивні розподілені дослідження згідно з моніторингом УНГ, відповідних Платформ як сервісів (хмарних сервісів), що по завершенні проекту мають бути внесені до Національного каталогу сервісів (хмарних сервісів). Проекти, що розробляють платформи як сервіси (хмарні сервіси), не мають дублювати такі платформи в еінфраструктурах ЄС (<https://marketplace.egi.eu/>, <https://marketplace.eoscportal.eu/>), якщо не доповнюють їх і мають відповідні офіційні угоди про співробітництво та спільні роботи. Сервіси, які вносяться до Національного каталогу сервісів (хмарних сервісів), мають відповідати стандартам FitSM (<http://fitsm.itemo.org>).

- проведення актуальних досліджень у колаборації з ученими інших країн, що використовують розроблені платформи, робочі процеси та застосування. Одним з напрямів розвитку має бути адаптація розроблених і прийнятих європейською спільнотою стандартів е-інфраструктури.

- розробка та застосування методів машинного навчання та штучного інтелекту в фундаментальних і прикладних дослідженнях що проводяться віртуальними організаціями, та включення їх до відповідних хмарних сервісів.

- розробка та впровадження навчальних курсів з хмарних технологій та Data Science, створених на основі хмарних сервісів, для підготовки спеціалістів з обробки даних експериментів та кореневих експертів даних і стюардів даних за певними дисциплінами для забезпечення впровадження Європейської хмари відкритої науки.

2. **Розвиток інтегрованої системи науково-інформаційних ресурсів НАН України.**

1. Підтримка та розвиток АІС Президії НАН України
2. Підтримка та розвиток типової АІС наукової установи НАН України
3. Підтримка та розвиток АІС медичних закладів НАН України, імплементація АІС медичних закладів до єдиного медичного простору ОЗ України
4. Розробка і підтримка Інтегрованої системи організації наукової діяльності НАН України.

(вгору)

Додаток 21

07.02.2019

323 українських виші увійшли до світового рейтингу Webometrics

Оприлюднено черговий рейтинг університетів світу за рівнем їх присутності в мережі станом на січень 2019 р. Ranking Web of Universities від Webometrics, Edition 2019.1.0 ([Педагогічна преса](#)).

Рейтинг складає Лабораторія кіберметрики («Cybermetrics Lab») Національної дослідницької ради Іспанії («Spanish National Research Council», CSIC) при Міністерстві науки та інновацій Іспанії. Розробники оприлюднюють його двічі на рік – у липні та у січні.

Webometrics оцінює понад 24 тис. ВНЗ з усього світу (в тому числі й 323 українських).

До першої трійки українських університетів увійшли Київський національний університет імені Тараса Шевченка (1192 позиція серед вишів світу), Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут України імені Ігоря Сікорського» (1626 місце) і Сумський державний університет (2012 місце).

На четвертому місці (2158-й у світі) опинився Львівський національний університет імені Івана Франка, а на п'ятому – Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна.

Рейтинг Webometrics заснований на аналізі представленості вузів у глобальному інформаційному просторі. При визначенні місця університету в рейтингу розробники враховують такі показники:

Presence (присутність) – кількість сторінок у домені установи (враховуються всі піддомени та типи файлів, у тому числі й у форматі PDF) відповідно до даних Google (5 %);

Visibility (видимість) – кількість зовнішніх джерел, які містять зворотні посилання на веб-сторінки університету, яка розраховується за допомогою сервісу аналізу зовнішніх посилань Ahrefs.com та системи аналізу посилань для пошукової оптимізації та маркетингу в Інтернеті Majestic (50 %);

Transparency (or openness) (прозорість, або відкритість) – кількість цитат топ-авторів установи за Google Scholar Citations (попередній рейтинг за цим показником було опубліковано в грудні 2016 р.) (10 %);

Excellence (or Scholar) (якість, або науковість) – кількість статей науковців, які працюють в університеті, що входять до кращих 10 % найбільш цитованих у 26 дисциплінах за розрахунками Scimago (35 %).

([вгору](#))

Додаток 22

12.02.2019

Кулик Є., керівник Центру інформаційної підтримки освіти та досліджень, канд. наук із соц. комунікацій

Цифрові інструменти для наукових здобутків

Уже другий рік поспіль КПІ ім. Ігоря Сікорського, успішно пройшовши конкурсний відбір серед ЗВО та наукових установ МОН на передплату за кошти держбюджету доступу до міжнародних реферативних та наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, надає можливість усім дослідникам університету здійснювати оперативний пошук наукової інформації, обирати видання за потрібною тематикою, знаходити партнерів для спільних проектів, розглядати грантову підтримку досліджень тощо. З метою ефективного використання усього спектру інструментів міжнародних баз даних в освітньому процесі та науково-дослідницькій діяльності в університеті відбуваються семінари, тренінги, здійснюється на постійній основі консультування науковців, студентів, аспірантів у НТБ ім. Г. І. Денисенка ([Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»](#)).

Важливим показником, який засвідчує ефективність наукового потенціалу університету, є публікаційна активність його вчених, зокрема оприлюднення наукових результатів у виданнях, що індексуються міжнародними базами даних Scopus та Web of Science, тож досить знаково, що 2019 р. розпочався саме з наголосу на необхідності побудови науковцем публікаційної стратегії як запоруки успішної дослідницької діяльності і нових наукових здобутків.

22 січня 2019 р. у НТБ відбувся науково-практичний семінар «Публікаційна стратегія вченого: спектр інструментів Clarivate Analytics для успішної наукової діяльності». Захід зібрав близько 70 дослідників з КПІ ім. Ігоря Сікорського, інших ЗВО м. Києва та науково-дослідних інститутів НАН України. Доповідач І. Тихонкова, кандидат біологічних наук, експерт з

навчання та аналітичних ресурсів Clarivate Analytics, зупинилася на наступних ключових моментах: пошук наукової інформації, зокрема за допомогою сервісу Copernio, оцінка наукової літератури, можливості використання сервісу Publons, інструменти для пошуку партнерів та грантів, складники статті для публікації в міжнародному виданні, пошук видань за тематикою наукового дослідження, інструменти для оцінювання видань тощо.

Під час семінару доповідач відповіла на питання учасників, які тільки розпочинають знайомство з платформою Web of Science, та досвідчених користувачів, розповіла про розвиток ресурсів платформи, розширення спектру інструментів та прикладні моменти їхнього використання.

Що таке Web of Science?

Міжнародна мультидисциплінарна наукометрична платформа Web of Science – це «ресурси – різні, література – якісна, індексація – повна, оцінка – точна», – наголосила І. Тихонкова. Контент платформи складають 15 баз даних, понад 34 000 журналів, понад 150 млн документів. У Web of Science Core Collection представлено більше ніж 20 000 журналів (понад 11 000 мають імпакт-фактор), більше ніж 70 млн документів (понад 97 000 книг, понад 197 000 матеріалів конференцій), 35 млн патентних родин.

Які умови доступу?

Доступ до Web of Science здійснюється в локальній мережі КПІ ім. Ігоря Сікорського, в будь-який час, з будь-якого комп'ютера. Разом з тим, зареєстровані користувачі мають можливість віддаленого доступу. Для цього потрібно спочатку зареєструватися на платформі в локальній мережі університету, використовуючи корпоративну або особисту електронну адресу. Далі можна працювати з Web of Science вдома, через свій обліковий запис. У разі виникнення питань щодо роботи з Web of Science, завжди можна скористатися підказками, обравши в меню «Довідка Web of Science», функція буде доступна мовою, релевантною до сторінки пошуку.

Де дізнатися більше самостійно у зручний час?

До уваги дослідників для самостійного вивчення можливостей використання платформи доступна сторінка у Facebook «Clarivate Analytics українською» <https://www.facebook.com/WoS.Ukrainian>, та відповідний YouTube-канал «Clarivate Analytics українською».

Чи можливо опублікуватися в журналі, що входить до Web of Science, безкоштовно?

Доповідач висвітлила різні бізнес-моделі журналів: традиційну, відповідно до якої автори подають рукопис, чекають на висновок рецензентів і, за умови схвального рішення, отримують безкоштовну публікацію результатів дослідження; відкритого доступу, відповідно до якої автор, за умови позитивних рецензій, сплачує за опублікування статті; гібридну, за умовами якої автор вирішує, як буде розповсюджуватися стаття. Авторитетні журнали завжди дбають про якісний процес рецензування рукописів. Якщо вчений, обираючи видання для

опублікування результатів дослідження, натрапляє на журнал, що не передбачає процесу рецензування або просить надати вже готову рецензію від іншого науковця, автору слід бути обережним, адже такі публікаційні моделі застосовують «хижацькі» недоброчесні видавці.

Скільки авторів може бути у публікації?

Є статті, у яких зазначено понад 5500 авторів. Відтак, авторів може бути стільки, скільки з них доклали зусиль і несуть відповідальність за результати, що публікуються.

Скільки установ можна вказати автору/авторам статті?

Варто зазначати назви всіх установ, у яких виконувалася науково-дослідницька робота, результати якої описуються в статті. «Унікальність Web of Science Core Collection в повній індексації даних – усі документи журналу, усі співавтори публікації, усі організації, усі гранти», – підкреслила доповідач.

<...> Де знайти перелік журналів Web of Science?

Необхідно зайти до Web of Science та обрати в меню інструментів Journal Citation Reports, потім натиснути Browse by Journal, після чого можна обирати категорію відповідно до галузі знань, і знайомитися з переліком журналів.

Нагадуємо, що відповідно до цитованості, журнали потрапляють до певних категорій, кuartилів (Quartile): Q1 – 25 % журналів з найвищими показниками цитованості, Q2 – середньо високе положення, Q3 – середньо низьке положення, Q4 – крайнє положення (журнал або новий і ще не має високих показників, або має низькі показники цитованості).

Також доповідач показала, як і за допомогою яких саме інструментів Web of Science можна знаходити відповіді на наступні питання: Хто в Китаї досліджує інженерію поверхні? Хто є лідером з кількості проведених досліджень у сфері екологічної безпеки? В яких журналах публікували дослідження з різних аспектів кібернетичних систем? Де знайти рецензента/партнера для досліджень? Як отримати доступ до повних текстів за допомогою сервісу Kopernio? Скільки робіт з України є у Web of Science? За якими критеріями варто обирати журнал?

Нагадуємо, що у наукового видання має бути: оприлюднена на офіційному сайті редакційна політика, зміст видання, міжнародний склад редколегії та авторів, уніфікована назва (англійською, а також аббревіатура), ISSN, DOI, рецензенти, стала періодичність, чітка бізнес-модель, індексація в авторитетних базах даних.

Це лише незначна частина з питань, розгляд яких викликав зацікавленість учасників та жваве обговорення як під час, так і після завершення семінару. Нагадуємо, що консультації щодо використання цифрових інструментів на різних етапах дослідницького циклу, пошуку наукової інформації, вибору видання за тематикою наукового дослідження, оцінки видання для публікації, актуалізації профілю дослідника в базах даних Scopus та Web of Science, оформлення цитувань та посилань у

наукових роботах відповідно до українських та міжнародних стандартів завжди можна отримати у Центрі інформаційної підтримки освіти та досліджень Бібліотеки КПІ (4-й поверх, 9 зала, (044) 204-96-72, science[at]library.kpi.ua).

([вгору](#))

Додаток 23

27.02.2018

Засідання Президії НАН України

На черговому засіданні Президії НАН України 27 лютого 2019 р. члени Президії НАН України та запрошені заслухали і обговорили наукові повідомлення молодих учених установ НАН України:

– наукового співробітника Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України кандидата фізико-математичних наук Н. Хріпти на тему: «Проблема біомеханічної сумісності металевих матеріалів медичного призначення та шляхи її вирішення»;

– старшого наукового співробітника Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України кандидата біологічних наук В. Чернишенка на тему: «Механізми внутрішньосудинного та екстрасудинного тромбоутворення»;

– заступника директора Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України доктора економічних наук О. Лайка на тему: «Перспективи розвитку інвестиційної системи України» ([Національна академія наук України](#)).

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б. Патон, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В. Локтєв, Перший віце-президент НАН України, голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академік НАН України А. Наумовець, академік-секретар Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України, директор Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України академік НАН України С. Комісаренко, Віце-президент НАН України, голова Секції хімічних і біологічних наук НАН України академік НАН України В. Кошечко, академік-секретар Відділення хімії НАН України, директор Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України академік НАН України М. Картель, голова Західного наукового центру НАН України та МОН України, директор Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України академік НАН України З. Назарчук, академік-секретар Відділення економіки НАН України, директор Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України академік НАН України Е. Лібанова, директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» академік НАН України В. Геєць.

За підсумками обговорення доповідей Президія НАН України прийняла рішення: згідно з Порядком конкурсного відбору молодих учених НАН України для виступів на засіданнях Президії НАН України та надання цільового фінансування з метою підтримки їх наукових досліджень схвалити отримані наукові результати, викладені у наукових повідомленнях молодих учених Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України, Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України, Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України й доручити Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України разом із Науково-організаційним відділом Президії НАН України врахувати результати розгляду наукових повідомлень при підготовці проекту постанови Президії НАН України «Про відкриття у 2020 році додаткових відомчих тем для молодих учених-доповідачів» та передбачити додаткові кошти на ці теми.

([вгору](#))

Додаток 24

27.02.2018

Засідання Президії НАН України

Учасники чергового засідання Президії НАН України заслухали і обговорили доповідь директора Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України академіка НАН України, голови наукової ради цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Фундаментальні аспекти відновлювано-водневої енергетики і паливно-комірчаних технологій» Ю. Солоніна про виконання зазначеної програми ([Національна академія наук України](#)).

У доповіді, де було детально висвітлено результати виконання програми з відновлювано-водневої енергетики і паливних комірок, відзначалося, що у розвинених країнах світу дослідження в галузі використання водню та паливних комірок набувають все більшого розвитку. Вкрай важливо, що в Україні також розвиваються такі дослідження й уже отримано ряд вагомих результатів.

Так, розроблено наукові основи електрохімічних, плазмохімічних та мікробіологічних методів отримання водню. Разом з фундаментальними результатами створено низку готових технологічних рішень. Запропоновано методи створення ефективних воденьякумулюючих матеріалів для зберігання водню та виробництва нових матеріалів паливних комірок для його використання. Проведено монтаж і наладку дослідно-демонстраційної установки отримання водню з використанням відновлюваних джерел енергії й розроблено конструкцію установки для формування силових оболонок на поверхні балонів, призначених для зберігання водню. Також підготовлено експериментальний зразок батареї паливних комірок і проведено його стендові випробування.

На думку Президії НАН України, представлені результати є досить вагомими і потребують подальшого розвитку та наукового доопрацювання.

Було запропоновано затвердити нову програму, яка дасть можливість вирішити ряд наукових і науково-технічних проблем у цій галузі та вдосконалити напрацьовані розробки.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

([вгору](#))

Додаток 25

26.02.2019

Про результати роботи круглого столу «Мова і культура», присвяченого Міжнародному дню рідної мови

Український мовно-інформаційний фонд НАН України та Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського виступили організаторами круглого столу «Мова і культура», присвяченого Міжнародному дню рідної мови. Захід відбувся 21 лютого 2019 р. в залі публікацій ООН НБУВ ([Національна академія наук України](#)).

Згідно з рішенням 30-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО (від 17.11.1999 р.) 21 лютого кожного року в країнах-членах ЮНЕСКО відзначається Міжнародний день рідної мови (International Mother Language Day). Дата його проведення є увічненням пам'яті жертв акції протесту 21 лютого 1952 р. в місті Дакка проти дискримінаційної політики тогочасного уряду Пакистану щодо бенгальської мови.

Історія відзначання Міжнародного дня рідної мови в Україні починається з 2003 р. Отже, проведений 21 лютого 2019 р. в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського під егідою Національної академії наук України круглий стіл, став 16-м за ліком. Упродовж усіх цих років чітко простежувалася тенденція до розширення кола обговорюваних питань, збільшення кількості й наукового рівня учасників та ступеню практичного втілення обговорюваних ідей і концепцій. Результатами проведених заходів НАН України переконливо демонструє принципову можливість вирішення будь-яких мовних питань у безконфліктний спосіб.

У роботі цього річного круглого столу взяли участь представники провідних наукових установ і колегіальних органів НАН України: Українського мовно-інформаційного фонду (УМІФ), Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Інституту мовознавства імені О.О. Потебні, Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова, Центру словникарства УМІФ при ТОВ «Знання» України, Наукової ради з проблем «Інформатика. Мова. Інтелект», Наукової ради з проблеми «Закономірності розвитку мов і практика мовної діяльності», а також Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Вітчизняні вчені, чия наукова творчість є вагомим внеском у розвиток українського та світового мовознавства, мовленнєвої культури, технологій

комп'ютерного опрацювання природної мови, лексикографії, правопису, бібліографії, – академіки В. Широков, М. Сулима, В. Скляренко, члени-кореспонденти НАН України О. Тараненко і Л. Шевченко, доктори філологічних наук В. Бріцин, О. Стишов, Б. Ажнюк, професори В. Чумак, Л. Симоненко, кандидати наук І. Шевченко, В. Підвойний та інші – обговорювали питання статусу української мови в сучасному соціальному й мережецентричному світі, концепцію Всеукраїнського лінгвістичного діалогу – системи соціально-професійної взаємодії у мовній галузі як розподіленої мережевої системи суб'єктів і об'єктів національного мовно-інформаційного процесу.

Вітаючи учасників круглого столу, академік В. Широков після короткого інформаційного повідомлення про витоки Дня рідної мови виступив із презентацією на тему філософії мови, поділився планами щодо розвитку комп'ютерних технологій опрацювання природної мови. «Потрібно ставити великі завдання», – підсумував свою доповідь учений.

До круглого столу «Мова і культура» в залі публікацій ООН НБУВ було розгорнуто виставку-експозицію видань УМІФ – словників, монографій, матеріалів конференцій тощо. Слід також зазначити, що 2018 р. ознаменувався виходом 9-го тому академічного тлумачного «Словника української мови» в 20-ти томах, над яким працює колектив досвідчених лексикографів та редакторів.

Інформація про захід та фотоматеріали на сайтах [НБУВ](#) та [УМІФ](#).
([вгору](#))

Додаток 26

26.02.2019

МОН пропонує до громадського обговорення проект наказу щодо конкурсу науково-технічних проектів, що здійснюються українськими науковими установами або ЗВО разом з підприємствами, які брали участь в «Горизонт 2020»

Міністерство освіти і науки України пропонує для громадського обговорення [проект наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про конкурсний відбір науково-технічних проектів українських наукових установ або закладів вищої освіти, що спрямовані на реалізацію результатів дослідження і здійснюються разом з українськими підприємствами, які брали участь в Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», залученими як співвиконавці»](#) ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Проект акта розроблено Міністерством освіти і науки України відповідно до Угоди між Україною і Європейським Союзом про участь України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», ратифікованої Законом України «Про ратифікацію Угоди між Україною і Європейським Союзом про участь

України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020» від 15 липня 2015 р. № 604-VIII та на підставі Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання зобов'язань України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 227.

Проект акта спрямований на те, щоб стимулювати інноваційну діяльність та підвищити спроможність українських організацій брати участь у конкурсах програми «Горизонт 2020». Він визначає порядок проведення Міністерством освіти і науки України конкурсного відбору науково-технічних проектів, які фінансуються в межах підтримки Європейським Союзом участі України в програмі Європейського Союзу «Горизонт 2020 – Рамкова програма з досліджень та інновацій (2014-2020)».

Пропозиції до проекту акта просимо надсилати до 24 березня 2019 року на електронну адресу: yulia.lykhachova@mon.gov.ua (Лихачова Юлія Олегівна) або за адресою: Міністерство освіти і науки України, бульвар Тараса Шевченка, 16, м. Київ, 01601.

([вгору](#))

Додаток 27

19.02.2019

У Києві, Одесі та Харкові планують створити пілотні центри трансферу технологій, де вчені отримають підтримку своїх розробок, а бізнес – нові ідеї

МОН запускає пілотний проект зі створення центрів трансферу технологій, за допомогою яких дослідники зможуть впроваджувати в життя свої розробки, а бізнес знаходити нові ідеї. Планується, що Міжрегіональний офіс трансферу технологій буде в Києві, а регіональні мережі – в Одесі та Харкові ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Про це повідомила генеральний директор директорату інновацій та трансферу технологій МОН Д. Чайка 19 лютого 2019 р.

Вона пояснила, що однією з головних проблем розвитку інновацій в Україні є низький рівень трансферу технологій.

«Часто науковець, що має певні результати досліджень, нові розробки, не може далі їх впровадити в життя, виникає прогалина між лабораторією вченого та бізнесом, реальним сектором економіки. Так само виникає питання про ефективність використання тих коштів, які держава спрямовує на науку. Зараз ми активно працюємо над тим, щоб налагодити цей зв'язок, зробити його взаємовигідним для обох сторін. Це відбувається за кількома напрямками – актуалізація відповідного законодавства, розвиток мережі

трансферу технологій, проведення комунікаційних заходів тощо», – розказала Д. Чайка.

Одним з таких заходів є щорічний Всеукраїнський фестиваль інновацій, що пройде 14-16 травня. У його межах, зокрема, проведуть 2 конкурси – стартапів та інноваційних проєктів. Подати свій проєкт можуть представники закладів освіти та наукових установ, а склад журі буде сформовано з представників інноваційних структур, венчурного бізнесу, міжнародних організацій та фондів тощо. Фіналісти конкурсів отримають підтримку для реалізації своїх проєктів. Дедлайн подачі заявок – до 28 лютого включно. Докладну інформацію можна переглянути тут: <https://mon.gov.ua/ua/2019-rik-festival-innovacij>.

«Цього року ми проведемо фестиваль вже вчетверте. І, як засвідчив досвід минулих років, для багатьох учасників – це гарна стартова площадка, щоб показати себе, знайти інвесторів, розвиватися далі. Приміром, два проєкти-фіналісти минулорічного фестивалю потім перемогли в міжнародному конкурсі University Startup World Cup у Копенгагені, а стартап «FoodBIOPack» отримав грант у розмірі півмільйона гривень від фонду підтримки науки в Україні «Elephant Fund», – відзначила гендиректор.

Вона також додала, що для глобальних змін у сфері інновацій МОН разом зі стейкхолдерами розробили відповідну Стратегію, що наразі очікує на затвердження Урядом. Під неї уже почалося обговорення змін, які потребує законодавство України. У цьому процесі МОН прагне врахувати думки якомога ширшого кола зацікавлених сторін, тому зараз директорат інновацій та трансферу технологій проводить низку фокус-груп. До них залучаються експерти як від громадськості та бізнесу, так і державної влади, наукової спільноти.

У лютому вже відбулось 3 засідання фокус-груп, де учасники висловили свої зауваження та пропозиції до законопроектів, розроблених директоратом, а саме: проєкту ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання діяльності у сфері трансферу технологій», проєкту ЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про наукові парки».

(вгору)

Додаток 28

26.02.2019

Зустріч керівництва Національної академії наук України та Державної інноваційної фінансово кредитної установи – КОНКУРС ПРОЕКТІВ

22 лютого 2019 р. в НАН України відбулася зустріч керівництва Національної академії наук України та Державної інноваційної фінансово-кредитної установи ([Національна академія наук України](#)).

Державну інноваційну фінансово-кредитну установу представляли Голова правління В. Ставнюк та радник Голови правління Я. Підлісна.

З боку НАН України у зустрічі взяли участь Перший віце-президент академік НАН України А. Наумовець, Головний учений секретар академік НАН України В. Богданов, заступник академіка-секретаря Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства, директор Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля академік НАН України В. Туркевич, начальник Науково-організаційного відділу Президії НАН України О. Кубальський, директор Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України Ю. Капіца.

Академік НАН України А. Наумовець ознайомив гостей з основними напрямками діяльності Академії та її структурою, а також з найважливішими прикладами успішної роботи науковців НАН України з науково-технічного забезпечення вирішення проблем галузей вітчизняної економіки. Також було відзначено нагальну потребу України у діяльності Державної інноваційної фінансово-кредитної установи, зокрема в частині підтримки створення і впровадження інновацій та розроблення механізмів стимулювання інноваційної діяльності як важливого фундаменту для розвитку вітчизняної економіки.

В. Ставнюк поінформував представників НАН України про експериментальний проект з організації діяльності Фонду державного стимулювання створення і використання винаходів (корисних моделей) та промислових зразків, який відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 500 реалізується Міністерством економічного розвитку і торгівлі разом з Державною інноваційною фінансово-кредитною установою за рахунок коштів, одержаних від сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Експериментальний проект передбачає організацію та проведення на конкурсних засадах відбору стартапів (проектів, пов'язаних із створенням та/або використанням винаходів, корисних моделей, промислових зразків, ноу-хау та інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності). До участі в конкурсі приймаються проекти щодо утворення стартапів, які відповідають середньостроковим пріоритетним напрямкам інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2017-2021 рр. (постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1056), що не є стартапами, створеними в рамках інших програм державної допомоги, та не мають власного серійного виробництва.

Особливістю зазначеного конкурсу є наявність в його процедурі *першого етапу*, для переможців якого передбачена можливість фінансування переліку послуг для реалізації стратегії розвитку стартапу (за бажанням учасника конкурсу). Зокрема, до послуг, які може запропонувати оператор фонду (Державна інноваційна фінансово-кредитна установа), належать: розроблення бізнес-моделі; підготовка презентаційних матеріалів; проведення лабораторних тестувань; підготовка патентної заявки, аналіз

патентної чистоти; консалтингові послуги; проведення конструкторсько-технологічних, дослідних робіт (обсяг фінансування становить до 500 тис. грн.). Відбір організації, що буде здійснювати комплекс послуг для розвитку стартапу, здійснюється на конкурсних засадах із застосуванням системи Прозоро відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

Виходячи з обговорення проекти можуть подаватись спільно науковою установою та підприємством, або науковою установою та іншими організаціями, або фізичними особами, або спільно вказаними суб'єктами проекту. При цьому у конкурсі щодо отримання гранту на проведення комплексу послуг для стартапу може брати участь та ж наукова установа, що подала проект.

На *другому етапі* конкурсу можливо утворення стартапу як юридичної особи з внесенням до статутного капіталу частки від Фонду у розмірі до 2 млн грн та внесків від інших можливих інвесторів.

Детальну інформацію про положення щодо конкурсного відбору, умови конкурсу, іншу нормативно-правову базу, а також про порядок, спосіб та терміни подання заявок на участь у конкурсі розміщено [на сайті Державної інноваційної фінансово кредитної установи](#).

Крім того, під час обговорення академік НАН України В. Туркевич ознайомив присутніх з переліком проектів, які могли б бути подані на конкурс науковими установами Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, а з ініціативи Ю. Капіци учасники зустрічі обговорили загальні аспекти та важливі проблеми захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності під час виконання проектів за конкурсом.

За підсумками обговорення його учасники дійшли висновку про доцільність та необхідність активної участі у зазначеному конкурсі наукових установ НАН України як основних стейкхолдерів інноваційних процесів в країні.

Інформація про проведення конкурсу Фондом винаходів надсилалася до наукових установ [листом НАН України від 18.01.2019 №58/107-8](#).

[\(вгору\)](#)

Додаток 29

26.02.2019

LIAA вновь открывает портал технологий и инноваций Labs of Latvia

Латвийское агентство инвестиций и развития (LIAA) вновь открыло портал технологий и инноваций Magnetic Latvia | Labs of Latvia [\(The Baltic Course\)](#).

Вновь открытый портал является одним из инструментов для достижения амбициозной, но реальной цели – чтобы в 2023 г. 40 % всех предприятий Латвии стали инновационными не только в теории, но и в жизни.

«У одного человека есть блестящая идея, другой знает, как ее воплотить. Принято считать, что такой комбинации достаточно, чтобы бизнес-идея превратилась в историю успеха. Но это не так. Наиболее существенный вопрос: встретятся ли эти люди? Для создания инновационных решений необходимы не только знания и творчество, но также смелость искать новые пути и умение найти настоящих попутчиков. Портал Magnetic Latvia | Labs of Latvia именно то место, где могут встретиться предприниматели, ученые и инвесторы. На портале доступны совершенно новые «дорожные карты» о возможностях поддержки на каждой стадии предпринимательской деятельности, можно поделиться рассказами об опыте и успехе, а также начать разговор с технологическими скаутами из институтов и лабораторий Латвии, которые помогают предпринимателям найти союзников для реализации инновационных идей», – говорит директор LIAA А. Озолс.

Как подчеркивают создатели портала, Labs of Latvia родился во время, когда среда новых предприятий в Латвии еще не существовала, а вхождение технологий в предпринимательство еще только набирало темп. Поэтому, несмотря на улучшения, проведенные в течение времени на портале, наступил момент, как изменить его облик, так и расширить содержание и круг охватываемых тем. Вновь открытый портал Magnetic Latvia | Labs of Latvia будет не только платформой, где смогут найти информацию и вдохновение нынешние и будущие предприниматели, ученые, разработчики идей, потенциальные инвесторы и каждый энтузиаст технологий и инноваций.

«Местные молодые предприятия, разработавшие уникальные проекты и инновационные технологии, настойчиво пытаются переманить другие страны. Наша задача – удержать этих предпринимателей и продукты в Латвии. Очень важное значение имеет успешное «сцепление» науки и предпринимательства. И уже сегодня вдохновение можно получить не на выезде, а дома – ежегодно в Латвии проводятся многие крупномасштабные мероприятия, которые собирают в одном месте самые выдающиеся умы в области технологий, инноваций и бизнеса, и определяют достижения мирового уровня. Теперь это будет возможно делать и в дигитальном формате», – так говорит о новом портале технологий и инвестиций Magnetic Latvia | Labs of Latvia министр экономики Р. Немиро.

В дополнение к информационному содержанию создатели портала хотят привлечь внимание тех предпринимателей, которые планируют развивать новые продукты или технологии. Технологические скауты – это эксперты, которым знакомы исследовательские организации, их персонал и предоставляемые услуги. Они помогают найти соответствующую исследовательскую организацию и исследователя, в компетенцию которого входит решение конкретных вопросов. Также технологические скауты знают, какие исследовательские проекты потенциально могут быть переведены на коммерческую основу, и поддерживают их развитие. В

настоящее время в ЛИАА работают 7 технологических скаутов: по одному в Латвийском университете и Рижском техническом университете и пять скаутов в следующих отраслях: биоэкономика, интеллектуальные материалы, информационно-коммуникационные технологии, биомедицина.

([вгору](#))

Додаток 30

07.02.2019

Круглий стіл за участі міжнародних експертів «Про наукові дослідження впливу підводних газопроводів на довкілля і сталий розвиток»

1 лютого 2019 р. у будівлі Президії НАН України під головуванням віце-президента НАН України академіка С. Пирожкова та за участі міжнародних експертів відбулося засідання круглого столу з теми: «Про наукові дослідження впливу підводних газопроводів на довкілля і сталий розвиток» ([Національна академія наук України](#)).

Співорганізаторами заходу виступили Національна академія наук України та НАК «Нафтогаз України». На засіданні були присутні науковці НАН України, МОН України та галузевих академій наук, закордонні експерти, представники НАК «Нафтогаз України» і громадських організацій.

Віце-президент НАН України академіком С. Пирожков відзначив, що Академія завжди приділяла велику увагу проведенню наукових досліджень для досягнення Україною енергонезалежності й на сьогодні вивчення впливу будівництва підводних газопроводів на довкілля і сталий розвиток є особливо актуальним.

Із доповіддю про необхідність інтенсифікації досліджень і консолідації зусиль науковців, які працюють у цій сфері, а також розроблення Програми міждисциплінарних наукових досліджень впливу підводних газопроводів на довкілля та сталий розвиток [виступив академік Ю. Ю. Туниця](#).

В обговоренні доповіді взяли участь: Надзвичайний і Повноважний Посол України, доктор юридичних наук, професор В. Василенко, президент громадської організації «Центр глобалістики «Стратегія XXI»» М. Гончар, президент Міжнародного центру порівняльного екологічного права професор публічного права М. Прієр (Франція), президент і виконавчий директор Центру сприяння сталому економічному розвитку Б. Чех (США), професор міжнародного екологічного і економічного права Університету Саленто С. ді Бенедетто (Італія), голова Секретаріату науково-технічної ради НАК «Нафтогаз України» О. Ковалко й ін.

За підсумками засідання експертів ухвалено Комюніке, в якому акцентується на необхідності проведення невідкладних міждисциплінарних наукових досліджень впливу будівництва підводних газопроводів у контексті збереження навколишнього середовища для нинішнього та

майбутніх поколінь. Цей документ буде надіслано до Європейського Парламенту, владних структур нашої держави та країн Європейського Союзу, зокрема, Балтійського регіону. Крім того, проведено прес-конференцію.

(вгору)

Додаток 31

15.02.2019

Федосенко Н.

Інвестиції у відновлювану енергетику у 2018 році перевищили \$300 млрд – Bloomberg

За інформацією аналітичного агентства [Bloomberg NEF](#), 2018-й став 5-м роком поспіль, коли світові інвестиції у відновлювану енергетику перевищили позначку в 300 млрд доларів і склали більше 332 млрд дол. (на 8 % менше, ніж у 2017 р.) ([EcoTown.com.ua](#)).

Різні галузі «зеленої» енергетики показували мають не однакові результати. Інвестиції в вітроенергетичний сектор збільшилися на 3 % – до 128,6 млрд дол. Зокрема, значні капіталовкладення (25,7 млрд дол.) отримали морські вітрові парки (на 14 % більше, ніж у 2017 р.).

Світовий обсяг інвестицій в сонячну енергетику зменшився на 24% і склав близько 131 млрд дол. Таке скорочення пов'язане з різким зниженням капітальних витрат на установку сонячних електростанцій. Середня вартість установки СЕС потужністю 1 МВт впала на 12 % у 2018 р. У той же час, загальна потужність сонячних електростанцій в світі збільшилася з 99 ГВт в 2017 р. до 109 ГВт в 2018 р. Крім того, в 2018 р. зріс рівень інвестицій в наступних напрямках:

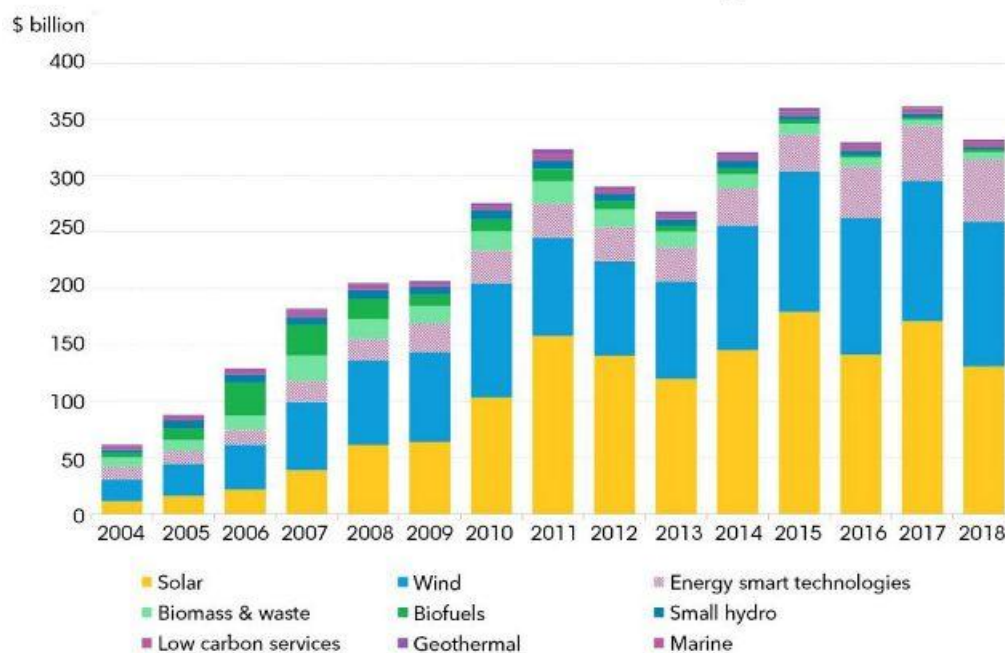
у виробництво біопалива – на 47 % до 3 млрд дол.;

у вироблення енергії з біомаси та відходів – на 18 % до 6,3 млрд дол.;

у геотермальну енергетику – на 10 % до 1,8 млрд дол.

Водночас, у малу гідроенергетику капіталовкладення скоротилися на 50 % – до 1,7 млрд дол.

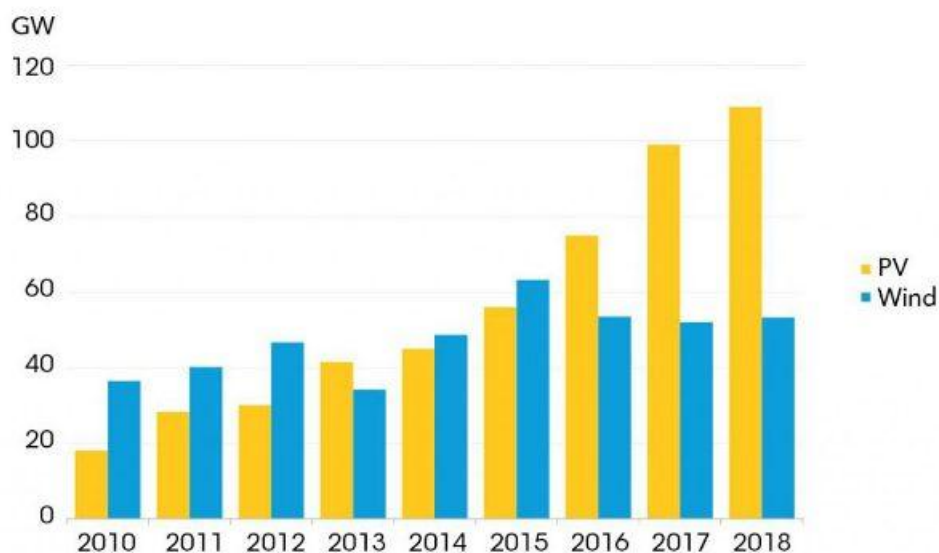
Global new investment in clean energy

Source: BloombergNEF

Також аналітики Bloomberg виділили країни світу, де в 2018 інвестиції в «зелені» проекти, в тому числі розвиток електротранспорту, «розумних» міст» і систем зберігання енергії, перевищили 2 млрд дол. До переліку таких країн увійшла і Україна, де залучено на «зелені» проекти 2,4 млрд дол. в минулому році.

New wind and solar PV capacity added worldwide

Source: BloombergNEF. Note that the capacity added figures in this chart are preliminary estimates.

Перше місце в світі за інвестиціями у ВДЕ посідає Китай, незважаючи на те, що через різке скорочення кількості сонячних проектів загальна сума інвестицій в країні в 2018 р. склала 100,1 млрд дол. (на 32 % нижче за показник 2017 р). США стали другою країною світу з фінансування проектів альтернативної енергетики – 64,2 млрд дол., що на 12 % більше,

ніж у 2017 р. У Європі інвестиції в «чисту» енергетику зросли на 27 % до 74.5 млрд дол. Цьому сприяли фінансування 5 великих проектів морських вітрових електростанцій, різкий підйом іспанського сонячного ринку, а також продовження будівництва великих вітропарків у Швеції і Норвегії, що пропонують дешеву електроенергію для промислових споживачів.

(вгору)

Додаток 32

18.02.2019

Федосенко Н.

Чому Австрія обрала гідроенергетику: статистика та цікаві факти

Тема гідроенергетики продовжує активно обговорюватися на Закарпатті. У пошуках відповідей на актуальні питання, інтернет-видання «Закарпатський кореспондент» звернулося до Міністерства відновлюваних ресурсів та туризму Австрії, яка належить до тих країн, де гідроенергетика лежить в основі енергетичної системи (EcoTown.com.ua).

Представниця Міністерства доктор В. Коллер-Креймел розповіла, як країні вдається виробляти енергію з води і при цьому залишатися прикладом екологічної безпеки. В Австрії більше 73 % виробництва електроенергії припадає на відновлювані джерела енергії, 20 % поки що добувають з невідновлюваних джерел. Однак Уряд має амбітну мету – до 2030 р. досягти 100 % споживання електроенергії з відновлюваних джерел. Основою енергетичної системи в Австрії є гідроенергетика. Вона покриває 65 % національного виробництва електроенергії (43 % гідроелектростанції на річках та близько 21 % на водосховищах). Беззаперечна перевага надається малим гідроелектростанціям потужністю менше 10 МВт. За даними відомства в Австрії працює понад 5 000 таких міні-ГЕС. Їх частка в національному виробництві гідроенергії становить 14% (<1 МВт: 4,6 %, 1-10 МВт 9,3 %).

Попри те, що більше 75 % австрійського гідроенергетичного потенціалу вже використано, міні-ГЕС будуть будуватися і у майбутньому. Крім того, значна увага приділяється розвитку технологій у галузі та модернізації існуючих станцій для підвищення ефективності їх роботи. Для стимулювання розвитку гідроенергетики в Австрії ГЕС потужністю 2-20 МВт отримують інвестиційну субсидію, а станції потужністю менше 2 МВт можуть вибирати між зеленим тарифом та інвестиційною субсидією. Серед незмінних переваг гідроенергетики у Міністерстві називають значні обсяги виробництва відновлюваної енергії, висока ефективність (близько 90 %), можливість зберігати та виробляти електроенергію за запитом, гнучкість та регуляторна сила, що забезпечує стабілізацію мережі у тому числі для інтеграції нестійких відновлюваних джерел, таких як вітер і сонце.

Дотримання екологічних стандартів

Будучи членом ЄС, Австрія має зобов'язання застосовувати Європейську рамкову директиву про воду. Вона зокрема вимагає, щоб нові проекти не погіршували екологічний стан річок («Принцип не-погіршення стану»), а також наявні додаткові природоохоронні ареали. Як пояснює доктор В. Коллер-Креймел, вплив на екологію річок пов'язаний з чутливістю річки, вже існуючих тисків і їх впливів, кумулятивного впливу та типу гідроелектростанції. За словами експерта, малі та міні-гідроелектростанції зазвичай не призводять до погіршення екологічного стану річки, якщо встановлені рибоходи забезпечують міграцію риби та санітарний пропуск води.

Гідроенергетика не стоїть на місці

В Австрії існує багато цікавих проектів з будівництва міні-ГЕС з «екологічно чистим дизайном», рибоходами та з застосуванням сучасних новинок. Цікавою технологією є, наприклад, рибохід, який виробляє енергію (<http://www.hydroconnect.at/>), також в країні в процесі будівництва сучасна насосна станція Obervermunt II з цілим рядом новацій (<http://www.obervermuntwerk2.at/>).

Австрійці переконані: розумний підхід до будівництва гідроелектростанцій дозволяє не тільки досягти вигоди для громад, але й зберегти природу.

([вгору](#))

Додаток 33

28.02.2019

Китай намерен создать на юге страны зону ускоренного развития

Госсовет КНР обнародовал план по созданию на юге страны, в дельте реки Жемчужная, зоны ускоренного экономического и инновационного развития. Ставится задача превратить к 2035 г. регион «Большого залива», который включает Гонконг, Макао и девять городов провинции Гуандун, в высокоразвитый центр технологий, инноваций и экономической активности ([Литовский Курьер](#)).

Как сообщает АЗЕРТАДЖ со ссылкой на газету South China Morning Post, проект воплощает амбиции председателя КНР Си Цзиньпина по интеграции 11 городов в важный инновационный центр международного значения, способный конкурировать с Силиконовой долиной США и регионом Токийского залива. По оценкам экспертов, к 2035 г. ВВП района «Большого залива» более чем удвоится и достигнет от 3,2 до 4,1 триллиона долларов США, что превысит показатель ВВП Великобритании.

Ключевыми городами названы Гонконг, Макао, Гуанчжоу и Шэньчжэнь. Что касается Гонконга, то ставка делается на дальнейшее укрепление его статуса как международного финансового и торгового центра, крупного транспортного узла и авиационного хаба. Макао

отводится роль центра туризма и платформы для развития торговли с португалоязычными странами. Гуанчжоу будет играть лидирующую роль в качестве административного центра провинции Гуандун, а Шэньчжэнь приобретет статус специальной экономической зоны и ведущего центра развития инноваций и технологий.

План объемом в 56 страниц предполагает прежде всего скоординировать сотрудничество городов по самым разным направлениям – в расширении транспортной инфраструктуры, развитии производственных центров с упором на инновации, усилении финансовых и бизнес-связей, сфере образования, защите окружающей среды и т. д.

Район «Большого залива» охватывает специальные административные районы Гонконг, Макао и девять городов и городских округов провинции Гуандун (Гуанчжоу, Шэньчжэнь, Чжухай, Дунгуань, Чжуншань, Фошань, Хуэйчжоу, Цзянмэнь и Чжаоцин). Регион площадью 56 тысяч квадратных метров с населением 69 миллионов человек является одним из самых развитых в КНР и дает 12 процентов ВВП страны. В дельте реки Жемчужная реализуется целый ряд крупных инфраструктурных проектов, а в октябре 2018 г. открылось движение по самому протяженному 55-километровому морскому мосту Гонконг – Макао – Чжухай.

([вгору](#))

Додаток 34

01.03.2019

За підсумками року

Інтерв'ю з Президентом НАН України академіком Б. Є. Патонем. Джерело: журнал «Вісник Національної академії наук України» (№ 1, 2019 р.) ([Національна академія наук України](#)).

Б. Патон, президент НАН України, академік:

«...Особливо хочу наголосити на тому, що з 2015 року вчені Академії створили чимало прикладних розробок, спрямованих на зміцнення безпеки й оборони держави. Більшість цих результатів отримано у межах виконання цільової науково-технічної програми НАН України «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави». Зупинюся на цьому докладніше.

Зокрема, за напрямом захисту особового складу та військової техніки створено перспективні бронеструктури для додаткового захисту легкоброньованої техніки, кабін літаків, покращення характеристик тощо. Розроблено також маскувальні покриття для мінімізації помітності техніки в надвисокочастотному, високочастотному й інфрачервоному діапазонах.

Далі. За напрямом відновлення та модернізації військової і спеціальної техніки науковці Академії створили нові технології процесів оброблення каналів нарізних стволів для підвищення їхньої живучості. Крім того, розроблено також сучасні технології з продовження ресурсу авіаційної і

бронетанкової техніки, лазерного й дугового зварювання тонкостінних елементів керма та сопла керованих ракет, а також підводного зварювання корпусів військових кораблів в екстремальних умовах.

Нарешті, за напрямом військової медицини розроблено нові біоматеріали для відновлення кісткової тканини. Створено новітні перев'язувальні матеріали та комбіновані засоби для зупинки великих кровотеч. Запропоновано технологію низькотемпературного зберігання клітин донорської крові.

Згадаю про ще кілька розробок, які заслуговують на окрему увагу. Це, наприклад, створена нашими радіофізиками радіолокаційна станція Х-діапазону для виявлення і класифікації рухомих об'єктів. У Міністерстві оборони України завершується процес її випробувань і, сподіваюся, найближчим часом її буде поставлено на озброєння.

Астрономи Академії розробили автоматизований оптично-цифровий комплекс розвідки, призначений для точного визначення координат рухомих і нерухомих об'єктів та передачі інформації до центру її оброблення. До речі, вже досягнуто домовленості про виробництво цього комплексу на одному з українських заводів.

Наші матеріалознавці здійснили дослідно-промислову перевірку технології одержання монолітих, фрагментованих і армованих корпусів та інших елементів для мінометних мін М60, М82, М120 зі спеціальних і високоміцних чавунів і виготовили дослідну партію цих виробів для польових випробувань. Міни, створені з використанням нових технологій, за технічними характеристиками вдвічі-втричі перевищують аналоги, що використовуються у Збройних Силах України, та відповідають усім стандартам НАТО.

На замовлення ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» вчені НАН України розробили ефективний метод високоточної візуальної навігації для високодинамічних літальних апаратів та комплекс програм для навігації сучасних оперативно-тактичних ракет і безпілотних літальних апаратів. Експериментальні випробування діючих макетів оптичної та радіолокаційної головок самонаведення на землі й у польоті підтвердили високу ефективність нового методу. З'ясовано, що за точністю він у 2-3 рази перевершує інші відомі методи візуальної навігації. Зокрема, методи, що використовуються в американській ракеті Томагавк і російській Іскандер.

Загалом, Академія вважає проведення досліджень, спрямованих на створення нових наукоємних продуктів оборонного та подвійного призначення, одним зі своїх пріоритетних завдань. Ми дуже сподіваємося на всебічну підтримку наукових колективів, що проводять такі дослідження, як з боку військових і промисловців, так і з боку вищого керівництва держави».

[Повний текст](#)
(вгору)

04.03.2019

Про результати роботи круглого столу «Розвиток ринку інноваційних товарів як один із засобів подолання деіндустріалізації економіки України»

27 лютого 2019 р. в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України за підтримки Українського союзу промисловців і підприємців відбулося засідання круглого столу, присвяченого проблемним питанням розвитку ринку інноваційних товарів як одного із засобів подолання деіндустріалізації економіки України ([Національна академія наук України](#)).

З метою формування спільної позиції громадських об'єднань підприємців, роботодавців, представників науки, освіти та бізнесу щодо розв'язання нагальних проблем у промисловому секторі економіки на засіданні було розглянуто такі питання:

- деіндустріалізація економіки як сучасний тренд розвитку України;
- світові тенденції розвитку ринку інноваційних товарів, вплив на економіку України; реіндустріалізація через інноваційний розвиток як базова основа державної промислової політики;
- кадровий потенціал та організаційні механізми політики реіндустріалізації;
- механізми комунікацій наукової спільноти, бізнесу з різних аспектів провадження інноваційної діяльності.

У роботі круглого столу взяли участь: директор Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України академік Б. Буркинський, директор Інституту економіки промисловості НАН України академік О. Амоша, президент Українського союзу промисловців і підприємців А. Кінах, народний депутат України О. Кужель, керівники громадських організацій, бізнесу, наукових інституцій, представники центральних і місцевих органів влади, експерти та ЗМІ.

([вгору](#))

04.03.2019

Спільний науковий семінар Національної академії наук України та Національної академії медичних наук України «Проблеми захисту здоров'я населення від впливу електромагнітних випромінювань промислової частоти та шляхи їх вирішення»

27 лютого 2019 р. в Інституті громадського здоров'я імені О. М. Марзеєва НАМН України, що у Києві, було проведено спільний науковий семінар Національної академії наук України та Національної академії медичних наук України «Проблеми захисту здоров'я населення від впливу

електромагнітних випромінювань промислової частоти та шляхи їх вирішення» ([Національна академія наук України](#)).

Співорганізатором заходу виступив Інститут технічних проблем магнетизму НАН України. Участь у семінарі взяли понад 30 провідних учених із таких вітчизняних наукових установ, як Інститут громадського здоров'я імені О. М. Марзєєва НАМН України, Інститут магнетизму НАН України та МОН України, Інститут технічних проблем магнетизму НАН України, Інститут медицини праці імені Ю. І. Кундієва НАМН України, НЕК «Укренерго» <...> Семінар відкрив директор Інституту громадського здоров'я імені О. М. Марзєєва НАМН України академік НАМН України А. Сердюк.

Вступне слово виголосив радник Президії НАН України академік НАН України В. Бар'яхтар, який відзначив важливість і невідкладність вирішення наукової проблеми зменшення негативного електромагнітного впливу на людей та доквілля як у нашій країні, так і в світі.

Із доповіддю «Магнітне поле електромереж та методи його нормалізації» виступив директор Інституту технічних проблем магнетизму НАН України член-кореспондент НАН України В. Розов, який розповів про шляхи вирішення проблеми створення в нашій країні електромереж безпечних за електромагнітним полем, а також наголосив на необхідності приєднання України до програми Всесвітньої організації охорони здоров'я «The International EMF Project».

Про сучасний стан захисту здоров'я населення від впливу електричного та магнітного поля промислової частоти доповів доктор медичних наук В. Думанський, який зазначив обґрунтованість розроблених в Інституті громадського здоров'я імені О. М. Марзєєва НАМН України нових санітарно-гігієнічних нормативів для населення з магнітного поля частотою 50 Гц та необхідність їх негайного впровадження.

У своїй доповіді «Біогенний наномагнетизм» доктор фізико-математичних наук О. Горобець (Інститут магнетизму НАН України та МОН України) розкрила один із можливих механізмів впливу слабого магнітного поля на здоров'я живих організмів на клітинному рівні.

Учасники заходу заслухали також доповіді доктора біологічних наук В.І. Назаренка (Інститут медицини праці імені Ю. Кундієва НАМН України) «Актуальні питання гігієнічного нормування магнітного поля промислової частоти у виробничому середовищі в Україні», кандидата технічних наук А. Квіцинського (НЕК «Укренерго») «Про інтенсивність магнітного поля діючих повітряних ліній електропередачі у зоні житлової забудови», кандидата технічних наук В. Грінченка (Інститут технічних проблем магнетизму НАН України) «Щодо приєднання України до програми Всесвітньої організації охорони здоров'я «The International EMF Project».

Заслухавши й обговоривши представлені доповіді та враховуючи значну небезпеку для населення слабого магнітного поля промислової частоти при його довготривалій дії, семінар ухвалив рішення звернутися до

Національної академії наук України, Національної академії медичних наук України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України із проханням:

1) вважати пріоритетним науковий напрям із захисту здоров'я населення від впливу електромагнітного поля промислової частоти, що створюється високовольтними електромережами (повітряними і кабельними лініями електропередачі й міськими трансформаторними підстанціями) та забезпечити його необхідне фінансування;

2) сприяти розвитку наукового напрямку зі створення методів, засобів і технологій захисту людини від впливу електромагнітних випромінювань промислової частоти та вивчення механізмів впливу слабого низькочастотного магнітного поля на організм людини;

3) передбачити введення розділів із електромагнітної безпеки до освітніх програм медичних і технічних вузів, їх широкого розгляду на семінарах, конференціях тощо;

4) організувати висвітлення в інформаційному просторі України небезпеки низькочастотного магнітного поля 50 Гц та шляхів захисту здоров'я людей від його дії;

5) вжити заходи з імплементації в Україні норм і стандартів країн ЄС, спрямованих на забезпечення електробезпеки населення.

Учасники семінару також ухвалили рішення щодо розроблення плану заходів із приєднання України до міжнародної програми Всесвітньої організації охорони здоров'я «The International EMF Project» і формування консорціуму з представників МОЗ України, НАМН України, НАН України, МОН України для представництва нашої держави у цій Програмі.

([вгору](#))

Додаток 37

05.03.2019

Спільний семінар НАН України й IIASA «Інтегроване робастне управління взаємозв'язками в системі продовольство-вода-землекористування для сталого розвитку»

25–27 лютого 2019 р. на базі Міжнародного інституту прикладного системного аналізу (International Institute for Applied System Analysis, IIASA, м. Лаксенбург, Австрія) відбувся спільний семінар Національної академії наук України та IIASA на тему «Інтегроване робастне управління взаємозв'язками в системі продовольство-вода-землекористування для сталого розвитку» ([Національна академія наук України](#)).

Участь у роботі семінару взяли: з українського боку – представники Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова, Інституту економіки та прогнозування, Інституту загальної енергетики та Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України, а також керівництво Національної членської організації України в IIASA –

Комітету із системного аналізу при Президії НАН України, віце-президент НАН України академік А. Загородній та головний учений секретар НАН України академік В. Богданов: із боку IIASA – представники дослідницьких програм з методології системного аналізу, екології, водних ресурсів, енергетики, технологій та атмосфери (ASA, ESM, ENE, WAT, RAV).

У межах заходу було представлено й обговорено 18 наукових доповідей з питань спільної програми досліджень НАН України та IIASA. Науковці Академії представили 9 доповідей (серед них – 4 спільні з науковцями IIASA) з питань методології системного аналізу, аналізу аграрного виробництва, соціального розвитку регіонів, моделювання енергетики, оцінювання забруднень водних ресурсів. Особливу увагу було приділено розвитку методів негладкої оптимізації для пошуку оптимальних рішень у секторальних моделях, поєднанню глобальних і локальних моделей через робастні стохастичні алгоритми даунскейлінгу, параметричним та непараметричним методам аналізу взаємозалежностей в умовах високих невизначеностей і ризиків, методам пошуку сталих рішень розвитку аграрного, енергетичного сектору та методам управління водними ресурсами в умовах кліматичних змін, глобалізації та децентралізації. За результатами обговорення було запропоновано видати спільну монографію.

26 лютого 2019 р. академіки А. Загородній та В. Богданов зустрілися з директором IIASA доктором Альбертом ван Яарсвельдом. Під час цієї зустрічі було обговорено напрями подальших досліджень і перспективи розширення співробітництва.

Додаткова інформація:

[Програма семінару](#)

[Сторінка спільної програми IIASA та НАН України](#)

(вгору)

Додаток 38

22.02.2019

Академія представила результати виконання нової бюджетної програми у 2018 році

12 лютого 2019 р. у Великому конференц-залі НАН України відбулася презентація результатів виконання бюджетної програми КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень», започаткованої з 2018 р. Участь у заході взяли всі віце-президенти НАН України, члени Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, представники Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерства фінансів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Державного концерну «Укроборонпром», науково-виробничих підприємств, а також керівники наукових установ Академії, залучених до досліджень і розробок за зазначеною бюджетною програмою, та виконавці відповідних

наукових проектів. Модерував презентацію Перший віце-президент НАН України, Голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академік А. Наумовець ([Національна академія наук України](#)).

Привітавши присутніх, академік А. Наумовець пояснив, що метою презентації є оцінювання ефективності використання у 2018 р. бюджетних коштів за бюджетною програмою КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень». За словами вченого, нова бюджетна програма відіграла важливу роль у забезпеченні адресної підтримки пріоритетних наукових досліджень, що виконуються науковими установами НАН України. Академік А. Наумовець також наголосив на найактивнішій участі та підтримці Міністерства фінансів України на всіх етапах формування цієї бюджетної програми. За перший рік її виконання було підтримано дослідження, що виконуються 238 підрозділами наукових установ, які за результатами оцінювання ефективності діяльності відповідно до затвердженої Методики оцінювання віднесено до категорії А, тобто вони мають вагомий науковий і практичний результат широкого національного та міжнародного значення. Фінансова підтримка надавалася також виконанню найбільш значущих цільових програм наукових досліджень НАН України.

Академік А. Наумовець і розпочав основну частину презентації, виступивши з доповіддю «Про результати досліджень наукових установ Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України та виконання науково-технічних проектів НАН України, отримані в межах бюджетної програми КПКВК 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень»». За словами доповідача, надзвичайно важливим для Академії напрямом роботи є дослідження та розробки для потреб медицини й охорони здоров'я. Серед головних досягнень учених НАН України за цим напрямом було відзначено, зокрема, такі, як електрозварювання м'яких живих тканин (між іншим, ця революційна технологія, за допомогою якої щороку виконується до 30 тис. операцій, а також спеціальне обладнання для її практичної реалізації постійно вдосконалюються та знаходять усе нові й нові застосування), магнітні системи медичного призначення для вилучення металевих фрагментів із тіла (від початку бойових дій на сході України проведено вже понад 3 тис. операцій із їх застосуванням), прилад «Тренар» для відновлення тонкої моторики кисті та мовлення в постінсультних пацієнтів, технологія тривимірного моделювання та тривимірного друку на основі томографічного обстеження хворих на злоякісні пухлини.

Чимало важливих результатів учені Академії отримали за напрямом створення нових матеріалів. Ідеться, наприклад, про технологію тривимірного друку великих кристалів тугоплавких металів (таких, як вольфрам і молібден), аморфні металічні сплави з чудовими магнітними властивостями (за словами академіка А. Наумовця, цю розробку можна назвати революцією в електротехніці), радіаційно стійкі сплави (високоентропійні) для захисних бар'єрних покриттів на тепловидільних елементах реакторів атомних електростанцій (для продовження термінів

експлуатації АЕС та запобігання ядерним інцидентам на цих стратегічних об'єктах), проривні магнітогідродинамічні плазмові технології одержання литих конструкційних і композиційних матеріалів (зокрема, алюмінієвих сплавів), технологія виготовлення спінених алюмінієвих сплавів із застосуванням дешевих спінювачів (зразок такого спіненого алюмінієвого сплаву учасники презентації мали нагоду побачити на власні очі), технологія вирощування крупних монокристалів алмазу (ці матеріали поєднують у собі великі розміри та ювелірну якість, їх зручно використовувати для виготовлення інструментів шліфування й іншого оброблення багатьох металів), вдосконалена промислова технологія виробництва ударостійких блоків прозорого бронювання вікон військової, авіаційної та транспортної техніки й будівельних споруд (для захисту людей і техніки від засобів ураження, що мають швидкість до 1000 м/с).

До вагомих розробок у транспортній галузі академік А. Наумовець відніс конструкцію мобільного комплексу для контактного стикового зварювання довгомірних рейкових плітей методом «натягу» з одночасним введенням їх у розрахунковий температурний інтервал закріплення в умовах спорудження і ремонту безстиківих залізничних колій України (останні вже отримали назву «оксамитовий шлях»), програмно-технічний комплекс для діагностики обладнання сигналізації, централізації та блокування на залізницях (для запобігання аваріям на електрифікованій залізниці; дослідна експлуатація цієї розробки триває на коліях «Укрзалізниці»).

За словами доповідача, до важливих результатів за напрямом створення наукоємних приладів для потреб різних галузей належать: теорія та методи контролю стану гірських порід для підвищення безпеки праці шахтарів та інтенсифікації вуглевидобутку (передбачення загрози небезпечних явищ у гірських породах на основі контролю – за допомогою радіометра – виділення дочірніх продуктів розпаду радону в атмосферу шахтних виробок через тріщинуваті зони), газосенсорна система на основі матриці нанопорошкових люмінесцентних комірок із алгоритмами аналізу спектрів їхнього свічення (для визначення складу газів), мобільний озono-повітряний модуль очищення та знезараження води (енергоощадний і компактний).

«Виконуючи ці дослідження за пріоритетними напрямами, ми маємо думати також про перспективу – про те, куди далі рухатися національній економіці, як розвиватися науковим дослідженням», – зазначив академік А. Наумовець і розповів про цікаві наукові результати, отримані академічними установами геологічного профілю. Йдеться про вивчення зв'язку нафтогазоносності з процесами глибинної дегазації Землі та, в цілому, джерела вуглеводневого потенціалу земних надр України, а також про розроблення критеріїв рідкісноземельної рудоносності в породах Українського щита.

«Ілюстрацією того, якою повагою та яким авторитетом користуються розробки наших спеціалістів, є підготовка на Суперколайдері CERN

(Женева, Швейцарія) експерименту для пошуку нових, суперсиметрійних елементарних частинок, передбачених теорією академіка Дмитра Волкова [1925–1996]», – поінформував доповідач.

Академік А. Наумовець також коротко розповів, що в основі використовуваної в Академії Методики оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України лежать такі критерії, як: наявність наукових результатів світового рівня, визнання в Україні та світі; масштаб і ефективність впровадження інновацій; робота з науковою молоддю, підготовка кадрів; вплив на економіку, соціальні умови, культуру, якість життя в Україні.

«Український бюджет не дуже багатий, і Міністерство фінансів має великі труднощі з його розподіленням. Але Академія могла б значно більше заробляти самостійно, якби в державі було вдосконалено національне інноваційне законодавство та створено сприятливий інноваційний клімат. Тим часом ми не очікуємо спокійно цієї пори і самі встановлюємо прямі зв'язки. Серед наших партнерів – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство оборони України, Міністерство культури України, Генеральний штаб Збройних Сил України, Київська міська державна адміністрація, Український союз промисловців і підприємців, Федерація роботодавців України, Рада директорів підприємств, установ та організацій м. Києва, Державний концерн «Укроборонпром», Державне космічне агентство України, державні підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом»», «Конструкторське бюро «Південне» імені М. К. Янгеля», «Антонов», «Науково-виробниче об'єднання «Павлоградський хімічний завод»», Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект», Казенне підприємство спеціального приладобудування «Арсенал», акціонерні товариства «Мотор-Січ» і «Турбоатом». Усього – понад 40 великих підприємств і організацій», – відзначив академік А. Наумовець.

На завершення доповідач запросив учасників презентації ознайомитися з його статтею, яку було опубліковано того ж дня, 12 лютого 2019 р., в газеті Верховної Ради України «Голос України»:

<http://www.golos.com.ua/article/313583>.

[ПРЕЗЕНТАЦІЯ](#)

Детальніше читайте на [сайті НАН України](#).

([вгору](#))

Додаток 39

27.02.2019

Уряд спростив процедуру реєстрації технологій – вона буде в електронному форматі та з меншою кількістю документів – постанова КМУ

Відтепер реєстрація технологій, що створені чи придбані за кошти бюджету або державними підприємствами, відбуватиметься через

електронну систему. Тож науковцям не треба буде подавати до МОН низку документів у паперовій формі ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

Відповідну постанову Уряд прийняв 27 лютого 2019 р.

«Цим документом ми значно спростили і зробили зручнішою процедуру реєстрації тих технологій, на створення чи купівлю яких витратила кошти держава. Раніше науковцям потрібно було заповнювати низку документів у паперовому вигляді і везти їх особисто або надсилати поштою до МОН. Тепер заповнення та відправка документів на реєстрацію буде через електронну систему», – повідомила Міністр освіти і науки Л. Гриневич.

Так, віддалений доступ надаватимуть певному представнику установи, якого уповноважать на реєстрацію. Через особистий електронний кабінет він заповнюватиме спеціальну форму та надсилатиме її до МОН для перевірки та реєстрації технології.

Водночас, варто відзначити, що для технологій, які містять секретну або службову інформацію, залишається нинішній формат реєстрації.

Спрощення торкнулося також переліку документів, які необхідно подавати розробниками і власниками технологій для реєстрації. Зокрема, зі списку вилучено довідку про наявність повного комплекту документів щодо технології згідно з ДСТУ 3974-2000.

Найближчим часом відповідні зміни щодо реєстрації буде внесено до Інструкції з оформлення Реєстраційної картки технології та її складових, затвердженої наказом МОН від 09 листопада 2015 р. № 1156. Там буде докладніше прописано процедуру електронної реєстрації. Також актуальна інформація про реєстрацію технологій доступна [на офіційному веб-сайті МОН у розділі «Державна реєстрація технологій»](#).

(вгору)

Додаток 40

28.02.2019

Як розвинути власний інноваційний проект – стартує другий навчальний курс, найкращі учасники якого отримають підтримку

12 березня 2019 р. стартує другий навчальний курс для тих, хто хоче створити та запустити власний інноваційний проект. Під час тренінгів йтиметься про управління інноваційною діяльністю, трансфер технологій, інтелектуальну власність. Учасники матимуть не тільки нові знання та навички, а й підготують свій проект – найкращі з них отримають підтримку від менторів та організаторів ([Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)).

«Торік ми вперше запустили такий курс і побачили досить високий інтерес до нього серед вишів та наукових установ, загалом навчання пройшли понад 70 учасників. Під час підготовки другої хвилі тренінгів ми

врахували попередній досвід, побажання слухачів. Зокрема, додали більше практики та мотиваційну складову – 15 найкращих проєктів, створених за підсумками курсу, зможуть взяти участь в IP Marathon та представити свої проєкти на Всеукраїнському фестивалі інновацій 16 травня», – повідомила генеральний директор директорату інновацій та трансферу технологій МОН Д. Чайка.

Вона додала, що, як і минулого року, серед лекторів будуть науковці, які змогли успішно реалізувати свої винаходи, відомі експерти від бізнесу, венчурних фондів, R&D компаній.

Курс розроблений і проводиться УкрІНТЕІ та Нацофісом інтелектуальної власності за підтримки МОН, Мінекономрозвитку й Національної академії наук.

На навчання запрошують представників закладів вищої освіти, наукових установ, патентних повірених, аспірантів, студентів та інших представників інноваційної сфери України.

Слухачі дізнаються про:

- політику в сфері охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій ЗВО і НУ;
- способи та основні етапи комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності (ОПІВ);
- основні засади авторського та патентного права в Україні та за кордоном;
- маркетингові, патентні та патентно-кон'юнктурні дослідження об'єктів права інтелектуальної власності; технологічний аудит;
- оцінку вартості та облік об'єктів права інтелектуальної власності;
- розробку бізнес-плану з комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності;
- взаємодію з потенційними інвесторами;
- розпорядження майновими правами інтелектуальної власності у ЗВО та НУ, захист прав інтелектуальної власності;
- міжнародні інструменти трансферу технологій;
- національну інноваційну екосистему та академічне підприємництво.

Курс складається з 108 академічних годин і поєднує очне та онлайн-навчання. Заняття проводитимуть двічі на тиждень – щовівторка та щосереди. Щоб забезпечити роботу фахових та досвідчених спікерів, за навчання встановлено оплату, однак вона є мінімальною – загальна вартість 2,5 тис грн. Після закінчення курсу за умови успішної атестації слухачі отримують сертифікат.

У процесі навчання передбачається виконання одного з проєктів:

Проєкт 1 «Провести технологічний аудит визначеного ОПІВ, здійснити оцінку ринкової (справедливої) вартості для цього ОПІВ, визначити межі роялті для угоди з комерціалізації цього ОПІВ».

Проект 2 «Провести маркетингове, патентно-кон'юнктурне дослідження стосовно визначеного ОПВ, підготувати бізнес-план з комерціалізації цього ОПВ».

Переглянути програму навчання та подати заявку для участі можна за посиланням: <https://bit.ly/2DWVbt4>. Дедлайн реєстрації – до 12 березня 2019 р.

Докладніша інформація щодо участі тут: <https://goo.gl/xQBND0>.
(вгору)

Додаток 41

Національна академія наук України: статистичний і наукометричний аналіз ефективності наукового потенціалу [Текст] / НАН України, ДУ «Ін-т дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва» ; [Б. А. Маліцький та ін. ; голов. ред. акад. НАН України В. Л. Богданов]. – Київ : Фенікс, 2018. – С. 69-78.

Міжнародні академічні організації

Розвиток сучасної науки характеризується інтернаціоналізацією і міждисциплінарністю, що досягається активною співпрацею учених і фахівців різних країн, які спрямовують свою діяльність у різноманітних науково-технічних галузях. Важливу роль в інтеграційних процесах формування загального наукового простору відіграють міжнародні академічні організації, що об'єднують національні академії наук або видатних учених та фахівців з різних країн світу. У цьому розділі узагальнені відомості щодо діяльності Міжнародних академічних організацій, що підтримуються в межах програм, пов'язаних з ЮНЕСКО, та/або входять до складу Всесвітнього (глобального) співтовариства академій наук (The Global Network of Science Academies – IAP). Абревіатура IAP залишилась від попередньої назви – International Academic Panel – IAP.

Усі міжнародні академічні організації (об'єднання) розділені на чотири групи. У перші дві групи входять об'єднання **колективних членів** – національних академій наук або їх аналогів: у першу групу включені **всесвітні** об'єднання (5 організацій), у другу **регіональні** (9 організацій). Третя і четверта групи складаються з об'єднань **індивідуальних членів**, тобто відомих учених та фахівців: в третій – **всесвітні** об'єднання (3 організації), в четвертій – **регіональні** (11 організацій).

1. Всесвітні міжнародні організації, що складаються з колективних членів – національних академій наук або їх аналогів.

Першими з нині існуючих міжнародних академічних організацій, що об'єднують колективних членів, були утворені в ХХ столітті в міжвоєнний період: **Міжнародний союз академій** (International Union of Academies – IUA) – всесвітня організація національних академій у галузі гуманітарних та соціальних наук, яка заснована в 1919 р. в Парижі за пропозицією Академії написів і красного письменства Інституту Франції, та **Міжнародна**

наукова рада (International Council for Science – ICSU) була заснована в 1931 р. для сприяння міжнародній науковій діяльності в різних галузях науки та її застосування на благо людства.

Міжнародний союз академій об'єднує нині у своєму складі понад сто академій з 63 країн усіх континентів і спрямований на вивчення культури різних народів і територій, включаючи Європу, Близький Схід, Китай, Індію та Америку. Дотепер виконано 76 проектів. НАН України бере участь в роботі IAU з 2006 року.

Міжнародна наукова рада є результатом розвитку і розширення двох попередніх організацій, відомих як Міжнародна асоціація академій (1899-1914 рр.) і Міжнародна науково-дослідницька рада (1919-1931 рр.). До складу ICSU входять національні наукові члени та міжнародні наукові союзи і нині налічується в її складі 31 міжнародний науковий союз та 122 національних наукових члени, які охоплюють 142 країни. Національна академія наук України є національним науковим членом ICSU з 1992 року. Стратегічні напрямки роботи ICSU зосереджені на трьох ключових галузях: міжнародне наукове співробітництво, наукова політика і універсальність науки.

Основні поточні програми ICSU включають міжнародну геосферно-біосферну програму, всесвітню програму досліджень клімату, міжнародну програму з досліджень у галузі біорізноманіття та міжнародну програму людських вимірів з глобальних змін навколишнього середовища.

Всесвітня (глобальна) спільнота (мережа) академій (Global Network of Science Academies – IAP) працює на базі Інституту теоретичної фізики ім. Абдуса Салама в Трієсті. Організація була створена в 1993 р. за підтримки Уряду Італії.

IAP, відповідно до її статуту, виступає як незалежний міжнародний форум, що об'єднує академії наук усіх країн світу для стимулювання співпраці між академіями, обговорення наукових аспектів світових проблем, підготовки і поширення загальних заяв з глобальних проблем, взаємної підтримки академій наук. Право на участь в IAP мають національні, регіональні або глобальні академії наук на підставі тільки наукових досягнень. Членами IAP можуть бути національні академії наук, що складаються з установ учених і фахівців, обраних на підставі їх наукових здобутків. Передбачається, що представництво в IAP здійснюється національною академією наук за принципом одна країна – одна академія наук.

Нині IAP має у своєму складі 111 наукових академій з усього світу, вони включають у себе як національні академії/установи, так і регіональні/глобальні угруповання учених. 13 наукових організацій беруть участь в роботі IAP як спостерігачі. Нагадуємо, що нині у світі національні академії наук існують у 117 країнах.

Органами управління IAP є генеральна асамблея, виконавчий комітет і секретаріат. Генеральна асамблея є вищим органом IAP, уповноваженим

приймати рішення з усіх питань, що стосуються її діяльності, і складається з президентів, або їх представників, всіх академій, які є членами ІАР. Сесії генеральної асамблеї зазвичай проводяться кожні три роки і збігаються з генеральною конференцією ІАР.

Виконавчий комітет ІАР складається з двох співголів та 11 членів комітету, з них шість членів з національних академій наук країн, що розвиваються, і 5 – з розвинених країн. На період 2016-2018 рр. співголовами виконавчого комітету обрані член Індійської національної академії наук і представник Німецької національної академії наук Леопольдіна.

ІАР здійснює підтримку програм і проектів з освіти, біобезпеки, водопостачання, наукових комунікацій, «жінки в науці» та наукової молоді.

Всесвітнє (глобальне) співтовариство академій наук (InterAcademy Partnership – ІАР) було офіційно засновано в 2016 р. шляхом об'єднання Всесвітньої спільноти (мережі) академій наук (InterAcademy Panel – ІАР), міжакадемічної медичної мережі (InterAcademy Medical Panel – ІАМР) і міжакадемічної ради (InterAcademy Council – ІАС). Новоутворена організація об'єднує понад 130 національних і регіональних академій наук, що дасть можливість використати досвід світових наукових, медичних та інженерних лідерів для просування обґрунтованої політики, підвищення рівня наукової освіти, поліпшення охорони здоров'я тощо.

Міжакадемічна рада (InterAcademy Council – ІАС) була заснована в 2000 р. і є багатонаціональною організацією наукових академій, створеною для отримання звітів про наукові проблеми, пов'язаних з глобальними викликами нашого часу і надання інформації та порад для національних урядів і міжнародних організацій, як-от ООН і Всесвітній банк. У своїй роботі ІАС для підготовки звітів використовує міжнародних експертів, які працюють на добровільній основі. Адміністративні витрати ІАС покриваються спеціальними грантами від Нідерландської королівської академії мистецтв і наук.

Міжакадемічна медична мережа (InterAcademy Medical Panel – ІАМР) заснована в 2000 р. і об'єднує академічні установи, які працюють в галузі поліпшення охорони здоров'я в усьому світі. У 2016 р. у складі ІАМР було 73 академії. Секретаріат ІАМР знаходиться в Трієсті, Італія, і управляється під егідою ІАР.

2. Регіональні міжнародні організації, що складаються з колективних членів – національних академій наук або їх аналогів, країн певних регіонів світу.

До цієї групи інституцій віднесені організації, які є регіональними партнерами ІАР і мають статус спостерігачів при ній. Серед них чотири організації, які забезпечують співробітництво між національними академіями наук у межах певної частини або регіону світу: **Європейська федерація академій природничих і гуманітарних наук, Міжамериканська мережа академій наук, Асоціація академій і**

товариств наук в Азії, Мережа африканських академій наук та наукові інституції, які забезпечують наукове співробітництво в межах певної частини одного або сусідніх континентів.

Європейська федерація академій природничих і гуманітарних наук (All European Academies – ALLEA) є найбільшою з міжнародних регіональних академічних організацій світу. Вона була заснована в 1994 р. і в її роботі беруть участь 59 академічних організацій у галузі природничих і гуманітарних наук з 38 країн, включаючи національні академії наук всіх європейських країн.

Місія ALLEA включає в себе: сприяння обміну інформацією та досвідом між академіями, розвиток передового досвіду і високих етичних стандартів у проведенні досліджень, а також між-, і багатодисциплінарних підходів у всіх наукових починаннях. Керівними органами ALLEA є генеральна асамблея, рада і президент. Сесії генеральної асамблеї зазвичай складаються з двох частин, наукової конференції і засідання, присвячених діяльності організації.

Секретаріат ALLEA знаходиться в БерлінБранденбурзькій академії природничих і гуманітарних наук. Наукова робота ALLEA зосереджена в робочих групах, в тому числі в двох постійних групах: права інтелектуальної власності (Intellectual Property Rights) та науки і етики (Science and Ethics) та трьох інших групах, спрямованих на 9-й рамкову програму (Framework Programme 9); наукову освіту (Science Education) і використання інформаційних систем у гуманітарних науках (E-Humanities).

Наукова рада європейських академій з питань політики (Science Advice for Policy by European Academies – SAPEA), створена для підтримки науково-консультативного механізму (Scientific Advice Mechanism – SAM), який надає незалежні наукові рекомендації з питань політики для Європейської комісії. ALLEA разом з іншими європейськими академічними організаціями очолює проект SAPEA, що представляє понад 100 академій з понад 40 країн Європи.

Премія ALLEA імені Мадам де Сталь (All European Academies Madame de Staël Prize for Cultural Values) присуджується щорічно з 2014 р., видатним вченим, робота яких є значним внеском у культурні та інтелектуальні цінності Європи, а також в ідею європейської інтеграції.

Міжамериканська мережа академій наук (InterAmerican Network of Academies of Sciences – IANAS) заснована в 2004 р. і є регіональною мережею академій наук країн обох частин Нового світу, яка об'єднує 18 національних академій наук та Асоціацію Панамі з розвитку науки.

Асоціація академій і товариств наук в Азії (Association of Academies and Societies of Sciences in Asia – AASSA) організована в 2012 р. унаслідок злиття Асоціації академій наук в Азії (The Associations of Academies of Sciences in Asia) і Федерації азіатських наукових академій і товариств (The Federation of Asian Scientific Academies and Societies) як некомерційна

міжнародна організація. Вона включає 34 національні академії наук і наукових товариств з 30 країн Азії та Австралії і Нової Зеландії.

Мережа африканських академій наук (Network of African Science Academies – NASAC) була створена в 2001 р. і об'єднує Африканську академію наук, яка складається з індивідуальних учених переважно з країн континенту, та 23 національні академії наук.

Міжнародна асоціація академій наук – МААН, була заснована в 1993 р. в м. Києві і стала першою з регіональних об'єднань національних академій наук. Засновниками МААН виступили національні академії наук 15 країн, у тому числі дванадцяти держав СНД. Починаючи з 1996 року, коли був створений інститут асоційованих членів з метою залучення до роботи в МААН визнаних у світі наукових центрів, фондів, провідних ВНЗ та інших юридичних осіб, що займаються інноваціями і тісно пов'язаних з науковою сферою, склад МААН розширився, і тепер в діяльності МААН беруть участь шість асоційованих членів і діють 18 наукових рад.

Серед цілей МААН з часу її створення є розвиток кооперації та удосконалення координації наукових досліджень, відновлення й забезпечення зростання наукового потенціалу, і насамперед, розвитку фундаментальної науки в академіях наук – членах Асоціації, сприяння наданню в науковій сфері ефективної підтримки та допомоги з боку державних органів, інтеграції науки та освіти, підготовці наукових кадрів, створенню належних умов для використання наукового обладнання, наукових досягнень і збільшення внеску науки у соціально-економічний розвиток держав, національні академії наук яких входять до складу МААН.

Вищим органом МААН є Рада, до складу якої входять президенти академій наук – членів МААН. Рішення Ради приймаються, як правило, консенсусом і носять для академій наук – її членів – рекомендаційний характер.

З огляду на цілі створення МААН, Асоціація з самого початку своєї діяльності прагнула встановити конструктивний діалог з державними структурами відповідних країн і інформувала їх про колективну думку вчених академії наук. Важливим досягненням МААН на початковому етапі її діяльності була ініціатива розробки Угоди про створення загального науково-технологічного простору на території СНД. У 1995 році зазначену Угоду було підписано главами урядів держав-учасниць СНД. У цій угоді містяться положення, що визначають функції і місце МААН у питаннях практичного створення такого простору. Асоціація продовжує виконувати функції колективного експерта і консультанта керівників країн СНД з питань розвитку науки, освіти та інноваційної діяльності

За 25-річний період існування МААН академії наук – члени МААН і асоційовані члени зміцнювали співпрацю також на двосторонній, рідше тристоронній основі. Таких договорів було підписано понад 60-ти і половина з них за участю асоційованих членів. Важливим досягненням МААН є надання можливості вченим академій наук – членів МААН

використовувати у своїх дослідженнях унікальні об'єкти і обладнання, що знаходяться за межами їхньої держави.

Міжнародна асоціація академій наук отримала визнання ЮНЕСКО: у 2003 році МААН була серед організацій, з якими ЮНЕСКО підтримує робочі стосунки, а в 2012 році отримала статус консультативного партнерства.

12 грудня 2017 року в Мінську відбулося чергове засідання Ради МААН, на якому були сформульовані пріоритетні завдання МААН на короткострокову і середньострокову перспективу.

Спільнота (мережа) академій наук у країнах Організації Ісламського співробітництва (Network of Academies of Science of the Organization of Islamic Cooperation – NASIC) заснована 2004 р. в Ісламабаді і нині об'єднує 20 національних академій наук.

NASIC надає платформу для академій країн-членів Організації Ісламського співробітництва, до якої входять 57 країн з населенням 1,2 млрд людей, для проведення спільних наукових програм та обміну досвідом і знаннями та надання допомоги у створенні академій наук у тих країнах Організації ісламського співробітництва, де вони ще не існують.

Євросередземноморська академічна мережа (Euro-Mediterranean Academic Network – EMAN) – міжнародна асоціація, заснована в 2007 р., нині (січень 2017 р.) має у своєму складі 30 організацій і орієнтована на два регіони: середземноморський і частини Африки, розташовані на південь від Сахари.

Карибський науковий союз (Caribbean Scientific Union – CSU) заснований в 2000 р. з метою інтеграції академій наук Карибського регіону для зміцнення наукових співтовариств і збільшення їх впливу на місцеві громади.

Консультативна рада європейських академій наук (European Academies Science Advisory Council – EASAC), яка заснована в 2000 році. Вона разом з національними академіями наук європейських держав-членів ЄС, двома загальноєвропейськими академіями (Academia Europea і ALLEA) надає авторитетні наукові висновки для осіб, що визначають політику Європейського союзу з широкого кола питань (охорона навколишнього середовища, сільське господарство, енергетика, рибальство, охорона здоров'я та безпека харчових продуктів). Керівний орган організації – рада, яка складається з представників всіх членів-академій. Бюро EASAC складається з президента і чотирьох віце-президентів, які працюють у Брюссельському офісі організації, а секретаріат – у приміщенні Німецької національної академії наук Леопольдина.

(вгору)

06.02.2019

Алавердян Р., доктор физ.-мат. наук, профессор, заведующий кафедрой оптики Ереванского государственного университета, директор Физического института факультета физики ЕГУ

Министерство науки молчит

Правительственное решение о переводе базового финансирования на конкурсную основу вызвало возмущение научной общественности ([Голос Армении](#)).

СУЩЕСТВУЕТ три формы финансирования науки: базовое, целевое и тематическое. И каждая из этих форм имеет свое назначение. Целевое финансирование направляется на решение поставленных правительством задач; тематическое поддерживает ученых, занимающихся научной тематикой, имеющей приоритетное значение, в основном это фундаментальная наука; базовое финансирование в первую очередь предназначено на сохранение имеющейся научной инфраструктуры. Под инфраструктурой понимаются не только оборудование и здания, но и прежде всего научный потенциал, ученые. Но если целевое и тематическое финансирование осуществляется на конкурсной основе, что вполне обоснованно, то базовое несовместимо с конкурсом.

Сотрудники физического факультета ЕГУ занимаются не только исследовательской, но и образовательной деятельностью, работают со студентами, магистрантами, аспирантами, которые не только получают профессиональную подготовку, но и вовлекаются в исследовательскую работу. Однако если новое правительственное решение будет реализовано и мы по какой-то причине не выиграем конкурс, то вся эта деятельность прекратится. То есть те, кто выиграет конкурс, будут заниматься научной и образовательной деятельностью, а те, кто не выиграет, не будут. А это вопрос не только конкретных людей, работающих в этой области. Это вопрос жизнеспособности стратегически важной системы.

Считаю необходимым напомнить, что исследовательская и образовательная деятельность – непрерывные процессы, которые нельзя останавливать, осуществлять время от времени в зависимости от результатов очередного конкурса, поскольку восстановить их после перерыва будет уже невозможно. При этом до сих пор не известны ни сроки, ни условия, ни критерии конкурса. Не ясна и цель нововведений, каких целей предполагается достичь при изменении порядка базового финансирования. Многие базовые инфраструктуры были созданы в университете давно, так же как и в других учебных заведениях, и эти институты и центры, получающие базовое финансирование, делают большую работу в сфере науки, дают половину научной продукции республики, а конкретно ЕГУ дает треть этой продукции.

В сфере науки основным, принятым в мире критерием являются публикации в авторитетных международных научных журналах. Статьи проходят очень строгий отбор, брака там не бывает. Если результаты исследований не отвечают высоким требованиям, статья не будет опубликована. Однако пока непонятно, будет ли этот критерий учитываться при проведении конкурса.

ПРОБЛЕМЫ с финансированием науки и использованием полученных результатов возникли давно. Однако вопрос о переводе базового финансирования на конкурсную основу прежде не возникал, поскольку, не оказывая необходимой поддержки науке, прежние правительства все-таки понимали, что именно эта форма финансирования обеспечивает сохранение научной инфраструктуры. При прежнем правительстве перед наукой была поставлена задача получения прикладных результатов, но ни тогда, ни сейчас никто не учитывал, что без фундаментальных исследований получить прикладные результаты в принципе невозможно, как и невозможно обеспечить полноценный процесс университетского образования, не говоря уже о том, что в стране, где практически отсутствует промышленность, прикладные результаты не востребованы. Однако задача создания промышленных предприятий не ставится.

Предположим, разработана технология, где она найдет применение? Госзаказ отсутствует. Поэтому правительству кажется, что наука не дает результатов, но следует создать условия, при которых эти результаты найдут применение. Научные журналы читают только специалисты. И, как показывают публикации, наука Армении, несмотря на все существующие проблемы, действует достаточно успешно. То, что требуется от ученых, делается, а то, что должно делать правительство, нет. Госзаказ науке отсутствует, вот в чем проблема.

МИНИСТЕРСТВО финансов, которое стало инициатором перевода базового финансирования на конкурсную основу, – структура, далекая от науки. Очевидно, что люди, которые там работают, совершенно не понимают специфики научно-образовательной деятельности. Значит, стоило обсудить планируемые изменения с научным сообществом, возможно, были бы учтены риски и найдены более эффективные шаги к оптимизации научно-образовательной деятельности. Перевод базового финансирования на конкурсную основу не только не решит проблем науки и образования, но и приведет научно-образовательную сферу к полной катастрофе, чего никак нельзя допустить, поскольку это угроза национальным и государственным интересам.

Сейчас руководство ЕГУ обещает сохранить финансирование до 31 марта. А что будет дальше? Очень надеюсь, что правительство поймет, что принятое решение было неправильным. Если этого не случится, перевод базового финансирования на конкурсную основу станет последним ударом по науке и образованию, от которого эти сферы уже не оправятся. И вот что особенно шокирует и удивляет: понятно, что Министерство финансов не

знает специфики научно-образовательной сферы, но почему на происходящее не реагирует Министерство образования и науки, которое обязано защищать интересы вверенных ему сфер и осознавать катастрофические последствия предпринимаемых сегодня шагов?!

Читайте также:

[Сармакешян Г. На карте – будущее страны](#)

[Сармакешян Г. Ошибка чревата катастрофой, заявил Армен Трчунян](#)

[Пирумян Г. Решение против науки отложено, но...](#)

[\(вгору\)](#)

Додаток 43

11.02.2019

11 февраля Международный День женщин и девочек в науке

11 февраля ежегодно, начиная с 2016 г., по решению ООН отмечается Международный день женщин и девочек в науке (International Day of Women and Girls in Science) ([Национальная академия наук Беларуси](#)).

Согласно данным Института социологии НАН Беларуси, в нашей стране доля женщин-исследователей составляет 39,7 % (в том числе, среди кандидатов наук – 40,6 %, докторов наук – 18 %). Женщины-исследователи НАН Беларуси составляют 47,6 % от общего числа научных сотрудников, что соответствует паритетной представленности согласно плану гендерного равенства Республики Беларусь. Доля женщин среди кандидатов наук – 42,8 %. Высока доля женщин среди магистрантов (46,7 %) и аспирантов (55 %). Среди докторантов и докторов женщины составляют 29,6 % и 18 % от общего числа. Представлены женщины и среди руководящего состава Академии: они занимают должности руководителей научной организации (4,3 %), среди заместителей руководителя по научной работе – 23,2 % женщин, среди заместителей руководителя по научной и инновационной работе – 19,4 %. Больше всего женщины представлены на административной должности ученого секретаря – 63,2 %.

По мнению женщин, занимающих руководящие должности (директора, заместителя директора, ученого секретаря) в структурных подразделениях НАН Беларуси, которые были опрошены в ходе 40 социологических интервью, показателем успешности является, прежде всего, профессионализм. В качестве его составляющих были названы: сформированная научная школа, собственное научное направление, ученики и последователи, аспиранты, подготовленные специалисты и кандидаты наук.

За последние 15 лет мировое сообщество достигло значительных успехов в деле вовлечения женщин и девочек в науку. Согласно стратегии Еврокомиссии по гендерному равенству, одной из целей в научной деятельности является достижение минимум 40 % представленности

каждого пола в сфере науки. Доля женщин-исследователей в мире колеблется от 15,3 % в Японии до 54,8 % в Азербайджане.

([вгору](#))

Додаток 44

22.02.2019

Сармакешян Г.

Энергетическая безопасность, технологическое развитие: да или нет?

Для стран, не имеющих серьезных запасов энергоносителей, обеспечение энергетической безопасности – одна из первостепенных задач. То, насколько успешно она решается, зависит от многих факторов: географического положения, политической ситуации, наличия научно-технического потенциала, умения его эффективно использовать и управлять государством ([Голос Армении](#)).

ТРАДИЦИОННЫХ энергоресурсов у Армении не так много, но и они используются неэффективно. Энергия солнца, ветра, геотермальная энергия задействованы минимально. Вопросу использования скромных, но вполне достаточных собственных энергоресурсов для ядерной энергетики за все годы независимости государство так и не уделило должного внимания, не было налажено и производство фотоэлементов для солнечной энергетики. Малую гидроэнергетику перспективным направлением трудно назвать, поскольку строительство малых ГЭС влечет за собой серьезные экологические проблемы. Практически полностью полагаясь на импорт энергоносителей, Армения не только оказывается в зависимости от их поставщиков, но и подвергает себя угрозе энергетического кризиса.

Однако вопрос обеспечения энергетической безопасности достаточно актуален не только для стран, не имеющих необходимых запасов природных энергоносителей. Месторождения нефти и газа рано или поздно иссякнут, что, кстати, принципиально изменит политическую ситуацию в нашем регионе. Над решением энергетической проблемы будущего ученые задумываются давно. Рассматриваются энергетические возможности разных материалов и химических элементов, разрабатываются новые технологии. То, что, в отличие от других стран мира, наука в независимой Армении перестала считаться важнейшим фактором экономического развития, общеизвестно. Не умея достойно распорядиться имеющимся в стране научно-техническим потенциалом, государство зачислило ученых в разряд бездельников, нерационально транжирируя бюджетные средства. Об этом свидетельствует и недавняя попытка пересмотреть условия базового финансирования науки. Но к НПП «Экоатом», о котором и пойдет речь, это непосредственного отношения уже не имеет, институт приватизирован.

В ПОИСКАХ новых энергоносителей исследователи остановились в том числе и на магнии, и алюминии. Магний имеет энергоотдачу примерно

в 10 раз выше, чем водород. Хотя и весьма ограниченно, но уже сегодня магний в развитых странах используется как энергоноситель. Однако проблема заключается в том, что этот химический элемент очень активен и в природе в свободном виде не встречается, то есть его получение связано со значительными расходами. А перспективными энергоносителями считаются те, на производство которых затрачивается меньше энергии, чем будет получено при их сгорании. Рентабельной промышленной технологии, обеспечивающей получение магния для его использования в качестве энергоносителя за рубежом, пока нет, что и является причиной его ограниченного применения. Из-за высокой стоимости получения магния за рубежом в качестве энергоносителя он используется только для специальных целей. Даже в такой технологически развитой стране, как США, магний так и не стал конкурентным энергоносителем.

Удивительно, но именно в Армении, где наука в загоне, в НПП «Экоатом» были разработаны технологии и оборудование для высокорентабельного синтеза магния из местного сырья и получения из него электроэнергии...

[\(вгору\)](#)

Шляхи розвитку української науки

Інформаційно-аналітичний бюлетень
Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

Упорядник **Натаров Олег Олександрович**

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, Голосіївський просп., 3
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz2014@ukr.net
Сайт: <http://nbuviap.gov.ua/>

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003 р.